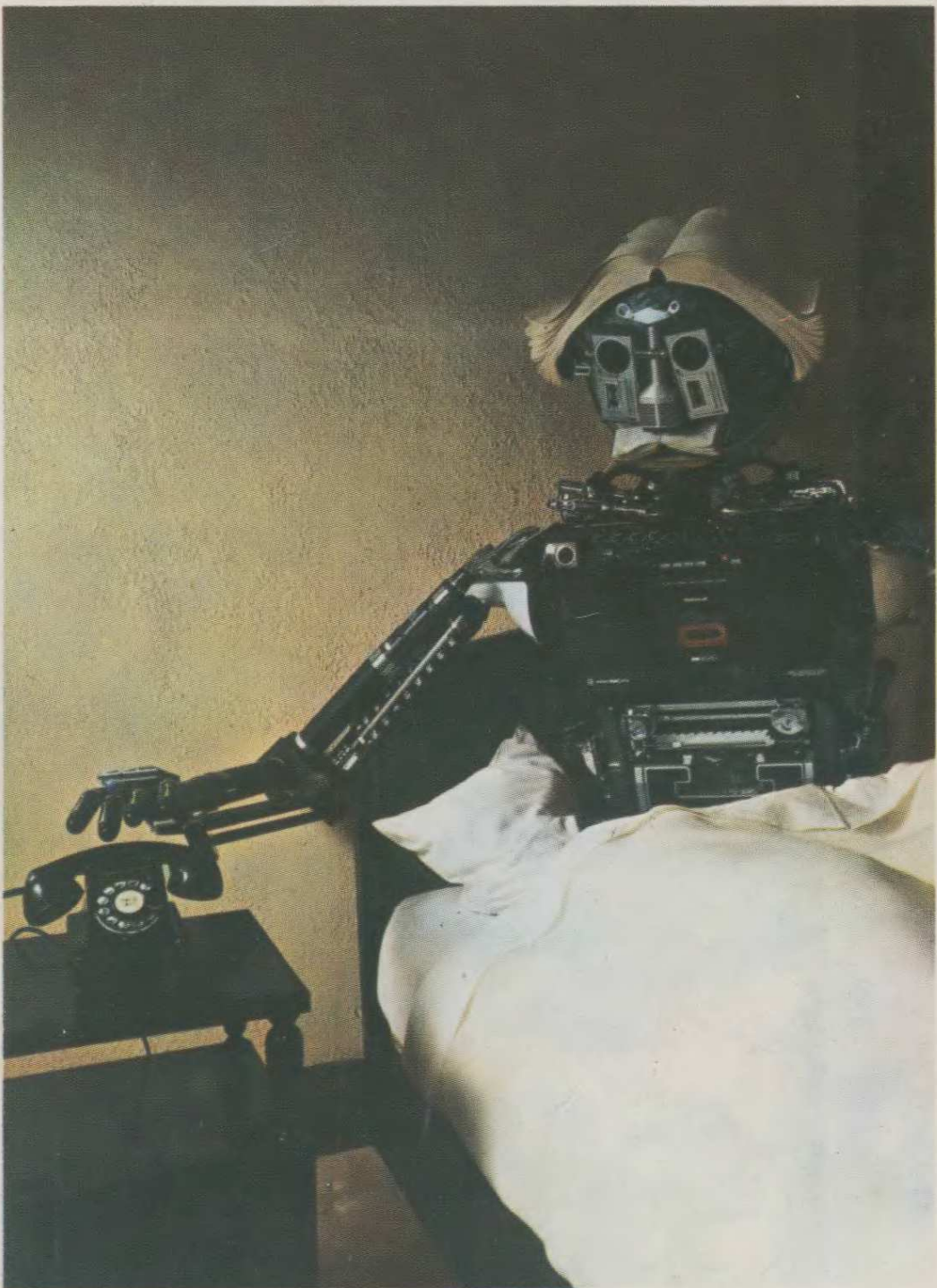

INTA METT

Η ΚΟΜΜΟΥΝΑ ΤΗΣ ΚΡΟΝΣΤΑΝΔΗΣ

ΔΙΕΘΝΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Ι Δ Α Μ Ε Τ Τ

Η ΚΟΜΜΟΥΝΑ
ΤΗΣ ΚΡΟΝΣΤΑΝΔΗΣ

*ΤΟ ΒΟΥΤΗΓΜΕΝΟ ΣΤΟ ΑΙΜΑ ΛΥΚΟΦΩΣ
ΤΗΣ ΡΩΣΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ*

Μ ε τ ά φ ρ α σ η
Α. ΣΤΙΝΑ

ΔΙΕΘΝΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- VORONITSYN** : Les ténèbres des bagnes.
POUKHOV : La rébellion de Cronstadt en 1921; éd. d'Etat
Jeune Garde 1931. Série : stade de la guerre civile.
M. KOUBANINE : La Makhnochtchina; éd. Priboï, Leningrad.
B. SOUVARINE : Staline, aperçu historique du bolchevisme;
éd. Plon.
BERKMAN : L'Insurrection de Cronstadt.
F. DAN : Deux années en errant (1919-1921).
YARTCHOUK : La révolte de Cronstadt.
ROSA LUXEMBOURG : La révolution russe; éd. Cahier de
Spartacus.
TROTSKI : La révolution russe; éd. Rieder (épulse).
TROTSKI : La révolution trahie; Grasset édit.
TROTSKI : Staline; Grasset édit.
LÉNINE : Brochure sur l'impôt en nature.
Collection complète des Izvestias de Cronstadt pour la
période de la révolte.

Les Révues:

- La lutte ouvrière, 1937.
Bulletin de l'Opposition, 1937.
La Révolution prolétarienne.
Sotsialistitcheski Vestnik, 1921.
Révolutsionaïa Rossiia.
Znamia Borby, 1926.
Prolétarskaïa Révolutsia No. 5/17.

«Ὁ ἀγώνας τοῦ προλεταριάτου δὲν εἶναι ἀπλῶς ἀγώνας κατὰ τῆς κεφαλαιοκρατίας μὲ σκοπὸ τὸν ἔλεγχον τοῦ κράτους. Βάσις τῆς προλεταριακῆς ἐπανάστασης εἶναι ἡ καταστροφή τῶν ὀργανομένων δυνάμεων τοῦ κράτους, καὶ ἡ βίαιη ἐξαφάνισή τους, μὲ τὶς ὀργανωμένες δυνάμεις τοῦ προλεταριάτου... Καὶ ὁ ἀγώνας αὐτὸς δὲ θὰ τελειώσῃ πρὶν καταστραφῆ ὁλόκληρος ὁ κρατικὸς μηχανισμὸς. Αὐτὸς εἶναι ὁ σκοπὸς του. Ἡ ὀργάνωσις τῆς πλειοψηφίας δείχνει τὴν ὑπεροχὴν τῆς καταστρέφοντος τὴν ὀργανωμένην βίαν τῆς κυβερνώσας μειοψηφίας».

PANNEKOEK

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Περάσανε παραπάνω από εικοσιπέντε χρόνια από τότε που ξέσπασε η εξέγερση της Κρονστάνδης και τόσο αίμα χύθηκε στάν κόσμο, τόσα μεγάλα και σημαντικά γεγονότα απασχόλησαν τα πνεύματα, που φαίνεται παράξενο το ενδιαφέρον που δείχνουμε πάντα για το δράμα που παίχτηκε πάνω στους πάγους της Βαλτικής Γισπί σήμερα, ύστερα από τον δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο, μπροστά σε μια Ρωσία που έχει γίνει μια ιμπεριαλιστική δύναμη απογυμνωμένη από κάθε σοσιαλιστικό περιεχόμενο, διάφορα στρώματα της κοινωνίας γνώμης ενδιαφέρονται πολύ με πόθος για την Κρονστάνδη.

Το ζήτημα είναι συνταρακτικό. Από τότε η Ρωσία απέκτησε αυτήν την έφεση κυριαρχίας; Την είχε ήδη όταν ήταν ο Λένιν; Ή είναι χαρακτηριστικό της σταλινικής φύσης του μπολσεβικισμού; Και κάθε φορά που ζητάμε να προσδιορίσουμε την αφετηρία αυτού του νέου προσανατολισμού της Ρωσίας, θυμόμαστε με το δική μας την Κρονστάνδη. Η εξέγερση των ναυτών του 1921 βρίσκεται πραγματικά πάνω στα σύνορα των δυο εποχών. Από ενός μ' αυτήν τελειώνει η αυθόρμητη, η λαϊκή φάση, η φάση της ελπίδας της επανάστασης και από άλλου αρχίζει να διαγράφεται ό,τι έγινε κατόπι, ό,τι επιβλήθηκε.

Το πνεύμα του λαού εκφράστηκε με δύναμη στις αποφάσεις των εξεγερμένων που έθεσαν, μεταξύ άλλων πολιτικών δεκδικήσεων, δύο πρωταρχικές σημασας ζητήματα που αποτελούν τη λυδία λίθο για μια αντικειμενική εκτίμηση της σημερινής Ρωσίας και κάθε μελλοντικής προσπάθειας για την άστροπή ενός ολοκληρωτικού καθεστώτος. Σ' αυτά τα δύο ζητήματα. Είναι δυνατόν να οικοδομηθεί σοσιαλισμός χωρίς ελευθερία; και. Ό σκοπός αγιάζει τα μέσα; δόθηκε μέσα από ηρωικές μάκες όπάντηση άρνητική. Γι' αυτό το λόγο, η υπόθεση των εξεγερμένων μένει όξέχαστη. Κι' έμεις που είδαμε την τραγική έφαρμογή της φθοροποιού όρ-

χῆς «ὁ σκοπὸς ἀγιάζει τὰ μέσα», στή χιτλερική Γερμανία καὶ στή σταλινική Ρωσία, δέν εἶναι δυνατόν πλέον νὰ ἀγνοοῦμε αὐτὸ τὸ γεγονός, κι' οὔτε εἶναι δυνατόν ἐπίσης νὰ ἀφήσουμε ἀναπάντητο τὰ δύο μεγάλα ἐρωτήματα πού ἔθεσαν οἱ ἐπوناστάτες ναῦτες τῆς Κρονατάνδης.

Αὐτὴ ἡ μελέτη γιὰ τὴν Κρονατάνδη γράφτηκε πρὶν ἀπὸ τὸν πόλεμο, ὅταν Ζοῦσε ἀκόμα ὁ Τρότσκι. Θεωρώντας τὸν ὡς τὸν μόνον μὲ κύρος ἐκπρόσωπο τοῦ μπολσεβικισμοῦ, λογαριάζαμε, μὲ τὸ σκοπὸ νὰ φωτίσουμε τὴν ἱστορία, νὰ τοῦ θέσουμε μερικά ἐρωτήματα οχετικά μὲ τὴν τραγωδία τῆς Κρονατάνδης. Παρὰ τὸν τραγικὸ τοῦ θάνατο, δέν θέλουμε νὰ τροποποιήσουμε τὸ κείμενο, μὲ τὴν πεποθηση ὅτι τὰ ἐρωτήματα πού τίθενται, ἐξοκολουθοῦν νὰ ἰσχύουν. Ἐν κατὰ τύχη, αὐτὰ τὸ κείμενο ἔπεφτε μιά μέρο στο χέρι κάποιων παλιῶν μπολσεβίκων πού Ζοῦν ἀκόμα στή Ρωσία, ποροκολοῦμε νὰ πιστέψουν πὼς σ' αὐτοὺς στρέφονταν ὁ λογισμὸς μας, ὅταν ἔαναθέταμε αὐτὰ τὰ προβλήματα.

Ὀκτώβρης 1948

Η ΚΟΜΜΟΥΝΑ ΤΗΣ ΚΡΟΝΣΤΑΝΔΗΣ

Ο ΣΤΟΛΟΣ ΣΤΟ ΡΩΣΣΙΚΟ ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ

I

1904 — 1906

Ο στόλος έπαιξε τεράστιο ρόλο στο επαναστατικό κίνημα της Ρωσσίας. Στην επανάσταση του 1905, οι ναύτες ήταν οι πρώτοι που άρρισαν τόν ένοπλο άγώνα και οι τελευταίοι παύ τόν έγκατέλειψαν.

Η πρώτη ναυτική στάση, δίχως πολύ καθορισμένο πολιτικό χαρακτήρα, αλλά μέ γνήσιο επαναστατικό δυναμικό, Εέσπασε στις 3 και 4 του Νοέμβρη 1904 στη Σεβαστούπολη. Η εξέγερση είχε γιά άμεση αίτία μία διαταγή που άπαγόρευε στους ναύτες νά βγαίνουν έξω άπο τόν αλόγυρο του στρατώνα δίχως ειδική άδεια. Οι ναύτες έκαναν επίθεση στους στρατώνες του στόλου, στο κτίριο του Ναυτοδικείου και στα αίκηματα των άξιωματικών. Η εξέγερση κατεστάλη μέ μερικές άβίδες του θωρηκτου «Παμιάτ Μερκούριο» 38 άπο τους στασιαστές πέρασαν άπο τó Ναυτοδικεία του λιμένος της Σεβαστούπολης στις 5 Ιανουαρου 1905 και καταδικάστηκαν σέ πολύ βαρειές ποινές, σέ καταναγκαστικά έργα και άλλοι στόλθηκαν μέ τειθορχικά γάγματα.

Αυτή ή εξέγερση άνοιξε άάν νά ποῦμε, τó επαναστατικό κειράλιο στην Ιστορία του στόλου της Μαύρης Θάλασσας.

Τó 1905 (κι' άκόμα τó 1906 όταν τó επαναστατικό κύμα άρχίζει νά ύποχωρεί) είναι πλούσιο σέ εξέγέρσεις στο ναυτικό. Τó 1905 είναι ό στόλος της Μαύρης Θάλασσας που βρίσκεται σέ άναθρασμό, ένῶ τó 1906 ό στόλος της Βαλτικής άναπτύσσει μία παλύ μεγάλη δραστηριότητα.

Στή Μαύρη Θάλασσα, ή καθ' έαυτή έπαναστατική έποχή αρχίζει με τήν εξέγερση του θωρηκτου «Ποτιέμκιν» στις 27 Ιουνίου 1905. Στις 30 Ιουνίου ύποστηρίζεται άπό τό πλήρωμα του θωρηκτου «Γκιόργκ Πομπιεντόνοσιετς». Στις 2 Ιουλίου στasiάζει τό εκπαιδευτικό πλοία «Προύστ». Τό «Ποτιέμκιν» ύστερα άπό 11 μέρες παραδίνεται στήν Κονσταντζα της Ρουμανίας. Η εξέγερση στο «Γκιόργκι Πομπιεντόνοσιετς» δέν κρατάει παρά μια μέρα και στο «Προύστ» τρεις μέρες.

Στήν διάρκεια της περιόδου άπό τόν Ιούλια έως τόν Οκτώβρη 1905, ή κυβέρνηση ένεργεί συλλήψεις κατά μάζες Μόνον στή Σεβαστούπολη συνελήφθησαν τόν Ιούλιο 1000 ναύτες. Οι ναύτες όμως δέν φαίνεται νά άφίναυν τόν έαυτό τους νά καταπονηθεί άπό αυτά τά μέτρα. Τόν Οκτώβρη του 1905 έπαναστατούν τά πληρώματα της Κρανσάνδης. Στις 25 Νοέμβρη ξεσπάει ή τεράστια εξέγερση της Σεβαστούπολης στήν όποία πήραν μέρος 11 πολεμικά πλοία. Αυτά τά γεγονότα άνυψώνουν άμέσως τό ήθικό του στόλου. Αυτό τό κίνημα καταστέλλεται με μία άνήκουστη θηριωδία. Καί έν τούτοις ό στόλος δέν ύποκύπτει. Η πρωτοβουλία της έπανάστασης περνάει στο στόλο της Βαλτικής Μόνον τόν Ιούλιο του 1908 έγινον τρεις εξέγέρσεις, στο Σβέαμποργκ, όπου ή εξέγερση άπλώνεται σ' όλα τά νησιά — άκόμα και σ' αυτό που ήταν τό φρούρια — στο στρατόπεδο του πυροβολικου και στις μοίρες του στόλου, στο Έλαινγκφορς, στήν Κρονσάνδη (δεύτερο κίνημα) και στο Ρεβόλ στο θωρηκτό «Παμίτ ΆΖιθα».

Ποιές είναι οι αιτίες αυτών των παρατεταμένων ταραχών, φαίνεται πως έκτός των καθαρά πολιτικων και οικονομικων συνθηκων που επικρατούσαν στή Ρωσσία αυτή τήν έποχή, υπήρχαν και ειδικοί για τό ρωσικό ναυτικό λόγοι. Πρέπει πρώτα νά σημειώσουμε τήν άυστηρή πειθαρχία συνδυασμένη με τήν ιδιοτροπία και τόν παραλαγισμό. Οι άξιωματικοί δέν θεωρούσαν καθόλου τόν ναύτη για άνθρώπινο όν. Ο ναύτης δεν ήξερε τά ακριβή δικαιώματά του, ούτε τί του ήταν άπαγορευμένα. Όλα έξαρτώνταν άπό τό κέφι του άξιωματικου. Τό ήθικό επίπεδο των άξιωματικων του ναυτικου, οι όποιοι στραταλογοούνταν άπό τους πιό όμόρφωτους εύγενείς, ήταν πολυ χαμηλό. Έτσι διαβάζουμε στον τύπο αυτής της έπαχης τό ακόλουθο γεγονός. Ένας άξιωματικός συναντά στήν Κρονσάνδη έναν νεοσύλλεκτο και τόν ρωτάει: «Μέ γνωρίζεις;» «Μάλιστα έξοχώτατε» άπαντάει ό ναύτης. «Πώς μέ λένε;» αυνεχίζει ό άξιωματικός. «Δέν ξέρεις τό όνομά μου;» «Όχι έξοχώτατε» άπαντάει ό ναύτης. «Τότε νά σου συστηθώ» και δίνει μιά γραβιά στο πρόσωπο του ναύτη. Τό γεγονός αυτό ήταν σά νά πούμε μέσα στή λογική της κατάστασης. Η ζωή του ναύτη έξαρτώνταν άπό τήν καλή θέληση των άξιωματικων. Αυτοί άντιθετα με τόν κανονισμό που διάτασσε «νά σέβονται τήν άνθρώπινη άξία των ύφιστα-

μένων τους» έξακολουθούσαν νά επιβάλλουν τίς πιό άγριες σωματικές ποινές. Ναύτες άπό τό θωρηκτό «Ποτιέμκιν» διηγούνταν στόν Κρίστιαν Ρακόφκι στή Ρουμανία ότι είχαν τά τύμπανα τών αύτιών τους σπασμένα άπό κτυπήματα τών άξιωματικών.

Έν τούτοις, λόγω τών τεχνικών άναγκών στρατολογοῦσαν γιά τό στόλο, εἰδικευμένους έργάτες, ήδη έπιρρασμένους άπό τήν έπαναστατική προπαγάνδα. Αυτό τό γεγονός καθώς και τό γενικό πνεῦμα τής χώρας έπαιξε έναν δεσπόζοντα ρόλο στίς έξεγέρσεις τοῦ ναυτικού. Τό νεαρό προλεταριάτο έποφνε έτσι συνείδηση τής άξίας του και τοῦ κοινωνικού του ρόλου. Η προστυχιά, ή άγριότητα, ή ήλιθιότητα τών άξιωματικών έρριχνε λάδι στή φωτιά. Η έχθρότητα έναντίον τών άξιωματικών όλο και μεγάλωνε, βρίσκοντας τροφή στήν αυθάδη συμπεριφορά τους. Ένα παράδειγμα είναι ή ύπ' όριθ. 104 διαταγή τής 29 Απρίλη 1905 τοῦ ναυάρχου Τσουκνίν, άρχηγού τοῦ στόλου τής Μαύρης Θάλασσας. Σύμφωνα μ' αύτή τή διαταγή άπαγορεύονταν έπί ποινή φυλοκίασεως νά περνάν οί ναῦτες άπό δύο βουλευάρτα, άπό τίς λεωφόρους και άπό ένα δρόμο τής Σεβαστούπολης. Μερικές μέρες μετά τήν κοινοποίηση οὔτης τής διαταγής, μία ομάδα τραυματιῶν ναυτῶν πού επέστρεφαν άπό τό Πόρτ-Αρθούρ, περπηστοῦσαν στό βουλευάρτο Ίστορπσέσκυ, όπου βρίσκονταν τό μνημείο τών νεκρῶν άπό τήν πολιορκία τής Σεβαστούπολης (1855). Έκει συναντάν έναν άξιωματικό, ό όποιος μέ βάνουσο τρόπο τους λέει, ότι αυτό τό βουλευάρτο είναι άπαγορευμένο γιά τους «νιζνιέ-τσίνι» (στρατιωτικοί δίχως γαλόνια), δηλαδή τους ναῦτες και τους στρατιῶτες. Ένας ναύτης άπάντησε «Δέν έχουμε τό δικαίωμα, έξοχώτατε, νά περπατάμε στή γῆ γιά τήν όποίαν έχουμε χύσει τό αίμα μας;» Σ' αύτή τήν έρώτηση ό άξιωματικός άπάντησε μέ κάμποσα χαστούκια. Παρόμοια γεγονότα γίνονταν ουχνά και βάθαιναν κάθε μέρα τήν άδυσσο πού χώριζε τους ναῦτες άπό τους άξιωματικούς.

Όσο οί άξιωματικοί, έρεθιζόμενοι άπό τό πνεῦμα τής άπειθαρχίας, όλοένα και πιό έντονο, γίνονταν όλο και πιό θηριώδεις, οί ναῦτες αντίθετα, διαρκῶς και περισσότερο δαφωτιζόμενοι άπό τήν έπαναστατική προπαγάνδα, γίνονταν πιό όποφασιστικοί. Ο ναύτης Ροζνιπσένκο, τοῦ θωρηκτοῦ «Ποτιέμκιν», διηγείται στά άπομνημονεύματό του, ότι μία μέρα κατά τή διάρκεια μις συγκέντρωσης τών ναυτῶν, μις «μασόβκας» (έτσι λέγανε στή Ρωσία αύτή τήν έποχή τίς παράνομες συγκεντρώσεις) μία περιπολος οδηγούμενη άπό έναν άξιωματικό πῆγε νά τους συλλάβει. Ένας άπό τους ναῦτες ρώτησε τότε τόν άξιωματικό: «Τι έπιθυμείτε έξοχώτατε;» «Σός διατάσσω νά διαλυθῆτε» άπαντά ό άξιωματικός. «,Αλλά, έξοχώτατε, δέν κόνουμε έδῶ κανένα έγκλημα» άπαντά ό ναύτης. Ο άξιωματικός έπιμένει «Διαλυθῆτε ή θά διαπτόσω νά πυροβολή-

σουν». Ὁ ἴδιος ναύτης τοῦ λέει τότες «Διατάχτε, ὁλλὰ κανεὶς δὲν θὰ σᾶς ἀκούσει. Ἐάν, ἐγώ, εἶμαι σήμερα ἐδῶ, θὰ εἶμαι ἴσως αὔριο σὲ μιὰ περίπολο κάτω ὅπῃ τις διαταγὲς σας καὶ ὄν ὅπως κόνετε σήμερα μὲ διατάξετε νὰ πυροβολήσω ἐναντίον τῶν συντρόφων μου, ἢ σφαῖρα θὰ πάει στὸ δικό σου τὸ κεφάλι» Ὁ ἀξιωματικός ἔφυγε μὲ τὴν περίπολο, δίχως νὰ πει λέξη.

Πρέπει ἐξ ἄλλου νὰ σημειώσουμε ὅτι ἀνάμεσα στις δυο αὐτὲς ἀντίπολες ομάδες, ἠθικὰ καὶ ἐκπολιτιστικὰ ὑπερεῖχαν οἱ ναῦτες. Ἐνῶ οἱ ἀξιωματικοὶ διήγαν μιὰ ζωὴ κοσμικὴ καὶ διεφθαρμένη, οἱ ναῦτες πάντα πιὸ σοβαροὶ ἐνδιαφέρονταν γιὰ τὰ πολιτικά, ἠθικὰ καὶ ἐκπολιτιστικὰ προβλήματα. Ἔτσι, γίνονταν πραγματικοὶ ἥρωες ποὺ ἤξεραν νὰ πεθαίνουν γιὰ τὴν ταξὴ τους. Ἀρκεῖ γιὰ νὰ πιστοποιηθεῖ αὐτό, νὰ ἀναφέρουμε τὰ τελευταῖο γράμμα τοῦ ναύτη Ματιουτσένκο, ὁ ὁποῖος διήλυθε τὴν ἐξέγερση τοῦ «Ποτιέμκιν»: «Σήμερα θὰ ἐκτελεστεῖ ἡ ἀπόφαση τοῦ Ναυτοδικείου. Πεθαίνω ὑπερήφανος γιὰ τὴν ἀληθεῖα ὅπως ἀρμόζει σ' ἓναν ἐπαναστάτη Ἄντιο». Ὁ Ματιουτσένκο δὲν ἦταν μιὰ ἐξαιρεση. Ὁ ρωσικὸς λαὸς ἔδωσε μεγάλον ἀριθμὸν προλετάρων αὐτοῦ τοῦ εἴδους. Ἐπίσης ὁ ναύτης Πετρώφ τοῦ «Προύστ», ὅταν ὁ ἀρχηγὸς τοῦ στόλου τοῦ ὑποσχέθηκε χόρη καὶ τὴν ἐκλογὴν του ὡς ἀντιπροσώπου στὴ Δούμα, ἐάν δεχόνταν νὰ ἀποκηρύξει τοὺς συντρόφους του, ἀπέρριψε μὲ ἀγανάκτηση αὐτὴ τὴν χάρη. Τουφεκίστηκε μὲ τρεῖς ἄλλους συντρόφους του στις 24 Αὐγούστου 1905 στὴ Σεβαστούπολη.

Ὁ ἀξιωματικὸς Ντοχκίεβιτς, εἶχε συνειδηση τοῦ κινδύνου ὅταν στις 2 Μαρτίου 1906, ἔγραφε στὸν ἀρχηγὸ τοῦ στόλου τῆς Μαύρης Θάλασσας:

«Ἐξοχώτατε, διώχτε ἀπο τὸ στόλο τοὺς «νίζνι τσίνι» καὶ τοὺς μηχανικοὺς τῶν πλοίων «Ὀπτσάκωφ», «Παντελεῖμονε» καὶ ἄλλων οἱ ὁποῖοι στις 15 Νοεμβρίου ὑψώσανε τὴν Κοκκινὴ σημαία, ὅπως καὶ τοὺς ναῦτες ποὺ ἔμμεσα πῆραν μέρος στὴν ἐξέγερση.

«Ἐξοχώτατε, αὐτοὶ οἱ ναῦτες εἶναι μιὰ ἐστία μόλυνσεως, μιὰ φωλιά ἀπὸ κοριοὺς γιὰ τὸ στόλο. Εἶναι καλύτερα οἱ ναῦτες αὐτοὶ ποὺ ἔχουν στιγμάτισε τὸν ἑαυτό τους μὲ τίς πράξεις τους στις 15 τοῦ Νοεμβρίου νὰ ἀπομακρυνθοῦν ἀπ' τὸ στόλο καὶ νὰ σταλοῦν στις ἐπαρχίες. Δὲν ὑπάρχει θέση γι' αὐτοὺς στὸ στόλο, εἶναι ἀσυνειδητοὶ καὶ ἐκδικητικοί, ὁ τάφος μόνον θὰ τοὺς διορθώσει. Ἐξ αιτίας τους θὰ δημιουργηθοῦν ἐκ νέου ταραχὲς καὶ κινήματα».

Ἄλλὰ οἱ ναῦτες ὑπέφεραν ἐπίσης ὑλικό. Τρέφονταν κακὰ, ντύνονταν κακὰ καὶ οἱ μισθοὶ τους ἦταν ἄθλιοι, πρὸ παντός

για εκείνους που είχαν να συντηρήσουν οικογένειες. Υπογραμμίζουν στις προκηρύξεις τους ότι ο ρώσος ναυτης τρέφονταν πολύ χειρότερα από των γαπωνέζο ναύτη (ήταν τότες ο ρωσοϊαπωνικός πόλεμος). Ένω το γαπωνέζικο κράτος δαπανούσε 56 ρούβλια κατ' άτομο, το ρωσικό κράτος δαπανούσε μόνον 24. Αντίθετα ενώ ο ναύαρχος Τόγκο αρχηγός του ιαπωνικού ναυτικού έπαιρνε 5 600 ρούβλια το χρόνο, ο μέγος δούκας Άλεξέι, αρχιναύαρχος του ρωσικού στόλου έπαιρνε 106 000 ρούβλια το χρόνο. Τέλος οι ναύτες κατηγορούσαν τους άξιωματικούς τους επιφορτισμένους με τή διατροφή τους και τον Ιμωτισμό τους ότι τους έκλεβαν και τους έδιναν τρόφιμα κακής ποιότητας. Δεν είναι λοιπον τυχαίο ότι ή άμεση αίτια τής εξέγερσης στο θωρηκτό «Ποτιέμκιν», ήταν το άπιο κρεας, που είχαν δώσει εκείνη τήν ήμέρα στους ναύτες.

Σε μιá παρανομη προκήρυξη που είχαν γράψει και ύπογράψει ναύτες του θωρηκτού «Αίκατερίνη II» αέ αυνεργασία με το ρωσικό σοσιαλδημοκρατικό κόμμα βρίσκουμε τις ακόλουθες διεκδικήσεις: 1ο Έλάττωση τής στρατιωτικής θητείας σε τρία χρόνια (ήταν τότες έφτά), 2ο Άκριβής καθορισμός τής εργάσιμης μέρας (αυμπεριλαμβανομένων των άακήσεων και των ειδικών μελετών), 3ο Μισθός έπαρκής για τή συντήρηση τής οικογενείας, 4ο Άσφάλεια για τις άσθένειες και τα άτυχήματα κατά τήν εργασία, 5ο Άμεσος έλεγχος στο χρήματα που προορίζονται για τήν τροφή των ναυτών, 6ο Έκλογή των μαγείρων από τους συναδέλφους τους.

Άνάμεσα στις διεκδικήσεις ήθικού χαρακτήρα διαβάζουμε: 1ο Κατόργηση των τίτλων των άξιωματικών και κατόργηση του χαιρετισμού, 2ο Κρηση των άδικημάτων των ναυτών από κανονικά δικαστήρια, 3ο Η σύνθεση των ναυτοδικείων να άποτελείται από μισούς άξιωματικούς και μισούς ναύτες εκλεγόμενους από τους συναδέλφους τους. Οι ναύτες δικαστές να έχουν το ίδια δικαιώματα που έχουν και οι άξιωματικοί δικαστές, 4ο Το δικαίωμα ενός αλόκληρου πληρωματος, θεωρούμενου σαν ένιαίου συνόλου, να παραπέμπει τους άξιωματικούς του σε δίκη.

Η προπαγάνδα ανάμεσα στους ναύτες γίνονταν από διάφορα πολιτικά κόμματα: τους σοσιαλδημοκράτες, τους σοσιαλεπαναστάτες, τους αναρχικούς. Έν τούτοις ή πιό συστηματική εργασία, γίνονταν από το τμήμα τής Κριμαίας του σοσιαλδημοκρατικού κόμματος, που είχε μάλιστα οργανώσει και μιá Κεντρική Έπιτροπή των ναυτών. Στο σοσιαλδημοκρατικό κόμμα άνήκε μιá καλά οργανωμένη άμάδα από τους έπαναστάτες του θωρηκτού «Ποτιέμκιν και μεταξύ αυτών και ο Μπακουσένκο. Πρέπει έν τούτοις να σημειώσουμε ότι ο ρώσος ναύτης αυτής τής έποχής ήταν πρά παντός άντιπασαρικός, άντιφεουδαλικός, άντικαπιταλιστής, χωρίς

νά ξεχωρίζει καλά-καλά τις διαφορές τῶν διαφόρων πολιτικῶν προγραμμάτων. Μετά τήν ἐξέγερση τοῦ «Ποτιέμκιν», ὄρχισε μιά πολεμική ἀνάμεσα στήν «Ίοκρα», ὄργανο τῶν σοσιαλδημοκρατῶν κοί τήν «Ρεβολιουτοιονοῖο Ρούσσια», περιοδικό τῶν σοσιαλ-επαναστατῶν πάνω στό ὄν τό ἓνα ἢ τό ὄλλο κόμμα ἐπηρέαζε τόν στόλο. Μέ τήν ευκαιρία αὐτή ὁ Ματκουτσένκο πού θρίακονταν τότες πολιτικός φυγάς, ἔγραφε ὄτι δέν ανἦκε σέ κανένα κόμμα (υ-πἦρξε προηγούμενα ὄπαδος τοῦ σοσιαλδημοκρατικοῦ κόμματος) γιατί δέν μπορούσε ἀκόμα καλό νά καταλάβει καί νά προσανατολιστεῖ ἀνάμεσα στό διάφορα προγράμματα, ἀλλά συμμαχοῦσε μέ ὄλους ὄσους ὄγωνίζονταν ὄποτελεσματικό ἐναντίον τῶν κυβερνῶντων. Πολιτικός φυγάς στό Παρίσι, ἔγινε μέλος μιᾶς ἀναρχο-συνδικαλιστικῆς ὄμάδας καί μ' αὐτή τήν ιδιότητα ἔσνογυρ:σε παράνομα στή Ρωσσία, ὄπου συνελήφθη καί τουφεκίστηκε

1 9 1 7

Ὁ ἐνοπλος ἀγῶνας τῶν ρῶσων ναυτῶν ἐναντίον τοῦ τσαρισμοῦ καί τοῦ φεουδοκαπιταλιστικοῦ καθεστῶτος ἔληξε μέ τήν ἦττα τῶν ναυτῶν. Ἀλλά τό πνεῦμα τοῦ στόλου μένει ἀκλόνητο. Οἱ ναῦτες εἶχαν ἐμπιστοσύνη στό μέλλον καί ἐλπίζανε νά μπορέσουν γρήγορα νά ἐκδικηθοῦν τοῦς νεκρούς τους. Ἔται ὄ ναύτης Τσαστνίκ πού ντουφεκίστηκε μαζί με τόν ὑπολοχαγῶ Σμίνττ καί δύο ὄλλους ναῦτες τόν Γκλόντκωφ καί τόν Ἄντωνέσκο, ὄστερα ἀπό τήν ἐξέγερση τοῦ Νοέμβρη 1905 ἔλεγε κατά πρόσωπο τῶν ἀντιπάλων του:

«Τῶρα εἰσάστε ἐσεῖς πού μᾶς σκοτῶνετε. Ἄλλά περιμένετε. Σέ μερικές μέρες, ἀέ ἓνα χρόνο τό πολύ θά ἔχετε καί σεῖς τήν ἴδια τύχη, ὄν ὄχι χειρότερη. Ἐάν δέν υπαρχω ἐγῶ, θῶ βρεθοῦν τότες ὄλλοι πού θά μᾶς ἐκδικηθοῦν».

Τέτοιες ἦταν οἱ ἐπαναστατικές παραδόσεις τοῦ ρωσικοῦ ναυτικοῦ. Διατηρήθηκαν στήν περίοδο τῆς ἀντίδρασης πού ἀκολούθησε τά χρόνια 1905-1906. Ὁ πόλεμος δυνάμωσε τό ἐπαναστατικό πνεῦμα τοῦ στόλου, σύμφωνα μέ ἐπίσημα δεδομένα. «Ἀπό τόν Ἰούλη τοῦ 1915, ὄλοι οἱ ναῦτες ἀπό τά πρῶτα πληρώματα τοῦ στόλου τῆς Βαλτικῆς θρίακονταν ὑπό τήν ἐπιτήρηση τῆς ὄστυνομίας γιά τίς πολιτικές τους ἰδέες. Ὅλοι αὐτοί στάλθηκαν στο μέτωπο γιά νά συμπληρώσουν τίς ἀπώλειες τῶν ναυτικῶν ταγμάτων» (Ἀπό ἔκθεση μυστικῶν πρακτόρων τῆς Ἄστυνομίας). Αὐτοί οἱ ναῦτες πού πἦγαν στό μέτωπο τῆς Ρίγας θά παίξουν ἓνα σημαντικό ρόλα στή δυσσρέσκεια τοῦ στρατοῦ.

Κατά τῆ διάρκεια τοῦ πολέμου, πρῶ παντός ἀπό τό 1915, ὄ-

ναπτύσσουν μιὰ δραστηριότητα μέ ἐπιτυχία στο στόλο οἱ στρατιωτικές ὀργανώσεις τῶν σοσιαλδημοκρατῶν (ντεφαιτιστές), τῶν σοσιαλεπαναστατῶν (ἀρ.στερή διεθνιστική πτέρυγα), ἡ ὁμάδα τοῦ Βορρά τῶν ἀναρχοκομμουνιστῶν, οἱ τολσοιστές καὶ διάφορες θρησκευτικές αἰρέσεις. Ὁ πόλεμος μέ τὴ φρικὴ του, οἱ ἥττες στὰ μέτωπα, ἡ κρίσιμη κατάσταση στὴ χώρα καὶ πρὸ παντός στὴν ὑπαίθρο (κατάσταση ποὺ οἱ ναῦτες τὴ γνώριζαν ἀπὸ τὰ γράμματα τῶν γονέων τους) εἶχαν προφανῶς συμβόλλει περισσότερο ἀπὸ τὴν κυρίως ἐπαναστατική προπαγανδα στὴν ἐπίσπευση τῆς πολιτικής τους ἐξέλιξης.

Ἐν τούτοις ἡ πειθαρχία στό ναυτικό παρέμενε τόσο αὐστηρή καὶ ἀπάνθρωπη ὅπως καὶ πρὸ τοῦ πολέμου. Ὅλα αὐτὰ ἐξηγοῦν τὴν κατάσταση πνευμάτων γιὰ τὴν ὁποία ὁ στόλος μῆκε στὴν ἐπανάσταση.

Στὴν Κρονστάνδη ἡ πρώτη ἐπαναστατική θύελλα, ὑπῆρξε ἰδιαίτερος θίαση. «Ἡ καταιγίδα πέρασε ἐδῶ πιὸ ἄγρια ἀλλὰ καὶ ξερίζωσε ἄλο τὸ παρελθόν» ἔλεγε ἓνας ἀπὸ τοὺς ναῦτες τῆς Κρονστάνδης σὲ μιὰ συνέλευση τῶν σοβιέτ, ἐξηγῶντας τὴν κατάσταση σὲ μιὰ ἀντιπροσωπεία ποὺ εἶχε ἐρθεῖ ἀπὸ τὸ μέτωπο.

Ὁ ναύαρχος Βιρρέν, διοικητὴς τοῦ Φρουρίου, ὀργανωτὴς τοῦ καθεστῶτος κατέργου ποὺ βασιλεύει στὴν Κρονστάνδη γιὰ τοὺς ναῦτες, ντουφεκίστηκε. Αὐτός ἦταν τὸ πρῶτο θῦμα τῆς αὐθόρμητης ἐξέγερσης τῶν ναυτῶν, ἡ ὁποία εἶχε ἀρχίσει ἀμέσως μόλις πληροφορήθηκαν γιὰ τὴν ἐπανάσταση τῆς Πετρούπολης. Κατόπι ἦταν ἡ σειρά τοῦ κυρίου συνεργάτη του, τοῦ ναυαρχαυ Μπουτάκωφ, καθὼς καὶ καμμίος σαρανταριῶς ἀξιωματικῶν τοῦ στόλου. 236 βαθμοφόροι αὐνελήφθησαν καὶ φυλακίσθηκαν στίς φυλακὲς τῆς Κρονστάνδης.

Γιὰ νὰ ἐξαλείψει ἀκόμα καὶ κάθε σκιά ἀπὸ τὸ παρελθόν ὁ στόλος καὶ ἡ φρουρὰ τῆς Κρονστάνδης, ἐφαρμόζουν τότες τὴν ἀρχὴ τῆς ἀνακλητότητας τῶν ἀνωτέρων:

«Ἐμεῖς οἱ ναῦτες καὶ οἱ στρατιῶτες παὺ τὸ παλιὸ καθεστῶς μᾶς ἤθελε ὄβουλα ἀνδρικόελα, σᾶς λέμε, ὅτι οἱ ἀπειλὲς σας ἔκαναν λάθος στὴ διεύθυνση (ὀπευθύνεται στὸν Γκούτσκωφ, ὑπαυργόν τῶν στρατιωτικῶν καὶ τῶν ναυτικῶν τῆς πρώτης προσωρινῆς Κυβέρνησης). Στὴν Κρονστάνδη σκεφτόμαστε μέ σύνεση καὶ ἐμεῖς οἱ ἴδιοι ἔχουμε ἐκλέξει τοὺς ἀνωτέρους μᾶς ἀρχίζοντας ἀπὸ τοὺς δεκανεῖς καὶ τελειώνοντας στὸν διοικητὴ τοῦ Φρουρίου. Ἐάν θέλετε νὰ διαπιστώσετε τίς ἱκανότητές μας, ἐλάτε ἐδῶ νὰ ἰδῆτε. Σᾶς βεβαιώνουμε ὅτι ἡ στρατιωτικὴ ἱκανότης τοῦ Φρουρίου εἶναι ἀνώτερη ἀπ' αὐτὴν ποὺ ὑπῆρχε πρὸ τῆς 1ης Μαρτίου. Αὐτὰ

είναι εκείνο που θα σās πεί ό διοικητής του Φρουρίου στρατηγός Γερασίμωφ».

Αυτή ή υπεράσπιση τής αρχής τής ανακλητότητας δημοσιεύτηκε στην «Ισθέστια» τής Κρονστάνδης στις 25 Ἀπριλίου 1917.

Θέλοντας και έξωτερικά νά συμβολίσει τή δημοκρατικοποίηση του στόλου, ή Κρονστάνδη ήταν απ' τις πρώτες που καταργήσε τὰ διακριτικά στις έπωμίδες τόσο για τó στολο όσο και για τή φρουρά του Φρουρίου. Αυτά τὰ διακριτικά έσυμβόλιζαν την έξουσία των άξκωματικών. Ό ύπουργός των στρατιωτικών έξαναγκάστηκε νά επικυρώσει αυτή τήν κατάργηση και ό ναύαρχος Μαξιμωφ, ό νέος διοικητής του στόλου τής Βολτικής, ό οποίος αντικατέστησε τόν ναύαρχο Νεπκίν που είχε ντουφεκιστεί απο τούς ναύτες, έξέδωσε τήν ακόλουθη διαταγή:

«Δεδομένου ότι ή στρατιωτική στολή υπενθυμίζει έξωτερικά τó παλιό καθεστώς, διατάσσω όλες τις μονάδες, νά άφαιρέσουν τὰ διακριτικά των έπωμίδων και νά τὰ αντικαταστήσουν με γαλόνια, δείγμα των όποιων θα άποσταλεί».

Δύο μέρες κατόπι στις 30 Ἀπριλίου 1917, ό ύπουργός των στρατιωτικών κοινοποίησε διαταγή που έπεκύρωνε τήν κατάργηση των διακριτικών έπωμίδων στο στόλο, αλλά άπειλούσε ότι θα έπιβάλει άυστηρές ποινές σε όποιον θα έπιχειρούσε νά καταργήσει τὰ ίδια αυτά διακριτικά στο στρατό.

Ό Κρονστάνδη έγινε γρήγορα ή Μέγα τής Έπανάστασης, όπου πήγαιναν οι διάφορες αντιπροσωπειές απο τó μέτωπο και τὰ μετόπισθεν. Έν μέρος και ό άστικός τύπος είχε δημιουργήσει αυτή τήν επαναστατική φήμη τής Κρονστάνδης. Αυτός ήταν επίσης που ειρωνικά τήν άποκαλούσε Κρονστανδιακή δημοκρατία, κατηγορώντας την για άντικρατικές και χωριστικές τάσεις και για άναρχικές πράξεις. Άναφέρανε για παραδειγμα τήν άπόφαση που πήρε στην συνέλευση του Σοβιέτ τής Κρονστάνδης στις 26 Μαΐου 1917, που προκάλεσε τὰ ούρλιασμα τής άστικής ταξης.

Αυτή ή άπόφαση αναθέτει του λοιπού όλη την έξουσία στο Σοβιέτ τής Κρονστάνδης. Είναι τó προανάκρουσμα τής παλης για τήν έξουσία των σοβιέτ σε όλη τή χώρα και είχε διστυπωθεί με τόν ακόλουθο τρόπο: «Ό έξουσία στην πόλη τής Κρονστάνδης βρίσκεται του λοιπού άποκλειστικά στα χέρια των σοβιέτ των άντιπροσώπων των έργατών και των στρατιωτών. Προκειμένου για ζητήματα που άφορούν όλόκληρη τή χώρα θα βρίσκεται σε έπαφή με τήν Προσωρινή Κυβέρνηση. Όλες οι διοικητικές θεσεις στην πόλη τής Κρονστάνδης θα άναληφθούν απο μέλη τής Έκτελεστι-

κῆς Ἐπιτροπῆς, ἡ ὁποία θὰ συμπληρωθεῖ ἀνολογικὰ με νεο μέλη πού θὰ ληφθοῦν ἀπό τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ Σοβιέτ.

Οἱ διοικητικὲς θέσεις θὰ διανεμηθοῦν ἀναλογικὰ μεταξὺ τῶν διαφόρων πολιτικῶν ὑμᾶδων

Αὐτὲς οἱ τελευταῖες θὰ εἶναι ὑπεύθυνες γιὰ τὴ δραστηριότητα τῶν ἀντιπροσώπων τους.

Ὁ πρόεδρος τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Σοβιέτ
τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ἐργατῶν καὶ στρατιωτῶν

Λαμάνωφ

Ὁ Γραμματεὺς

Προσέλλκωφ

Ἡ ἀπόφαση πῶρθηκε μὲ 211 ψήφους ἐναντίον 41 καὶ μιᾶς ἀποχῆς.

Αὐτὴ ἡ ἀπόφαση τοῦ Σοβιέτ τῆς Κρονστάνδης ἔπεσε σὰν κεραυνός Ἡ Προσωρινὴ Κυβέρνηση κοὶ ἡ μεγαλοαστικὸς τύπος ἄρχισαν νὰ συκοφαντοῦν τὴν «κρονστονδιανὴ δημοκρατία», κατηγορῶντες τὴν γιὰ κάθε εἶδους ὑπερβολὲς καὶ πρὸ παντὰς γιὰ ἐγκληματικὴ ἀπειθαρχία πού ἀπειλοῦσε νὰ διοσπᾶσει τὸ θόρειο μέτωπο, πρᾶγμα πού μπορούσε νὰ φέρει τὴν ἐπαναστατικὴ Πετρούπολη σὲ κατάσταση στρατηγικῶς κρίσιμη. Αὐτὲς οἱ κατηγορίες διαδίδονταν σ' ὅλες τίς γωνιὰς τοῦ μετώπου κοὶ στίς πιὸ ἀπομακρυσμένες ἐπαρχίες Ἄλλὰ ἡ συκοφαντία ἔφερε ἀντίθετο ἀποτέλεσμα ἀπὸ ἐκεῖνο πού προεξωφλοῦσαν οἱ συκοφάντες Ὁἰ ἀντιπροσωπεῖες ὅταν ἔφταναν στὴν Κρονστάνδη κατακτῶντων ὀπὸ τὸ πνεῦμα τῆς, τὸν ἐνθουσιασμό τῆς καὶ τὴν πίστη τῆς στὴν ἐργατικὴ δημοκρατία.

Αὐτὲς οἱ ἀντιπροσωπεῖες ἐπισκέπτονταν ὄχι μόνον τὰ πλοῖα καὶ τοὺς στρατῶνες, ἀλλὰ κοὶ τὰ ἐργοστάσια κοὶ τὰ ναυπηγεῖο καὶ δημοαἴευσαν τίς ἐντυπώσεις τους. Νὰ τί ἔλεγε γι' αὐτὸ τὸ Ζήτημα ἡ ἀντιπροσωπεῖα τοῦ θόρειου μετώπου: «Σύντραφοι, στὸ μετωπο κυκλοφορεῖ ἡ φήμη, ὅτι στὴν Κρονστάνδη βασιλεύει ἀναρχία, ὅτι οἱ δρόμοι γιὰ τὴν Πετρούπολη εἶναι ἀνοικτοὶ στὸν ἐχθρό καὶ ὅτι τὸ Φρούριο κατοστράφηκε. Ἔτσι μ' αὐτὰ προσπαθοῦν νὰ κλονίσουν τὴν ἐμπιστοσύνη μας στὴν Κρονστάνδη. Οἱ σύντροφοι μας μᾶς ἀνάθεσαν νὰ διαπιστώσουμε τί πραγματικὰ συμβαίνει σ' αὐτὸ τὸ κέντρο τῆς Ἐπανάστασης. Μὲ μεγάλῃ μου χαρὰ κάνουμε γνωστὰ στοὺς ἀδελφούς μας πού βρίσκονται στὰ χαρακώματα ὅτι στὴν Κρονστάνδη βρήκαμε μιὰ παραδειγματικὴ τάξη» («Ἰοβέστια» τῆς Κρονστάνδης 5 Μαΐου 1917).

Στὴν Κρονστάνδη ἐγκαθιδρύθηκε ἡ πλήρης ἐξουσία τῶν σοβιέτ, γιὰ τὰ ὁποῖον οἱ ναῦτες κοὶ οἱ στρατιῶτες ἔτρεφον ἕναν ἀπεριόριστο σεβασμό. Τὸ σοβιέτ ἦτον ὁ μόνος τους κύριος. Ἔδινε λύσεις τόσο στὰ ἠθικὰ προβλήματα ὅσο καὶ στὰ πολιτικά. Ἔτσι

στη συνέλευση της 17, 18, 19, αποφάσισαν την απόλυτη απαγορευση των οινοπνευματωδών ποτών Σύμφωνα με μαρτυρίες ούτόπτων μαρτύρων, αυτή η απόφαση εφαρμόστηκε πιστά από τη μάζα των ναυτών κι αν λάβουμε υπ' όψη μας την κατάσταση, αυτό είχε μεγάλη σημασία

Το Σοβιέτ της Κρονστάνδης κρατούσε μια διαρκή έπαφή με την πλατεία Γσκορνάια αυτήν που την αποκαλούσαν το κρονστανδιανό Βέτσε(1). Κάθε βράδυ γίνονταν μεγάλες συγκεντρώσεις και με όλη την ελευθερία συζητούσαν τα τρέχοντα προβλήματα

Σύμφωνα με μαρτυρίες που προέρχονταν από διαφορετικές πηγές, η συνέλευση που όποτελούνταν από ναύτες και εργάτες της Κρονστάνδης ήταν πιο ριζοσπαστική από τους ρήτορες και πολύ συχνά αυτοί για να μη χάσουν τη δημοτικότητά τους υπατάσσονταν στον γενικό τόνο Οι ρήτορες που γνώριζαν τις πιο μεγάλες επιτυχίες ήταν γενικά οι μπολσεβίκοι, οι αναρχικοί και όρισμένοι σοσιαλεπαναστάτες της άρστερας. Το Βέτσε της Κρονστάνδης, η πλατεία Γσκορνάια με την έξαιρετική της ευαισθησία ήταν σά να πουύμε το πολιτικό βαρόμετρο Συχνά ανάλογα με τις διακυμάνσεις του, τα κόμματα καθόριζαν την πολιτική τους.

Η Κρονστάνδη παρακαλουθούσε με άγρυπνα ματι την κατάσταση στη χώρα και στα μέτωπα, διατηρώντας διαρκή έπαφή με την Πετρούπολη. Κάθε φορά που η κατάσταση όπαιτούσε μία δραστική απόφαση, η Κρονστάνδη έστελνε αντιπροσώπους ως συμβούλους. Από την άλλη μεριά η Πετρούπολη (μέσα όπα κάθε έργοστάσιό της) κάθε που θα ανέλάμβανε μία έπιχειρηση, έστελνε μία αντιπροσωπεία στην Κρονστάνδη, για να έξασφαλισει την ένεργό ύποστήριξη του ναυτικού Αυτό ήταν πάντα πρόθυμη, ιδίως τις μέρες του Ίουλίου και τον Ώκτώβρη

Στις 3 Ίουλίου, περισσότεροι από 2 000 όπλισμένοι ναύτες, όποθιθάζονται και παρελαύνουν στους δρόμους της Πετρούπολης και σπέρνουν τον τρόπο στην όστική τάξη της πρωτεύουσας Τον Ώκτώβρη η Κρονστάνδη καθώς και όλλα κέντρα του στόλου της Βαλτικής όπως το Έλσινγκφορς, έστειλαν στις έκβολές του Νέβα πολεμικά πλαιία, στοιχείο όποφασιστικό στην έξέλιξη της έξέγερσης. «Κατά την έπεξεργασία του σχεδίου για την έξέγερση, το Σμόλνυ έστήριζε μεγάλες έλπίδες στους ναύτες της Βαλτικής, βλέποντας σ' αυτούς μαχητικά όποσπάσματα που συνεδίαζον την προλεταριακή όποφασιστικότητα με δυνατή στρατιωτική έκπαίδευση» γράφει ό Τρότσκι στην Ίστορία της Ρωσικής Έπανόστασης. Ώκόμα ήταν οι ναύτες αυτοί που κατέλαβαν κατά την διάρκεια

(1) Vetshe Λαϊκή συνέλευση των έλευθέρων χανσεατικών ρωσικών πόλεων Πσκόφ και Νοβγκορόντ.

τῶν ἡμερῶν τοῦ Ὀκτώβρη τὸ τηλεγραφεῖο, τὰ καταστήματα τῆς Κτηματικῆς Τράπεζας καὶ ἄλλα στρατηγικά σημεῖα ἐξακριβητικῆς σπουδαιότητος γιὰ τὴν ἐκβαση τῆς ἐξέγερσης

Ἄργότερα αἱ ναῦτες πῆραν τὸ πῖθ δραστῆριο μέρος στὴ σταθεροποίηση τοῦ νέου καθεστῶτος καὶ τὰ στρατιωτικά τους ἀποσπάσματα παλέμησαν ἀ' ὅλα τὰ μέτωπα τοῦ ἐμφύλιου πολέμου.

Ὑστερα ἀπὸ τὴν ἤττα τῆς ἐξέγερσης τοῦ Ἰουλίου, ἡ Προσωρινὴ Κυβέρνηση ποὺ πίστεψε ὅτι εἶχε θριαμβεύσει πάνω στὴν ἀριστερὰ πτέρυγα τῆς Ἐπανάστασης κατεύθυνε τίς πρῶτες τῆς ἀντεκδικητικῆς ἐναντίον τῆς Κρονστάνδης καὶ ὁ Κερένσκυ ἔστειλε στίς 7 Ἰουλίου 1917 στὸ Σοβιέτ τῆς Κρονστάνδης τὸ ἀκόλουθο τηλεγράφημα:

«Ἀπὸ τίς ἀρχές τῆς Ἐπανάστασης, στὴν Κρονστάνδη καὶ ἀε ὀρισμένα πλοῖα τοῦ στόλου τῆς Βαλτικῆς ἔκαναν τὴν ἐμφάνισή τους ἀνθρώποι, ποὺ κάτω ὀπὸ τὴν ἐπιρροή πρακτόρων τῆς Γερμανίας, παρακινούσαν ἀε πράξεις ἐπικίνδυνες γιὰ τὴν Ἐπανάσταση καὶ γιὰ τὴν ἀσφάλεια τῆς Πατρίδας. Ἐνῶ ὁ γενναῖος στρατός μας με μεγάλες θυσίες μάχεται ἡρωικά ἐναντίον τοῦ ἐχθροῦ καὶ ὁ στόλος ποὺ παραμένει πιστός στὴ δημοκρατία ἐκπληρώνει θαρραλέα καὶ ἀδιάκοπα τὸ βαρὺ του καθῆκον, ἡ Κρονστάνδη καὶ μερικά πλοῖα — «Ρεσπού-πλικα» καὶ τὸ «Πετροπαυλόσκ» — χτυπᾶνε ἀπο τίς πλάτες, ταὺς συντρόφους τους, ψηφίζοντας ἀποφάσεις ἐναντίον τῆς ἐπίθεσης στὰ μέτωπα, κάνοντας ἐκκλήση γιὰ ἀνυπακοή στὴν ἐπαναστατικὴ ἐξουσία, ἐκπροσωπούμενη ἀπὸ τὴν Προσωρινὴ Δημοκρατικὴ Κυβέρνηση καὶ προσπαθώντας νὰ ἀσκήσουν πίεση στὴ θέληση τῶν ἐκλεκτῶν τοῦ ἔθνους, ποὺ ἐνοσρκώνεται στὰ σοβιετ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ἐργατῶν, στρατιωτῶν καὶ χωρικῶν. Κατὰ τὴ διόρκεια ἀκόμα τῆς ἐπίθεσης τοῦ στρατοῦ μας, ἀρχισαν ταραχές στὴν Πετρούπολη, ὀπειλῶντας τὴν Ἐπανάσταση καὶ ἀφίνοντας ἐκθετα τὸ στρατό μας στὰ χτυπήματα τοῦ ἐχθροῦ. Ὄταν, σύμφωνα με ἀπόφαση τῆς Προσωρινῆς Κυβέρνησης καὶ ἀπὸ συμφώνου με τὴν Ἐκτελεστικὴ Ἐπιτροπὴ τῶν σοβιετ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ἐργατῶν, στρατιωτῶν καὶ χωρικῶν δόθηκε ἡ διαταγή νὰ δράσουν ἀμέσως καὶ με ἀποφασιστικότητα ἐναντίον τῶν κρονστανδιανῶν ποὺ εἶχαν πάρει μέρος στίς ἀντεθνικὲς ταραχές καὶ εἶχαν ὀδηγήσει τὰ πλοῖα στὴν Πετρούπολη, αἱ ἐχθροὶ αὗτοι τοῦ λαοῦ καὶ τῆς Ἐπανάστασης, ἐνεργώντας μέσα τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ στόλου τῆς Βαλτικῆς, προκαλέσανε τὴ διχόνοια στίς γραμμές τῶν πληρωμάτων τῶν πλοίων, δίνοντας ψεύτικη ἐρμηνεία ἀ' αὐτὰ τὰ μέτρα. Αὗτοι οἱ προδότες ἀντέδρασαν στὴν ἀποστολὴ στὴν Πετρούπολη πλοίων

πιστῶν στήν Ἐπανάσταση, καθώς και στά μέτρα πού είχαν σκοπό νά θέσουν τέρμα στις ταραχές πού ὀργάνωσε ὁ ἐχθρός. Αυτοί οἱ ἴδιοι προδότες σπρώξανε τά πληρώματα ἀε πράξεις δῆθεν σύθρομητες παύση τοῦ γενικοῦ ἐπιτρόπου Ἵνισκο. Διατογή νά συλληφθεῖ ὁ βοηθός τοῦ ὑπουργοῦ τῶν ναυτικῶν, ὁ πλοιορχος πρώτης τάξεως Ντουντάρωφ. Παρουσίαση μιᾶς σειρᾶς διεκδικήσεων στήν Ἐκτελεστική Ἐπιτροπή τοῦ πανρωσικοῦ Συνεδρίου τῶν σοβιέτ

• Ἡ προδοσία μιᾶς σειρᾶς ὁτόμων, ὀναγκάζει τήν Προσωρινή Κυβέρνηση νά διατάξει τήν σύλληψη τῶν πρωτεργατῶν και νά συλλάβουν τήν ἀντιπροσωπεῖα τοῦ στόλου τῆς Βαλτικῆς πού ἔφτασε στήν Πετροῦπολη

• Δεδομένων τῶν γεγονότων πού ἐκτιθεντο ποροπόνω, διατάσσω:

1ον Τήν ἄμεση διάλυση τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ στόλου τῆς Βαλτικῆς και τήν ἐκλογή νέας.

2ον Νά γνωστοποιηθεῖ σέ ὄλο τά πλοία και τὸ πληρώματα τοῦ στόλου τῆς Βαλτικῆς, ὅτι διατάσσω τήν ἄμεση σύλληψη τῶν ὑπάπτων, πού ἔκαναν ἐκκλήση για ἀνυπακοή στήν Προσωρινή Κυβέρνηση και πού προπογάνδιζαν ἐναντίον τῆς ἐπίθεσης στό μέτωπο. Αὐτά τά άτομα πρέπει νά ὀδηγηθοῦν στήν Πετροῦπολη για ἀνάκριση και ὄικη.

3ον Διατάσσω τά πληρώματα τῶν πλοίων τῆς γραμμῆς «Πετροπαυλόσκ», «Ρεσοῦμπλικο» και «Σλόβα», ὕποπτα για ἀντεπαναστατική δραστηριότητα και για τίς ἀποφάσεις πού ψήφισαν, νά συλλάβουν ἐντός 24 ὄρων τοῦς πρωταιτίους και νά τοῦς ὀδηγήσουν στήν Πετροῦπολη για ἀνάκριση και ὄικη. Ἐπίσης πρέπει νά δώσουν ἐγγυήσεις για τήν ὕπακοή τους στήν Προσωρινή Κυβέρνηση.

• Κάνω γνωστό στά πληρώματα τῆς Κρονστάνδης και τῶν παραπάνω πλοίων, ὅτι, στήν περίπτωση πού δέν θά εκτελεστεί ἡ διαταγή μου, θά χαρακτηριστοῦν ὀάν ἐχθροί τῆς Πατρίδας και τῆς Ἐπανάστασης. Ἐναντίον τους θά ληφθοῦν τά πιά ζύστηρά μέτρα.

• Σύντροφοι, ἡ προδοσία θέτει τήν Πατρίδα στό χεῖλος τῆς ἀβύσσου. Ἡ ἐλευθερία της καθώς και οἱ κατακτήσεις τῆς ἐπανάστασης βρίσκονται σέ θανάσιμη ἀπειλή. Ὁ γερμανικός στρατός ἔχει ὀρχσει ἡδη τήν ἐπίθεσή του στό μέτωπο μας. Ἐπό στιγμή σέ στιγμή μπορούμε νά περιμένουμε μιᾶ ἀποφασιστική δραστηριότητα τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου, πού θά μπορούσε νά ἐπωφεληθεῖ ἀπ' αὐτήν τήν ἀταξία. Για νά τήν ἀποφύγουμε εἶναι ἀναγκαῖο μέτρα ἀποφασιστικά και ὄυστηρα.

Ὁ στρατός ἔχει ἀποδεχθεῖ αὐτὰ τὰ μέτρα. Πρέπει καὶ ὁ στόλος νὰ τὰ ἀποδεχθεῖ

• Ἐν ὀνόματι τῆς πατρίδας, τῆς ἐπανάστασης, τῆς ἐλευθερίας, γιὰ τὴν εὐτυχίαν τῶν ἐργατικῶν μαζῶν, ὡς ἐξορκίζομε συσπειρωθῆτε γύρω ἀπὸ τὴν Προσωρινὴ Κυβέρνηση καὶ τὰ πανρωσσιακὰ ὄργανα τῆς δημοκρατίας γιὰ νὰ ἀσφύγουμε τὰ χτυπήματα τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐχθροῦ προφυλάσσοντας τὰ μετόπισθεν ἀπὸ τὰ χτυπήματα τῶν προδοτῶν.

Ὁ ὑπουργὸς τῶν στρατιωτικῶν καὶ ναυτικῶν

ΚΕΡΕΝΣΚΥ

Εἶναι αὐτονόητο, ὅτι ἡ Κρονστάνδη ἀπάντησε ἀπορριπτον-
τας ὅλα ὅσα ἀξιοῦσε ὁ Κερένσκυ. Κατὰ τὴ συζήτηση στὸ Σοβιέτ
τῆς Κρονστάνδης πάνω σ' αὐτὸ τὸ τηλεγράφημα, ὁ μπολσεβίκος
Ρασκόλνικωφ(2) ἔλεγε: «Ἀπὸ τότε ποὺ ὑπάρχει ἐργατικὸ κίνη-
μα στὴ Ρωσία, αἱ ἀπεργοὶ ἐργάτες εἶχαν πάντα θαρραλέα ἀπαν-
τήσει ἀεὶ παρόμοιες ἀξιώσεις γιὰ τὴν καταγγελία τῶν πρωταίτιων:
Δὲν ὑπάρχουν πρωταίτιοι μεταξύ μας. Ὅλοι εἴμαστε πρωταίτιοι
τῆς ἀπεργίας. Ἀκολουθώντας τὸ παράδειγμα αὐτῶν ποὺ προηγή-
θηκαν στὸ ἐπαναστατικὸ κίνημα εἴμαστε ὑποχρεωμένοι νὰ δωσου-
με τὴν ἴδια ἀπάντηση».

Ἐστερα ἀπὸ τριάντισι χρόνια ἡ μπολσεβίκικη κυβέρνηση θὰ
θέσει στοὺς ναῦτες τῆς Κρονστάνδης τὸν ἴδιο ὄρο. νὰ καταγ-
γείλουν τοὺς πρωταίτιους! Οἱ ναῦτες τῆς Κρονστάνδης, ἀκολου-
θώντας τὸ παράδειγμα ἐκείνων ποὺ προηγήθηκαν στὸ ἐπαναστα-
τικὸ κίνημα, θὰ ἀπαντήσουν μὲ κατηγορηματικὴ ἄρνηση στὴν μπολ-
σεβίκικη κυβέρνηση. Δὲν ἔκαναν παρὰ νὰ συνεχίσουν τίς παλιῆς
ἐπαναστατικὲς παραδόσεις τοῦ στόλου καὶ τοῦ προλεταριάτου.

Ἀνάμεσα στὴν Κρονστάνδη τοῦ 1917 καὶ τοῦ 1921 δὲν ὑ-
πῆρξε ρήγμα στὴν παράδοση, ὅπως θέλουν νὰ μᾶς κάνουν νὰ
πιστέψουμε ἐκεῖνοι ποὺ πῆραν μέρος στὴ σφαγὴ τῶν ναυτῶν τὸ
1921. Ἡ θεωρία τοῦ Τρότσκι σύμφωνα μὲ τὴν ἀπο α ἡ Κρονστάν-
δη εἶχε ἔσφραξετὶ ἀπὸ τὰ καλύτερα στοιχεῖα τῆς δὲν στέκεται

Ἡ Κρονστάνδη εἶχε ἀποδεκτιστεῖ, τόσο, ὅσο καὶ ὅλη ἡ
Ρωσία ποὺ μάλις ἔβγαине ἀπὸ τὸν ἐμφύλιον πόλεμον. Ἐάν οἱ ναῦ-

(2) Ἀξιωματικὸς τοῦ ναυτικοῦ κάτω ἀπὸ τὸ τσαρικό καθε-
στῶς. Μετὰ τὸν Ὀκτώβρη ἐπίτροπον τοῦ στόλου τῆς Βαλτικῆς,
ἀργότερα πρεσβευτῆς στὸ Ἀφγανιστάν καὶ στὴ Βουλγαρία. Αὐτο-
κτόνησε στὴ Γαλλία σὲς παραμονὲς τοῦ πολέμου.

τες είχαν χάσει τὰ πιό ὄξια στοιχεία τὸ ἴδιο τὸ ἔχασε καὶ τὸ κόμμα τῶν μπολσεβίκων. Αὐτὸ δὲν τὸ ἐμπόδισε νὰ ἀξιῶνει τὴν ἀπόλυτη ἡγεμονία στὴ χώρα καὶ στὸ προλεταριάτο. Ὁ Τρότσκι, μιλάει γιὰ κουλόκινα στοιχεία στὸ στόλο. Ἐάν ὑπῆρχαν ἴσως τέτοια στοιχεία σ' ἓνα ὀρισμένο βαθμὸ τὸ 1921, ὑπῆρξαν ἤδη καὶ τὸ 1917. (Ἐξ ἄλλου πῶς ὁ Τρότσκι ἐκτιμᾷ ποιοὶ ἦταν αἱ κουλόκοι.). Αὐτὸ δὲν ἐμπόδισε τὸν στολο νὰ παίξει ἓναν τεράστιο ρόλο στὴν κοινωνικὴ ἐπανάσταση.

Ὅλοι οἱ μάρτυρες ὁμόφωνα μᾶς λένε ὅτι τὸ μῖσος τῶν ναυτῶν τῆς Κρονστάνδης ἐναντίον τῆς Προσωρινῆς Κυβέρνησης ἐξηγοῦνταν σ' ἓνα μεγάλο βαθμὸ ἀπὸ τὴν ἀγροτικὴ πολιτικὴ τῆς. Εἶναι δίχως ἀμφιβολία, ὅτι ἐξ αἰτίας αὐτῆς τῆς πολιτικῆς, οἱ ναῦτες τῆς Κρονστάνδης συνέλαβαν στοὺς δρόμους τῆς Πετρούπολης κατὰ τὶς διαδηλώσεις τῆς 3 Ἰουλίου, τὸν ὑπουργὸ τῆς Γεωργίας, τὸν σοσιαλεπαναστάτη τῆς δεξιᾶς Βίκτωρ Τσέρνωφ. «Οἱ ναῦτες καὶ οἱ ατσατιῶτες ἀγροτικῆς καταγωγῆς αἰσθάνονταν τὸ πιό μεγάλο μῖσος ἐναντίον αὐτοῦ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν στατιστικῶν» λέει ὁ Ρασκόλνικωφ στὶς ἀναμνήσεις του. Αὐτὸ δὲν ἐμπόδισε τὸν Τρότσκι, ποὺ ἔσωσε τὸν Τσέρνωφ ἀπὸ τὸ λυντσάρισμα τῶν ναυτῶν νὰ τοὺς ἀποκαλέσει τὴν ἴδια μέρα «καμάρι καὶ ὑπερηφάνεια τῆς Ρωσσοῦκῆς Επανάστασης».

Στὴν πραγματικότητα, οὔτε τὸ ρωσικὸ προλεταριάτο γενικά, οὔτε οἱ ναῦτες τῆς Κρονστάνδης ἰδιαίτερα δὲν εἶχαν ἀπὸ τὸ 1917 διαρρήξει τοὺς δεσμούς τους μὲ τὴν ὑπαίθρο. Ἄλλὰ εἶναι ψέμμα νὰ λέμε ὅτι κατὰ τὴν περίοδο ἀπὸ τὸ 1917 ἕως τὸ 1921 ὁ ἀριθμὸς τῶν κουλόκων αὐξήθηκε στὸ στόλο.

Ἡ «θεωρί» τοῦ Τρότσκι ἀποδεικνύεται λοιπὸν ἀνίσχυρη νὰ ἐξηγήσει τὴ μεγάλη τραγωδία τῆς Κρονστάνδης. Θὰ προσπαθήσουμε νὰ τὴν κατανοήσουμε, ἀκολουθώντας πιστὰ τὰ γεγονότα καὶ τὰ ντοκουμέντα, ὅν καὶ ὁ Τρότσκι μᾶς μαθαίνει ὅτι οἱ ἀληθινές μέθοδοι ἱστορικῆς ἐρευνας δὲν συνίστανται στὴν «κατὰ γράμμα πίστη» τῶν ντοκουμέντων. Εἶναι ἓνα πολὺ ὀνόφθεγμα γνωστὸ πρὶν ἀπὸ τὸν Τρότσκι. Ἀπ' τὸ μέρος μας δὲν θὰ τὸ λησμονήσουμε.

II

ΠΡΟΜΗΝΥΜΑ ΤΗΣ ΕΞΕΓΕΡΣΗΣ ΔΥΝΑΜΩΜΑ ΤΩΝ ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΚΑΙ ΑΘΛΙΟΤΗΣ ΤΟΥ ΛΑΟΥ

Ἡ ἐξέγερση τῆς Κροιστάνδης ἔσπασε τρεῖς μῆνες μετὰ τὴν διάλυση τοῦ τελευταίου μετώπου τοῦ ἐμφυλίου πολέμου στὴν Εὐρωπαϊκὴ Ρωσία.

Μετὰ τὴν νικηφόρα ἐκβαση αὐτοῦ τοῦ πολέμου, ὁ ἐργαζόμενος λαὸς τῆς χώρας, σὲ μιὰ κατάσταση διαρκοῦς πείνας, βρισκόντων σὲ ἔλεος τοῦ δικτατορικοῦ καθεστώτος ἐνὸς ολοκληρωτικοῦ κράτους διεθνομένου ἀπὸ ἓνα μόνον κόμμα. Ἐν ταῦτοις ἡ γεννεὰ τοῦ Ὀκτώβρη εἶχε ὀκτῶνα ζωντανὰ στὴ μνήμη τῆς τὰ συνθήματα τῆς Κοινωνικῆς Ἐπανάστασης γιὰ τὴν οἰκοδόμησιν ἐνὸς νέου κόσμου. Αὐτὴ ἡ γεννεὰ ἢ ὅποια περιελάμβανε στοὺς κόλπους τῆς σημαίνοντες προλετάρους εἶχε μὲ κρῦα καρδιὰ συγκατατεθεῖ, νὰ ἐγκαταλείψει προσωρινὰ τὰ συνθήματά τῆς γιὰ ἰσότητά κοὶ ἐλευθερία, πιστεύοντας ὅτι ἦταν ἂν ὄχι ἀσυμβίβαστα τουλάχιστον δυσκολεψάρμοστα ἐν καρπῷ πολέμου. Ἀλλὰ μιὰ κοὶ ὁ πόλεμος ἔληξε νικηφόρα, οἱ προλετάριοι τῶν πόλεων, οἱ ναῦτες, οἱ κόκκινοι στρατιῶτες κοὶ αἱ ἐργαζόμενοι χωρικοί, ὅλοι αὐτοὶ ποὺ ἔχυσαν τὸ αἷμα τους κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ ἐμφυλίου πολέμου, δὲν ἔβλεπαν πλέον γιὰ ποῖο λόγο νὰ ὑπὸρχε πείνα κοὶ πσιὰ ἢ ἀνάγκη τῆς τυφλῆς ὑποταγῆς σὲ μιὰ τόσο θηριώδη πειθαρχία. Ἐκεῖνο ποὺ μποροῦσε νὰ συχωρεθεῖ κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ πολέμου δὲν μποροῦσε πλέον νὰ γίνει ἀνεκτὸ σήμερα.

Κοὶ ἐνῶ οἱ μάζες μάχονταν στὰ μέτωπα, αἱ ὀργανωτές τοῦ κράτους σπερέωναν τίς θέσεις τους, ὀποσπώμενοι ὀλοένα κοὶ περισσότερο ἀπὸ τοὺς ἐργαζόμενους. Ἡ γραφειοκρατία ἐπαίρνε τρομακτικὲς μορφές. Τὸ κράτος διευθύνονταν ἀπὸ ἓνα μόνον κόμμα ποὺ ὀλοένα κοὶ περισσότερο συνεκέντρωνε στίς γραμμές

του άρριβιστικά στοιχεία Έτσι ένας προλετάριος που δέν ήταν μέλος του διευθύνοντος κόμματος, δειζε στην πλάστιγγα της καθημερινής ζωής, σπειρωσ λιγώτερο από έναν παληο ευγενή ή αστό που ήταν μέλος του κόμματος Η ελεύθερη κριτική δέν υπήρχε πλέον και ό πρώτος τυχών κομμουνιστής μπορούσε να χαρακτηρίσει άντεπαναστάτη έναν προλετάριο που υπεράσπιζε τά δικαιώματά του και την τοξική του άξιο

Η βιομηχανική και γεωργική παραγωγή έπεφτε με ίλιγγιώδεις ρυθμούς Στά έργοστάσια οι πρώτες ύλες σχεδόν έλεπαν και οι μηχανές ήταν ταληές παραμελημένες

Τό προλεταριάτο τώρα κοιτόζε πιο πολύ τί να μηχανευτεί για να τά βολέψει με την πείνο Οι κλοπές μέσα στα έργοστάσια που άποτελοΰσαν ένα είδος άντιστάθμισμα για μία δθλια πληρωνόμενη έργασία, ήταν ένα φαινόμενο καθημερινό, κι αυτά παρά τις καθημερινές έρευνες της ΤΣΕΚΑ που γίνονταν κατά την έξοδο.

Οι προλετάριοι που είχαν δεσμούς με την ύπαιθρο πήγαιναν να άνταλλάξουν με τρόφιμο, παληά φορέματα, σπίρτα ή άλάτι. Τά τροίνο ήταν γεμότα άπ' ούτους τους άντρες (μεχάτανικοί), οι όποιοι μέσα από χίλες δυσκολίες, μετέφεραν τρόφιμα στις πεινασμένες πόλεις. Και ήταν μεγάλη ή άγανάκτηση των προλεταριων, όταν τά μπλάκα της πολιτοφυλοκής τους παίρνανε τά άλεύρι ή τις πατάτες που κουβαλοΰσαν στους ώμους τους για να μην άφίσουν τους δικούς τους να πεθάνουν άπ' την πείνα

Υποκείμενοι στην έπίταξη, οι χωρικοί έσπερναν λίγο, παρά την άπειλή της άλληπάλληλης πείνας στις κακές σοδειές Και ξερούμε ότι οι κακές σοδειές δέν ήταν σπάνιες, μόνον που στις άμαλές έποχές, ή σπαρμένη έκταση ήταν παλύ μεγαλύτερη και οι χωρικοί μπορούσαν να έχουν μερικά άποθέματα για τά μαΰρα χρόνια

Μπορούμε λοιπόν να συνοψίσουμε την πρό της εξέγερσης της Κρονανδης κατάσταση άν μία τρομοκτική διάσταση άναμεσα σ' ότι ύποσχέθηκαν και στην πραγματική κατάσταση Αυτή ή διάσταση που την ύφίστατο, ή γεννεά που δέν είχε άκόμα χάσει την έννοια των δικαιωμάτων που κατέκτησε με την επανάσταση, διεμόρφωσε τά ούσιαστικά ψυχολογικά βάθος της εξέγερσης

Άλλά και μία δευτερεύουσα άντίθεση εξέγειρε επίσης τό στόλο. Μετά την ειρήνη του Μπρέστ — Λπόφσκ, ή κυβέρνηση πραγματοποιεί μία πλήρη άναδιοργάνωση του στρατού στη βάση μιας άυστηρής πειθαρχίας, άσυμβίβαστης με την άρχή της άνοκλητότητας των άξιωματικών από τους στρατιώτες, εισόγοντος έτσι μία άλόκληρη Ιεραρχική κλίμακα διώχνοντας τό πνεΰμα της δημοκρατικοποίησης που ίοχουε στην άρχή της επανάστασης Άλλά στό στόλο για λόγους καθαρά τεχνικούς μία τέτοια άναδιοργάνωση ήταν άδύνατη, γιατί τά στοιχεία με μία κάποια τεχνική ειδί-

κευση δέν μπορούσαν νά αντικατασταθοῦν ἀπό νέους στρατολογούμενους. Γι' αὐτό τὰ παλιὰ ἐπонаστατικά ἤθη διατηροῦνταν καί οἱ ναῦτες ἀπελάμβανον ἀκόμα ὅ,τι ἀπόμειναν ἀπό τίς ἐλευθερίες πού κατακτῆθηκαν τό 1917. Αὐτή ἡ κατάσταση ὄντας σέ κατάφορη ἀντίθεση μέ τό πνεῦμα πού βασιλεύεε ἀτόν ὑπόλοιπο ατρατό, δέν μπορούσε νά διαρκέσει. Οἱ δ'αφω.ες ἀνόμοσα στή βόση τοῦ στόλου καί στήν ὀνώτερη διοίκηση τοῦ στρατοῦ εντεινονταν καί γίνηκαν ἐξαιρετικά ὀξείες μέ τή διάλυση τῶν μετωπων τοῦ ἐμφύλιου πόλεμου στήν εὐρωπαϊκή Ρωσία.

Ἡ δυσἀρέσκεια ὑπῆρχε ὀχι μόνον στή μάζα τῶν ἔκτος κομματος ναυτῶν, ἀλλά ἐπίσης καί μεταξύ τῶν κομμουνιστῶν ναυτῶν. Οἱ προσπάθειες νά «πειθαρχήσουν» τόν στόλο, εἰσάγοντας σ αὐτόν τὰ «στρατιωτικά ἤθη» συναντοῦσε ἀπό τό 1920 μιά ενεργῶ ἀντίσταση ἐκ μέρους τους. Ἐνας ἀπό τοῦς ἐμπνευστές αὐτῶν τῶν πειθαρχικῶν μέτρων, ὁ Ζόφ, μέλος τοῦ Πολεμικοῦ Ἐπαναστατικοῦ Συμβουλίου τοῦ στόλου τῆς Βαλτικῆς, κατηγορηθηκε ἐπίσημα ἀπό τοῦς κομμουνιστές ναῦτες γιά «δικτατορικό πνεῦμα». Ὁ γραφειοκρατισμός, ἡ ἀντίθεση ἡ πολύ φανερή, ἀνάμοσα στή «βόση καί στήν κορυφή», διακηκτώθηκε πολλές φορές κατὰ τή δεύτερη συνδιάσκεψη τῶν κομμουνιστῶν ναυτῶν τό 1921. Αὐτή ἡ κατάσταση τῶν πνευμάτων ἐκδηλώθηκε ἐπίσης μέ σθένος κατὰ τίς ἐκλογές γιά τό 8ο Συνέδριο τῶν σοβιετ τόν Δεκέμβρη τοῦ 1920, ὀταν στή ναυτική βόση τῆς Πετρούπαλης ἔνα μεγόλο μέρος τῶν ναυτῶν ἀπεχώρησαν ἐπιδεικτικά ἀπό τήν ἐκλογική συνέλευση, διαμαρτυρόμεναι ἀνοιχτά ἐναντίον τῆς ἀποστολῆς ὤς ἀντιπροσώπων ἀπό τήν κορυφή τοῦ Πολιτοπντιέλ καί τοῦ Κομφλότ (δηλ. τίς δυά ὀργανώσεις οἱ ὀποῖες κρατοῦσαν στά χέρια τους τόν πολιτικό ἔλεγχο τοῦ στόλου).

Στίς 15 Φεβρουαρίου 1921 ἡ δεύτερη κομμουνιστική συνδιάσκεψη τοῦ στόλου τῆς Βαλτικῆς ἡ ὀποία εἶχε συγκεντρώσει 300 ἀντιπροσώπους ψήφισε τήν ἀκόλουθη ἀπόφαση:

«Ἡ δεύτερη συνδιάσκεψη τῶν κομμουνιστῶν ναυτῶν διαπιστώνει ὀτι ἡ ἐργασία τοῦ Πουμπάτ (πολιτικό τμήμο τοῦ στόλου τῆς Βαλτικῆς) ἐκτελεῖται μέ τόσο κακό τρόπο ὤστε γίνεται αἰτία γιά τὰ παρακάτω:

- 1ον Τό Πουμπάτ δέν ἔχει μόνον ἀποσπαστεῖ ἀπό τίς μάζες, ἀλλά καί ἀπό τὰ δραστήρια στελέχη καί ἔχει μεταμορφωθεῖ σέ γραφειοκρατικό ὀργανο παῦ δέν ἀπολαμβάνει κανένος κύρους μεταξύ τῶν ναυτῶν.
- 2ον Στήν ἐργασία τοῦ Πουμπάτ μπορούμε νά διαπιστώσουμε, ὀτι δέν ὑπάρχει κανένα σχέδιο καί σύστημα, καθῶς λείπει ἐπίσης συντονισμός μέ τό κέντρον καί

μέ τις αποφάσεις του 9ου Συνεδρίου του Κομμουνιστικού Κόμματος.

3ον Τό Πουμπάτ όντας όποσπασμένο έντελώς από τή μάζα του κόμματος έχει έξαφανίσει κάθε τοπική πρωτοβουλία, μεταμορφώνοντας όλη την πολιτική εργασία σέ παληόχαρτα που έπιδρουν μέ έναν άρνητικό τρόπο στην όργάνωση τών μαζών του στόλου. Κοτά τήν περίοδο από τόν Ιούνη έως τόν Νοέμβρη 20% τών κομμουνιστών έχουν άποχωρήσει από τό κόμμα. Τά γεγονός έξηγείται από τις μέθοδες και τους τρόπους τής έσφαλμένης εργασίας του Πουμπάτ.

4ον 'Η συνδιάσκεψη φρονεί ότι οι αίτιες που προσδιορίζουν ούτά τά γεγονότα βρίσκονται σ' αύτήν τήν ίδια τήν άρχή τής όργάνωσης του Πουμπάτ και ότι αύτή ή άρχή πρέπει νά αλλάξει μέ τήν έννοια μιας εύρύτερης δημοκρατίας».

Μα αειρά από άντιπροσώπους είχαν άπαιτήσει στους λάγους τους τήν «πλήρη κατόργηση τών πολιτικών τμημάτων του στόλου», σύνθημα που θά τά ξαναβρούμε όργότερα στις αποφάσεις τών ναυτών τής έξεγερμένης Κροιστόνδης. Τέτοια ύπήρξε ή κατάσταση τών πνευμάτων, που ένέπνευσε τήν περίφημη συζήτηση για τά συνδικαλιστικά κίνημα που είχε προηγηθεί του 10ου πανρωσικού συνεδρίου του Κομμουνιστικού Κόμματος.

Στά ντοκουμέντα αύτης τής έποχής διαφαίνεται ή θέληση όρισμένων μπολσεβίκων άρχηγών, μεταξύ τών όποιων και του Τρότσκι, όχι μόνον νά κλείσουν τά μάτια στις αιτίες τής μεγάλης δυσαρέσκειας που έπικρατούσε ανάμεσα στους εργαζόμενους και στους μοχητές τής χθές, αλλά έπίσης και πρό παντός νά εφαρμόσουν τις στρατιωτικές τους μέθοδες στην καθημερινή ζωή, ιδίως στη βιομηχανία και στις συνδικαλιστικές όργανώσεις. Σ' αύτή τή συζήτηση οι ναύτες του στόλου τής Βαλτικής υιοθέτησαν μια άποψη καθαρά άντίθετη μ' αύτήν του Τρότσκι. Και στις εκλογές για τό 10ο Συνέδριο του κόμματος, ά στόλος τής Βαλτικής ψήφισε έναντίον τών άμέσων άρχηγών του: του Τρότσκι, έπιτρόπου του λαού έπί τών στρατιωτικών και ναυτικών και του Ρασκόλνικωφ άρχηγού του στόλου τής Βαλτικής. Και οι δύο ήταν σύμφωνοι στο συνδικαλιστικά ζήτημα.

Τουτάχρονα οι ναύτες διαμαρτύρονται έναντίον τής γενικής κατάστασης εγκαταλείποντας κατά μάζες τό Κομμουνιστικά κόμμα. Έτσι, σύμφωνα μέ τις πληροφορίες του Σόρν, έπιτρόπου τής Πετρούπολης, 5 000 ναύτες εγκαταλείπουν τό κόμμα κατά τόν Ιανουάριο του 1921.

Είναι αναμφισβήτητο ότι η συζήτηση στο έσωτερικό του κόμματος έπαιξε ένα μεγάλο ψυχολογικό ρόλο. Δεδομένης τής οπουδαιότητας του ζητήματος, η συζήτηση διεπέρασε τα στενά όρια του κόμματος και επεκτάθηκε στις έργατικές μάζες, στο στρατο και στο στόλο. Η μέ πάθος κριτική είχε παίξει το ρόλο ενός καταλυτού. Το προλεταριάτο έκανε τόν έξής λογικό συλλογισμό: Έσον η συζήτηση και η κριτική έπιπρέπονται για το μέλη του κόμματος γιατί νά μήν έπιπρέπονται και για τις μεγάλες μάζες οι οποίες είχαν ύποσσει όλες τις δοκιμασίες του έμφύλιου πόλεμου. Κατά τόν λόγο του στο 10ο συνέδριο του κόμματος ο Λένιν έξέφρασε τή λύση του γιατί είχε έπιτραπεί αυτή η συζήτηση: «Έχοντας έπιτρέψει αυτή τή συζήτηση, ασφαλώς διαπρόξασμε ένα λάθος» είπε «Μιο τέτοια συζήτηση υπήρξε βλαβερή τήν παρραμονή μιās δνοίξης γεμάτης δυοκολλίες».

Η ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΗ ΣΤΙΣ ΠΑΡΑΜΟΝΕΣ ΤΗΣ ΚΡΟΝΣΤΑΝΔΗΣ

Ο χειμώνας του 1920—21, υπήρξε ιδιαίτερως βαρύς στην Πετρούπολη, πορ' όλο που ο πληθυσμός κατά τήν έποχη ουτ η είχε έλαττωθεί σχεδόν κατά τα δύο τρίτα. Τα τρόφιμα άρχισαν να λείπουν λίγο πριν από τήν επανάσταση του Φλεβάρη και η έλλειψη γίνοντον μεγαλύτερη από μήνα οέ μήνα. Η κατάσταση χειροτέρευε από το γεγονός ότι ο έπισπισμός τής περιοχής τής Πετρούπολης άνέκαθεν έξαρτώνταν κατά μεγάλο μέρος από εισαγωγές που προέρχονταν από άλλες έπαρχίες τής χώρας. Κατά τή διάρκεια τής επανάστασης η άγροτική οικονομία, κλονισμένη μέσα ο αυτήν τήν έπαρχία, δέν μπορούσε παρά α' έναν πολύ άσθενη βαθμό νό τροφοδοτεί τήν πρωτεύουσα. Η καταστροφή τών μέσων μεταφοράς καθιστούσε τις εισαγωγές αδύνατες. Τέλος ο όνταγωνισμός, όλοένα και πιο όξυς άνάμεσα στην πόλη και στην ύπαιθρο, δημιούργουσε έμπόδια στον έπισπισμό τών πόλεων και στην υπόλοιπη χώρα.

Σ' αυτές τις συνθήκες πρέπει νά προστεθεί ο γραφειοκρατικός έκφυλισμός και η άρπακτικότητα τών έπισπιστικων όργων του κράτους. Έξ άλλου ο ρόλος αυτών στον έπισπισμό του πληθυσμού ήταν σχεδόν άρνητικός. Έάν ο πληθυσμός τής Πετρούπολης δέν πέθανε όλος από τήν πείνα ο' αυτή τήν έποχή, αυτό το χρωστάει στη μεγάλη ίκανότητα προσαρμογής. Προμηθεύτηκε τρόφιμα παίρνοντας από όπου τα εύρισκε.

Η Ρωσία αυτή τήν έποχή πραγματοποιούσε τήν άνταλλαγή

σέ είδος Ἡ ὑπαίθρος παρά τήν ἐλάττωση τῶν καλλιεργουμένων ἐκτάσεων, εἶχε ἀκόμα μερικά τρόφιμα, ἀλλά αὐτά δέν τὰ εἶδνε παρά μέ ἀνταλλαγῆ προϊόντων πού τῆς ἔλειπον: ἀλάτι, ἀπὶρτα, παπούτσια, πετρέλαιο κ λ π Ὁ πληθυσμός τῶν πόλεων προμηθεύονταν μέ ὄλα τὰ μέσα αὐτά τὰ προϊόντα (σέ ἐλάχιστες ποσότητες, πρέπει νά προσθέσουμε, ἀλλά πού μέσα στή γενική σιτοδεία ἀντιπροσώπευαν μιὰ πραγματική ἀξία) καί τὰ μετέφεραν στήν ὑπαίθρο. Σέ ἀνταλλαγῆ ξανάφερναν στούς ὤμους τους μερικά κιλά πατάτες καί λίγο ἀλεῦρι. Ἔτσι ψευτοζοῦσαν τόσο, ὅσο νά ἀποφεύγουν τήν μόλυνση ἀπό μεταδοτικές ἀσθένειες, ταξιδεύοντας πρό παντός μέ τὰ τραίνα. Αὐτή τήν ἐποχῆ δέν κυκλοφοροῦσαν παρά ἐμπορικά τραίνα, δίχως θέρμανση, γεμᾶτα ἀνθρώπους μέ σακκούλια στούς ὤμους. Στό δρόμο αὐτά τὰ τραίνα συχνά σταματοῦσαν καί τότες οἱ ταξιδιώτες κατέβωναν γιά νά το φορτώσουν κούτσουρα.

Ἐπίσημως οἱ ἀγορές δέν ὑπῆρχαν πλέον, ἀλλά σχεδόν σ' ὄλες τίς πόλεις ὑπῆρχαν παράνομες ἀγορές, μισοανεκτές, μισολαθραίες, ὅπου πραγματοποιοῦνταν οἱ ἀνταλλαγές σέ είδος. Μία παρομοία ἀγορά ὑπῆρχε ἐπίσης καί στήν Πετρούπολη, ὅταν αἰφνιδίως το καλοκαίρι τοῦ 1920 μέ διαταγή τοῦ Ζηνόβιεφ, ἐξαφανίζεται κάθε ἶχνος ἐμπορίου. Ὅμως τό κράτος δέν ἦταν καθόλου ἔτοιμο νά ἐξασφαλίσει τόν ἐπισιτισμό τῶν πόλεων. Μερικά μικρά καταστήματα πού ὑπῆρχαν ἀκόμα ἦταν μάλλον κλειστά καί σφραγισμένα. Ἀπ' αὐτή τή στιγμή ἡ πείνα πού δέν εἶχε καθόλου ελαττωθεῖ, παρά τίς ἱκανότητες τοῦ πληθυσμοῦ νά τὰ βολεύει, ἔφτασε στό ἀκρότατο ὄριο. Τόν Ἰανουάριο τοῦ 1921, σύμφωνα μέ τὰ στοιχεία πού ἔδωσε ἡ Πετροκομμουνία (κρατική υπηρεσία γιά τόν ἐπισιτισμό τῆς Πετρούπολης) οἱ ἐργάτες πού ἐργάζονταν σς εργοστάσια συνεχοῦς λειτουργίας εἶχαν δικαίωμα σέ μιὰ μερίδα 800 γραμμαριῶν μαῦρο ψωμί, οἱ ἐργάτες τῶν μαχητικῶν ὀμάδων 600 γραμμάρια, ἐκεῖνοι πού εἶχαν τήν κάρτα Α. V. 400 γραμμάρια καί ἐκεῖνοι πού εἶχαν τήν κάρτα Β 200 γραμμάρια. Ἀς προσθέσουμε ὅτι τό μαῦρο ψωμί ἦταν αὐτή τήν ἐποχῆ ἡ οὐσιώδης τροφή τοῦ ρώσου ἐργάτη.

Ἄλλά αὐτές οἱ ἐπίσημες μερίδες δέν διανέμονταν στήν πραγματικότητα παρά πολύ ἀκανόνιστα καί ἐπὶ πλῆθον σέ μικροτερες ποσότητες. Ἔτσι οἱ ἐργάτες μεταφορᾶς ἐπὶ παραδείγματι δέν εἶχαν παρά 700 ἕως 1000 θερμίδες τήν ἡμέρα καί ὄχι κανονικά. Ἐπὶ πλέον τὰ σπῖτια δέν θερμαίνονταν καί δέν ὑπῆρχαν οὔτε ροῦχα, οὔτε παπούτσια.

Σύμφωνα μέ ἐπίσημα στοιχεία, ὁ μισθός τῶν ἐργατῶν τῆς Πετρούπολης τό 1920 ἦταν ἴσος μέ τό 8,9% τοῦ μισθοῦ τοῦ 1913.

Ὁ πληθυσμὸς ἔφευγε ὀπὸ τὴν πρωτεύουσα. Ἐκεῖνο πού εμενε ἦταν τὸ αὐθεντικὸ μέρος τοῦ προλεταριάτου, γιατί αὐτὸ εἶχε λίγους δεσμούς με τὴν ὑπαιθρο Ἐκεῖνοι παύ εἶχαν γονεῖς στὰ χωριά πῆγαιναν νὰ μείνουν μαζί τους. Αὐτὸ πρέπει νὰ σημειωθεῖ γιατί διαψεύδει τὴν ἐπίσημη ἔκδοχη, που θέλει νὰ ἐξηγήσει τὸ κύμα τῶν ἀπεργιῶν στὴν Πετρούπολη αὐτὴ τὴν ἐποχή, ὀπὸ τὴν παρουσία στοιχείων ἀπὸ τὴν ὑπαιθρο ανεπαρκῶς διαποτισμένων με προλεταριακὴ ἰδεολογία. Ἐντελῶς ἀντιθετα, ἦταν οἱ προλετόριοι τῶν πόλεων πού ἔφευγαν πρὸς τὴν ἐξοχή καὶ ὄχι οἱ χωρικοὶ πού ἔρχονταν στὶς πόλεις. Οἱ μερικὲς χιλιάδες τῶν «τρουνταρμεντζο» (ταγμάτων ἐργασίας) πού βρισκονταν στὴν Πετρούπολη δὲν μποροῦσαν νὰ μεταβάλλουν τὰ ταμπλά. Ἦταν οἱ προλετόριοι τῆς Πετρούπολης, αὐτοὶ παύ ἐνεργῶ εἶχαν πάρει μέρος στὶς δύο ἐπαναστάσεις πού χρησιμοποίησαν τὸ κλασσικὸ ὄπλο τῆς πάλης τῶν τάξεων: τὴν ἀπεργία

Ἡ πρώτη ἀπεργία ἔξασε στὸ ἐργαστάσιου Τρουμπότσνου στὶς 23 Φεβρουαρίου. Στὶς 24 Φεβρουαρίου αἱ ἀπεργοὶ αὐταῦ ταῦ ἐργαστασίαου ὀργανώνουν μιὰ διαδήλωση στοὺς δρόμους. Ἀμέσως ὁ Ζηνόβιεφ στέλνει ἐναντίον τους ὀποσπάσματα εὐελπίδων. Οἱ ἀπεργοὶ δοκιμάζουν νερθοῦν α' ἐπαφή με τὶς στρατῶνες, που τὶς ὀνόμαζαν φινλανδικές. Συγχρόνως οἱ ἀπεργίες ἐπεκτείνανται καὶ ἡ ἐργασία σταματᾶει στὰ ἐργαστάσια Μπαλτίακου καὶ Λόφερμ καὶ σὲ μιὰ αεὶρὰ ἄλλα ἐργαστάσια. Κατόπι στὰ ἐργαστάσια ὑποδημάτων Σανόχολ σταματᾶει ἡ ἐργασία, κατόπι στὰ ἐργαστάσια Ἄντριμαλτέικου, Μπόρμσον,, Μεταλισταέακου καὶ στὶς 28 Φεβρουαρίου ἡ ἀπεργία ἀρχίζει καὶ στὸ ἐργαστάσια καὶ στὰ ναυπηγεῖα Παυτίλωφ.

Οἱ ἀπεργαὶ ρ'ἔχουν αὐνήματα οἰκονομικὰ καὶ σχετικὰ με τὴν ὀργάνωση τοῦ ἐπισπισμοῦ. Ἔται ὀρισμένα ἐργαστάσια ἀπαιτοῦσαν τὴν ἐπαναφορά τῆς ἀγορῆς, τὴν ἐλεύθερη κυκλοφορία αὲ ζώνη 50 χιλιομέτρων, τὴν κατάργηση τῶν μπλόκων τῆς πολιταφυλακῆς παύ ἀπαγύμνωναν τοὺς ἐργάτες ἀπὸ μερικὰ κιλά πατάτες, παύ κατῶρθωναν νὰ προμηθευταῦν. Ἄλλα δίπλα α' αὐτὰ τὰ οἰκονομικὰ αὐνήματα πολλὰ ἐργαστάσια διατυπώνουν καθαρὰ παλιτικές διεκδικήσεις, ἄπως τὴν ἐλευθερία ταῦ λόγου καὶ τοῦ τύπου καὶ τὴν ἀπελευθέρωση τῶν παλιτικῶν κρατουμένων. Σ' ὀρισμένα ἀπ' αὐτὰ τὰ ἐργαστάσια αἱ ἀπεργοὶ ἀπαγορεύουν στοὺς κομμουνιστές νὰ μιλήσουν.

Ἐνῶ ὁ αὲ κατάσταση ἀθλιότητος ρῶσσος ἐργάτης, ἀναζητοῦσε μόνιμα μιὰ διέξοδο ὀπὸ τὸ φοβερὸ ἀδιέξοδο πού βρίακονταν, ὁ Ζηνόβιεφ (ὁ ὀποῖος σύμφωνα με πολυάριθμες μαρτυρίες διοικοῦσε τὴν Πετρούπολη ἀν πραγματικὸς σπαράνης), καθὼς καὶ ἡ δουλικὴ Τοπικὴ Ἐπιτροπὴ ταῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος δὲν βρῆκε ἄλλο μέσο πειθοῦς παρὰ τὰ στρατιωτικὰ μέτρα. Ἐπρεπε

νά πάρουμε αποφασιστικά ταξικά μέτρα» γράφει ο Γιούκωφ, επίσημος Ιστορικός της εξέγερσης της Κρονστάνδης «για να εξουδετερώσουμε τους έχθρους της επανάστασης, οι οποίοι προσπαθούσαν, χρησιμοποιώντας ένα μέρος όχι πολύ συνειδητό του προλεταριάτου, να αποσπάσουν την εξουσία από την εργατική τάξη και την πρωτοπορεία της, το Κομμουνιστικό Κόμμα».

Έτσι στις 24 Φεβρουαρίου συνεστήθη ένα ειδικό έπιτελείο, ονομαζόμενο Έπιτροπή Άμυνας, αποτελούμενο από τρία πρόσωπα: τόν Λάσεβιτς, τόν Άντζέλοβιτς και τόν Άβρωφ. Αυτή η έπιτροπή πλαισιώνεται από τεχνικούς υπαλλήλους. Σε κάθε συνοικία οργανώθηκε επίσης μια «τριμελής έπιτροπή» (τρόικα) αποτελούμενη: από τόν οργανωτή του κόμματος της συνοικίας, από τόν όρχηγό του κομμουνιστικού τάγματος της τοπικής χωροφυλακής και από τόν έπιτροπο της σχολής άξιωματικών. Τέτοιες έπιτροπές οργανώθηκαν επίσης στις έπαρχίες και αποτελούνταν από τόν κομματικό οργανωτή της έπαρχίας, από τόν πρόεδρο της έκτελεστικής έπιτροπής του τοπικού σοβιέτ και από τόν στρατιωτικό έπιτροπο της περιφέρειας.

Τήν ίδια μέρα η Έπιτροπή Άμυνας κήρυξε την Πετρούπολη σε κατάσταση πολιορκίας και τοιχοκόλησε την ακόλουθη διαταγή:

ΔΙΑΤΑΓΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΑΜΥΝΗΣ ΤΗΣ ΟΧΥΡΩΜΕΝΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΗΣ ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΗΣ

Κατ' έντολήν της Έκτελεστικής Έπιτροπής του Σοβιέτ της Πετρούπολης της 24 Φεβρουαρίου, η Έπιτροπή Άμυνας της όχυρωμένης περιοχής της Πετρούπολης έπιφορτίστηκε να κηρύξει την πόλη της Πετρούπολης σε κατάσταση πολιορκίας. Είς έκτέλεσιν αυτής της απόφασης φέρνουμε σε γνώση του πληθυσμού της Πετρούπολης ότι:

1ον Άπαγορεύεται αύστηρώς η κυκλοφορία στους δρόμους της πόλεως μετά την 23η ώρα.

2ον Άπαγορεύονται όλες οι συγκεντρώσεις, διαδηλώσεις, συλλαλητήρια, τόσο σε άνακτό χώρο, όσο και σε κλειστό, δίχως ειδική άδεια της Έπιτροπής Άμυνας.

Όσοι δέν συμμορφωθούν μ' αυτή τή διαταγή θά δικαστούν μέ όλη την αύστηρότητα των νόμων έν καιρῶ πολέμου.

Αυτή η απόφαση ίαχύει από τή δημοσίευσή της.

Ό διοικητής της στρατιωτικής περιοχής της Πετρούπολης

Άβρωφ

Τό μέλος του πολεμικού Συμβουλίου

Λάσεβιτς

Ό διοικητής της όχυρωμένης περιοχής της Πετρούπολης

Μπουλίν

Ταυτοχρόνως κήρυξαν έπιστράτευση τών μελών του κόμματος, συνέλαβαν τούς πιό δραστήριους άπεργούς, θέσανε σέ συναγερμό τά άποσπάσματα είδικαύ προορισμού και συγχρόνως στις 28 Φεβρουαρίου καταργήσανε τά άποσπάσματα για τά μπλόκα που δροῦσαν στην περιοχή τής Πετρούπολης.

Η ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΩΝ ΝΑΥΤΩΝ ΤΗΣ ΚΡΟΝΣΤΑΝΔΗΣ

Οι ναῦτες τής Κρονστάνδης ένδιαφερόμενοι φυσικά για κόθε τί πού συνέβαινε στην Πετρούπολη, στείλανε στις 26 Φεβρουαρίου άντιπροσώπους τους για νά πληροφορηθοῦν για τόν χαρακτήρα τών άπεργιών. Αὐτή ή άντιπροσωπεία έπεσκέφθηκε μία όλόκληρη σειρά έργοστάσια και Ξαναγύρισε στις 28 Φεβρουαρίου στην Κρονστάνδη. Τήν ίδια μέρα τό πλήρωμα ταῦ πολεμικοῦ «Πετραπαυλόσκ» όφου έμαθε για τήν κατάσταση τής Πετρούπολης ψηφισε τήν άκόλουθη άπόφαση:

«Αφοῦ άκούσανε τούς άντιπροσώπους σταῦς όποιους είχε άνατεθει από τή γενική συνέλευση τών πληρωμάτων τών πλοίων, νά πληροφορηθοῦν για τήν κατάσταση στην Πετρούπολη, οι ναῦτες άποφασίζουν:

- 1ον Δεδομένου ότι τά σημερινά σοσιέτ δέν εκφράζουν τή θέληση τών έργατών και τών χωρικών, νά πρακτηρχθοῦν όμέσως έκλογές για σοσιέτ μέ μυστική ψηφοφορία και μέ έλεύθερη προεκλογική προπαγάνδα.
- 2ον ΑΠΑΙΤΟΥΝ, τήν έλευθερία του λόγου και του τύπου για ταῦς έργάτες και χωρικούς, ταῦς άναρχικούς και τά σοσιαλιστικά κόμματα τής άριστερας
- 3ον Τήν έλευθερία του συνέρχεσθαι και τήν έλευθερία τών συνδικαλιστικῶν όργανώσεων και τών οργανώσεων τών χωρικών.
- 4ον Τή σύγκληση τό άργότερο έως στις 10 Μαρτίου 1921 μιās συνδιάσκεψης τών έξωκομματικῶν έργατών, στρατιωτῶν και ναυτῶν τής Πετρούπολης, τής Κρονστάνδης και τής περιφέρειας τής Πετρούπολης.
- 5ον Τήν απελευθέρωση όλων τών παλιτικῶν κρατουμένων πού άνήκουν σέ σοσιαλιστικά κόμματα, όπως και όλων τών έργατών και χωρικών, κόκκινων στρατιωτῶν και ναυτῶν, φυλακισμένων για διάφορα εργατικά και άγροτικά κινήματα.
- 6ον Τήν έκλογή μιās έπιτροπής για τόν έλεγχο τών φα-

κέλλων τῶν κρατουμένων στις φυλακές καὶ στὰ στρατόπεδα συγκέντρωσης.

- 7ον Τὴν κατάργηση ὄλων τῶν Πολιτονιέτ (πολιτικά τμήματα) γιατί κανένα κόμμα δὲν πρέπει νὰ ἔχει πρόνομο γιὰ τὴν προπαγάνδα, οὔτε νὰ παίρνει χρηματικές ἐνισχύσεις γι' αὐτὸ τὸ σκοπὸ. Ἄντὶς αὐτὰ πρέπει νὰ δημιουργηθοῦν κύκλοι γιὰ τὴν ἐκπολιτιστικὴ καλλιέργεια, ἐνισχυόμενοι μὲ χρήματα τοῦ κράτους.
- 8ον Τὴν ἄμεση κατάργηση ὄλων τῶν ἀποσπασμάτων τῶν μπλόκων.
- 9ον Τὴν ἐξίσωση τῶν μερίδων γιὰ ὄλους τοὺς ἐργαζομένους, ἐκτὸς ἀπὸ ὄσους ἐργάζονται σὲ ἀνθυγιεινὲς καὶ ἐπικίνδυνες ἐργασίες.
- 10ον Τὴν διάλυση τῶν κομμουνιστικῶν μαχητικῶν ἀποσπασμάτων στις στρατιωτικὲς μονάδες καὶ τὴν κατάργηση τῆς ὑπηρεσίας τῶν κομμουνιστικῶν φρουρῶν στὰ ἐργοστάσια. Σὲ περίπτωση ποὺ αὐτὴ ἡ ὑπηρεσία θεωρεῖται ἀναγκαία νὰ ὀρίζεται ἀπὸ κάθε στρατιωτικὴ μονάδα καὶ ἀφοῦ ζητηθεῖ ἡ γνώμη τῶν ἐργατῶν.
- 11ον Νὰ δοθεῖ στοὺς ἀγρότες πλήρης ἐλευθερία νὰ διαχειρίζονται τὴ γῆ τους ὄπως καὶ τὸ δικαίωμα νὰ ἔχουν ζῶα, τὰ ὄποια πρέπει νὰ φροντίζουν αἱ ἴδιοι, δίχως νὰ χρησιμοποιοῦν μισθωτὴ ἐργασία.
- 12ον Ζητᾶμε ἀπὸ ὄλες τίς στρατιωτικὲς μονάδες ὄπως καὶ ἀπὸ τοὺς συντρόφους εὐέλπιδες νὰ ταχτοῦν ἀλληλέγγυοι μὲ τὴν ἀπόφασή μας.
- 13ον Ἄπαυόμε νὰ δίνεται ἀπὸ τὸν τύπο ἢ πιὸ πλατεϊὰ δημοσιότητα σ' ὄλες τίς ἀποφάσεις.
- 14ον Νὰ ὀρισθεῖ ἓνα κινητὸ γραφεῖο ἐλέγχου.
- 15ον Νὰ ἐπιτραπεῖ ἐλεύθερα ἡ βιοτεχνικὴ παραγωγή ποὺ δὲν χρησιμοποιεῖ μισθωτοὺς ἐργάτες.

Αὐτὴ ἡ ἀπόφαση ποὺ ψηφίστηκε κατόπι ἀπὸ τὴ γενικὴ συνέλευση τῶν ναυτῶν τῆς Κροιστάνδης καὶ ὄπὸ τὸ σώματα τῶν κόκκινων στρατιωτῶν καὶ ἔγινε δεκτὴ ἀπὸ τὸν ἐργατικὸ πλῆθος αὐτῆς τῆς πάλης, ἀπετέλεσε τὸ πολιτικὸ πρόγραμμα τῆς ἐξέγερσης. Γι' αὐτὸ ἀξίζει μιὰ εἰδικὴ ἀνάλυση.

ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ

Οἱ ναῦτες τῆς Κροιστάνδης ὄπως καὶ οἱ ἀπεργοὶ τῆς Πετρούπολης εἶχαν ἐντελῶς ὑπ' ὄψη τους ὄτι ἡ αἰκονομικὴ κατασταση

της Ρωσίας, ήταν άμεσα συνδεδεμένη με την πολιτική κατάσταση.

Έξ άλλου τή δυσαρέσκεια τήν προκαλοῦσε τόσο ἡ πείνα όσο καί ἡ πολιτική κατάσταση. Οἱ ρώσοι προλετάριοι ἔβλεπαν ὅτι οἱ ἐλπίδες τους δαψεύστηκαν. Ἐβλεπαν, τὰ σοβιετ νὰ ὑποκαθίστανται κάθε μέρα καί περισσότερο ἀπό τήν ἐξουσία ἐνός μόνου κόμματος, ἤδη ἐκφυλισμένου ἀπό τήν δακνηση τῆς ἀπόλυτης ἐξουσίας καί ἀπό τοὺς ἀρριβίστες πού εἶχε ἀπορροφήσει. Ἐναντίον τοῦ μονοπωλίου τῆς ἐξουσίας ἐνός μόνου κόμματος, προσπαθοῦσαν νὰ ἀντιδράσουν με τήν ἀπόφασή τους.

Τὸ σημεῖο 1 ἐκφράζει τήν κοινὴ ἰδέα τῶν καλλιτέρων στοιχείων τῶν ρώσων ἐργατῶν. Τὰ μπολσεβικοποιημένα στὸ ἐπικροσοβιετ δὲν ἐξέφραζαν τὴ θέληση τῶν ἐργατῶν καί χωρικῶν. Γι' αὐτὸ διεκδικοῦσαν νέες ἐκλογές, οἱ ὁποῖες ἔπρεπε νὰ διεξαχθοῦν σύμφωνα με τήν ἀρχὴ τῆς ἰσότητος τῶν πολιτικῶν τάσεων.

Ἄλλὰ γιὰ νὰ εἶναι δυνατὴ μιὰ τέτοια ἀνανέωση των σοβιετ, ἔπρεπε οἱ διάφορες τάσεις αἱ ὁποῖες ἐπηρέαζαν τήν πολιτικὴ καί κοινωνικὴ ζωὴ τῶν ἐργαζομένων νὰ ἔχουν τὴ δυνατότητα νὰ ἐκφραστοῦν δίχως τὸν φόβο τῆς συκοφαντίας καί τῆς ἐξόντωσης. Ἀπὸ δὴ θγαίνει φυσικὰ ἡ ἐπιτακτικὴ ἰδέα τῆς ἐλευθερίας τοῦ λόγου καί τοῦ τύπου, τῆς συγκέντρωσης καί τῆς ὀργάνωσης. Πρέπει νὰ θυμηθοῦμε ὅτι αὐτὴ τὴν ἐποχὴ, ὁ πληθυσμὸς τῆς ὑπαίθρου εἶχε πρακτικὰ ἰσοπεδωθεῖ, οἱ κουλάκοι εἶχαν στρωθεῖ τὴν ἰδιοκτησίαν τους. Θὰ ἦταν λάθος νὰ θεβακῶνουμε ὅτι ἐπιτρέποντας αὐτὴ τὴ στιγμή, τὴν ἐλευθερίαν νὰ ἐκφράζονται σ' ὄλους τοὺς χωρικοὺς, θὰ δίναμε πολιτικὰ δικαιώματα στοὺς κουλακοὺς. Στὴν πραγματικότητα ὕστερα ἀπὸ μερικὰ χρόνια θὰ προταθεῖ ἀπὸ τὰ πάνω στοὺς χωρικοὺς νὰ «πλουτισοῦν» κι' αὐτὸ ἀπὸ τὸν Μπουχάρν, ἐπίσημο τότες θεωρητικὸ.

Ἡ ἀπόφασις τῆς Κρονστάνδης εἶχε τὴν ἀρετὴ νὰ εἶναι πολὺ σαφής, ἀλλὰ δὲν περιεῖχε τίποτε τὸ νέο. Οἱ κατευθυντήριες ἰδέες τῆς, ἦταν διαδομένες παντοῦ, βρισκόνταν σὰν νὰ ποῦμε μέσα στὸν ἴδιον τὸν ἀέρα τῆς Ρωσίας. Ἐπειδὴ τις ἐξέφρασαν με τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλο τρόπο, οἱ ρώσοι προλετάριοι καί χωρικοί, εἶχαν γεμίσει ἤδη οἱ φυλακὲς καί τὰ στρατόπεδα συγκέντρωσης πού ἐγκαταστάσανε τότες. Οἱ κρονστάνδινοι δὲν μπορούσαν νὰ ἐγκσταλείψουν τοὺς συμμαχητὰς τους. Τοὺς ἀφιερῶνουν δύο σημεῖα στὴν ἀπόφασή τους. Το σημεῖο 6 δείχνει τὴν πρόθεσιν τους νὰ θέσουν σὲ ἔλεγχον τὴ σοβιετικὴ δικαιοσύνη, ἡ ὁποῖα δὲν ἔδινε ἐπαρκεῖς ἐγγυήσεις ἀντικειμενικότητος. Μαρτυρεῖ λοιπὸν ἕνα πνεῦμα ἀλληλεγγύης πού εἶχε διαμορφωθεῖ στις καλύτερες προλεταριακὰς παραδόσεις. Ὄταν τὸ 1917 ὕστερα ἀπὸ τις μέρες τοῦ Ἰουλίου, ὁ Κερένσκυ συνέλαβε τὴν ἀντιπροσωπείαν τῆς Βαλτικῆς, πού εἶχε πάει στὴν Πετρούπολη, ἡ Κρονστάνδη, ἔστειλε ἀμέσως μισὴ εἰδικὴ

άντιπροσωπεία γιά νά απαιτήσει τήν άπελευθέρωσή της. Τό 1921 αύτή ή παράδοση Ξανσσανεώθηκε αύθόρμητα.

Τά σημεία 7 και 10 άποτελοῦν επίθεση έναντίον τοῦ μονοπωλίου τοῦ διευθύνοντος κόμματος, πού έτροφοδοτείτο άπό τό δημόσιο ταμείο και πού χρησιμοποιούσε τά στρατό και τά οώματα τής άστυνομίας άποκλειστικά γιά ένα μόνον σκοπό άνεξέλεγκτο.

Τό σημείο 9, Ζητώντας ίση μερίδα γιά όλους τοὺς εργαζόμενους, εκμηδενίζει τήν κατηγορία τοῦ Τρότσκυ τό 1938 (στήν άπάντησή του στήν Βεντελίν Τάμας) πού έγγραφε: «ένω ή χώρα πεινούσε, οί κρονοστανδιανοί απαιτούσαν προνόμιο». Ἡ παράγραφος 14 θέτει εκ νέου τό Ζήτημα τοῦ εργατικοῦ έλεγχου, αύτό πού ήτον πρίν άπό τόν Ὀκτώβρη ένο άπό τά πιό λοοφιλή αυθηήματα τοῦ προλεταριάτου. Οί κρονοστανδιανοί βλέπονς ότι άπραγματικός έλεγχος είχε διοφύγει άπό τή βάση και προτίθεντον νά τόν επαναφέρουν πραγματικά σέ ίσχύ, ένω τό μπολοεβίκικο κράτος ήθελε νά τόν πραγματοποιήσει μέσω ένός ειδικοῦ έπιτροπάτου πού δημιούργησε υπό τό όνομα: «Ἐργασική και Ἄγροτική Ἐπιθεώρηση».

Ποίόν έχει δικαίωση ή Ιστορία;

Λίγο πρίν άπό τή δεύτερη ύποτροπή τής άρρώστειας του, ά Λένιν, ύποχρεώθηκε νά γράψει στήν «Πράβδο» (28 Ἰανουαρίου 1923): «Νά μιλήσουμε καθαρά. Ἡ Ἐπιθεώρηση δέν έχει σήμερα κανένα κύρος. Ὅλος ά κόσμος ξέρει ότι δέν ύπάρχει χειρότερος θεσμός άπό τήν Ἐπιθεώρησή μας». Αὐτά ειπώθηκαν ένάμικου χρόνου μετά τήν συντριβή τής Κρονοσάνδης. Ὁ έπίτροπος τοῦ λαοῦ στήν Ἐπιθεώρηση ήταν ό Στάλιν.

Τέλος ή παράγραφος 11 άντανακλά τις διεκδικήσεις τῶν χωρικών μέ τοὺς άποίους οί ναῦτες τής Κρονοσάνδης παραμείνανε συνδεδεμένοι, όπως άλλωστε και άλλκληρο τό ρωσικά προλεταριατό. Αὐτός ό δεσμός έξηγείτοι άπό τήν ειδική Ιστορία τής ρωσικῆς βιομηχανίας, ή όποία λόγω τοῦ καθυστερημένου φεουδαρχισμοῦ δέν είχε τήν προέλευσή της άπό τήν βιοτεχνιο. Οί ρώσοι εργάτες στήν μεγάλη τους πλειοψηφία, έρχονταν άπ εύθείας άπό τήν άγροτιά. Ἄς έπωναλάβουμε μιá φορά όκόμα οί ναῦτες τής Βαλτικῆς τό 1921, δέν ήταν ούτε περισσοδτερο, ούτε λιγώτερο συνδεδεμένοι μέ τήν άγροτιά άπ' ότι ήταν τό 1917.

Στήν άπόφασή τους έπανελάμβαναν ένα άπό τά κυριώτερα συνθήματα τοῦ Ὀκτώβρη τοῦ 1917 και περιόριζαν τήν ύποστήριξή τους στις άγροτικές διεκδικήσεις πού άφορούσαν κυρίως τό δικαίωμα τής γῆς και στά Ζώα μόνο γιά τοὺς χωρικούς που δέν χρησιμοποιούσον μισθωτή εργασία. Τό 1921 μ' αύτά προσπαθοῦσαν νά λύσουν τό πρόβλημα τοῦ έπισοιτισμοῦ τοῦ πληθυσμοῦ ό όποιος κάτω άπό τό καθεστώς τῶν βίαιων επιτάξεων, κινδύνευε νά πεθάνει άπό τήν πείνο. Πού βρίσκεται ή άντεπανοστατικότητα σ'

αυτο τὸ σύνθημα, Μπορεῖ ἀπ' αὐτὸ νὰ δικαιολογηθεῖ ἡ πανρωσική σταυροφορία ἐναντίον τῆς; Ἐνα καθεστῶς ποῦ θέλει νὰ λέγεται ἐργατικὸ καὶ ἀγροτικὸ καὶ ποῦ δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ προστρέχει ἀποκλειστικὰ στὰ ψέμμα καὶ στὴν τρομοκρατία θὰ ὤφειλε ἀναγκαῖα νὰ ὑπολογίσει τὴν ἀγροτιά, διχῶς μ' αὐτὸ νὰ χάσει τὸν ἐπαναστατικὸ του χαρακτήρα.

Ἡ Κρονατάνδη ἐξ ἄλλου δὲν ἦταν ἡ μόνη ποῦ εἶχε διατυπώσει παρόμοιες διεκδικήσεις. Τὸ μαχνοβίστικο κίνημα υπῆρχε ἀκόμα αὐτὴ τὴν ἐποχὴ στὴν Οὐκρανία. Αὐτὸ τὸ ἐπαναστατικὸ ἀγροτικὸ κίνημα διετύπωνε τίς ἴδιες διεκδικήσεις βασιζόμενο στὸ ἀναμφισβήτητο γεγονός ὅτι ἡ οὐκρανικὴ ἀγροτιά εἶχε πλατεῖα συμβάλλει στὴν ἐκδίωξη τῶν φεουδαρχικῶν ὀρδῶν καὶ ὅτι αὐτὴ εἶχε λαϊκὸν μ' αὐτὸ κατακτήσει τὸ δικαίωμα νὰ καθορίζει ἡ ἴδια τίς μορφές τῆς κοινωνικῆς τῆς ζωῆς. Καὶ παρὰ τίς διαβεβαιώσεις τοῦ Τρότσκι ποῦ δὲν ἔχουν κανένα ἴχνος ὀπόδειξης, τὸ μαχνοβίστικο κίνημα δὲν ἦταν καθόλου κουλάκι. Ὁ ἐπίσημος μπολσεβίκος ιστορικὸς Κουμπάνιν, στὸ βιβλίον του ποῦ εἶχε εκδοθεῖ ἀπὸ τὸ ἱστορικὸ ἴνστιτούτο τοῦ κόμματος, ἀποδεικνύει μὲ στατιστικὲς ὅτι αὐτὸ τὸ κίνημα γεννήθηκε καὶ ἀναπτύχθηκε στὶς περιοχὲς ποῦ ἦτον ἡ πιο φτωχὴ ἀγροτιά.

Ἡ μαχνοβίτσινα νικῆθηκε καὶ συντρίφτηκε πρὶν μπορέσει νὰ δώσει συγκεκριμένους ἀποδείξεις τῆς δημιουργικῆς τῆς ἰκανότητος. Τὸ γεγονός ὅτι αὐτὴ ἤθελε νὰ δημιουργήσει τίς δικές τῆς μορφές τοῦ ἐμφύλιου πολέμου μᾶς ἐπιτρέπει νὰ ὑποθεσοῦμε ὅτι ὑπῆρχαν α' αὐτὴν ἄγνωστες δυνατότητες.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐκεῖνο ποῦ μποροῦμε διχῶς λάθος νὰ βεβαιώσοῦμε εἶναι ὅτι ἡ γεμάτη ἐλιγμούς ἀγροτικὴ πολιτικὴ τῶν μποσεβίκων υπῆρξε ὀλέθρια. Αὐτὴ κατέληξε τὸ 1931 (10 χρόνια μετὰ τὴν Κρονατάνδη) στὴν περιβόητη «ἀποκοιλακοποίηση» τῆς ὑπαίθρου, ποῦ στοιχίσε μιὰ ἄγρια πείνα καὶ ἑκατομμύρια ἀνθρώπινες ὑπάρξεις. Ὁ Σουβάριν, συμπεραίνει, ὕστερα ἀπὸ μιὰ λεπτομερῆ μελέτη τοῦ ζητήματος ὅτι «πέντε ἑκατομμύρια ἀγρότες διχῶς διάκριση ἡλικίας καὶ φύλου διώχτηκαν ἀπὸ τίς ἐστίες τους καὶ ρίχτηκαν σὲ μιὰ μοναδικὴ ἀθλιότητα καὶ συχνὰ στὰ θάναστο». Καὶ ὅλα αὐτὰ ἐξ ἄλλου δὲν δώσανε λύση στὸ ἀγροτικὸ ζήτημα, γιστὶ τὰ κολχόζ φαίνεται νὰ κρατιῶνται ἀποκλειστικὰ μὲ τὸν ἐξαναγκασμὸ καὶ τὴν πανίσχυρη δύναμη τῆς Γκεπεοῦ. Μποροῦμε νὰ ὑποθέσοῦμε ὅτι δὲν θὰ μείνουν καὶ πολλὰ πράγματα ἀπ' αὐτὸν τὸν «σοσιαλισμὸ τοῦ κνούτου». Τέλος ἡ τελευταία παράγραφος 15, ἀσιπῶντος τὴν ἐλευθερία τῆς βιοτεχνικῆς παραγωγῆς, δὲν ἔχει προφανῶς ἕνα χαρακτήρα ἀρχῆς. Ἡ βιοτεχνικὴ παραγωγή ὤφειλε σύμφωνα μὲ τὸ πνεῦμα τῆς Κρονατάνδης, νὰ ἀντισταθμίσει τὴν ἔλλειψη μιᾶς βιομηχανικῆς παραγωγῆς ποῦ εἶχε πέσει σχεδὸν στὰ μηδέν. Μ' αὐτὴ τὴ διεκδίκηση ἡ Κρονατάνδη προφανῶς ἐπιζητοῦσε νὰ ἀνακουφίσει κάπως τὸν κόσμον ἀπὸ τὴν ἀθλιότητα.

III

Η ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΕΞΕΓΕΡΣΗΣ

(1 και 2 Μαρτίου)

Τὸ σοβιέτ τῆς Κρονστάνδης εἶχε κανονικὰ ἀνανεωθεῖ στίς 2 Μαρτίου. Μία συγκέντρωση τῆς 1ης καὶ 2ας μοίρας τῶν πολεμικῶν τῆς γραμμῆς ἀναγγέλθηκε γιὰ τὴν 1η τοῦ Μάρτη καὶ ἡ σύγκληση αὐτὴ δημοσιεύτηκε στὴν ἐπίσημη ἔφημερίδα τῆς πόλης τῆς Κρονστάνδης. Μεταξὺ τῶν ἄλλων ἐπράκετο νὰ μιλήσει καὶ ὁ Καλίνιν, πρόεδρος τῆς Πανρωσικῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Σοβιέτ καὶ ὁ Κουζμίν πολιτικὸς ἐπίτροπος τοῦ στόλου τῆς Βαλτικῆς. Ὁ Καλίνιν ἐγίνε δεκτὸς κατὰ τὴν ὄψιξί του μὲ μουσικὴ, σημαίες καὶ στρατιωτικὰς τιμές.

16.000 ὄψαμα παρίσαντο στὴ συγκέντρωση ποὺ προεδρεύονταν ἀπὸ τὸν κομμουνιστὴ Βασιλίεφ, πρόεδρα τοῦ τοπικοῦ σοβιέτ. Ἡ ἀντιπροσωπεῖα ποὺ εἶχε πάει τὴν προηγούμενη μέρα στὴν Πετρούπολη ἔκανε τὴν ἐκθεσὴ τῆς. Γνωστοποιήθηκε ἐπίσης ἡ ἀπόφαση ποὺ εἶχε πάρει στίς 28 Φεβρουαρίου τὸ πολεμικὸ «Πετροπαυλόσκ». «Ἡ Κρονστάνδη δὲν ἀντιπροσωπεύει ὅλη τὴ Ρωσία» εἶπε ὁ Καλίνιν, ὁ ὁποῖος μαζί μὲ τὸν Κουζμίν κατεπολέμησαν αὐτὴ τὴν ἀπόφαση.

Ἐν τούτοις ἡ συνέλευση υἱοθέτησε αὐτὴ τὴν ἀπόφαση τοῦ «Πετροπαυλόσκ» παμνηφεῖ ἐκτὸς ἀπὸ δύο ψήφους, αὐτοὺς τοῦ Καλίνιν καὶ τοῦ Κοζμίν.

Ἀπεφάσισε ἐπίσης νὰ στείλει στὴν Πετρούπολη μιά ἀντιπροσωπεῖα ἀπὸ 30 πρόσωπα γιὰ νὰ μελετήσῃ ἐπὶ τόπου τὴν κατάσταση καὶ νὰ προσκαλέσῃ τοὺς ἀντιπροσώπους τῆς Πετρούπολης νὰ ἔλθουν στὴν Κρονστάνδη γιὰ νὰ γνωρίσουν τὴν κατάσταση τῶν πνευμάτων τῶν ναυτῶν. Ἀκόμα ἀπεφάσισε νὰ καλέσῃ τὴν ἐπομένη μιά συγκέντρωση τῶν ἀντιπροσώπων τῶν πληρωμάτων,

τῶν σωμάτων τοῦ κόκκινου στρατοῦ, τῶν κρατικῶν ὑπηρεσιῶν, τῶν ναυηγείων, τῶν ἐργοστασίων καὶ τῶν ἐργατικῶν συνδικάτων γιὰ νὰ συζητήσουν τὸ ζήτημα τῶν νέων ἐκλογῶν στὸ τοπικο σοβιέτ.

Ὅσο γιὰ τὸν Καλίνιν μπόρεσε ἐλεύθερα νὰ ἐπιστρέψει στὴν Πετρούπολη.

Τὴν ἐπόμενη 2 Μαρτίου ἐγινε ἡ συγκέντρωση τῶν ἀντιπροσώπων. Αὐτοί, σύμφωνα μὲ τὴν ἐπίσημη «Ἰσθέσια» τῆς Κρονστάνδης, εἶχαν κανονικὰ ἐκλεγεί. Οἱ ἀντιπρόσωποι ἐπέμειναν γιὰ τὴν ἀνάγκη νὰ γίνουν οἱ ἐκλογές, κανονικὰ καὶ νόμιμα. Ὁ Κουζμίν καὶ ὁ Βασίλιεφ μίλησαν πρῶτοι. Ὁ Κουζμίν εἶπε μεταξὺ ἄλλων, ὅτι οἱ κομμουνιστὲς δὲν θὰ ἐγκαταλείψουν τὴν ἐξουσία δίχως μάχη. Οἱ λόγοι τους ἦταν τόσο ἐπιθετικοὶ καὶ προκλητικοὶ ὥστε ἡ συνέλευση τοὺς ὑποχρέωσε νὰ ἐγκαταλείψουν τὴν συγκέντρωση καὶ τοὺς συνέλαθε. Οἱ ἄλλοι κομμουνιστὲς μπόρεσαν ἐπὶ μακρὸν νὰ ἐπέμβουν στὶς συζητήσεις. Ἡ συγκέντρωση τῶν ἀντιπροσώπων ἔκανε δεκτὴ μὲ μεγάλη πλειοψηφία τὴν ἀπόφαση τοῦ «Πετροπαυλόσκ». Ὑστερα ἀπ' αὐτὸ ἡ συνέλευση ἤθελε νὰ ἐξετάσει μὲ λεπτομέρειες τὸ ζήτημα τῶν ἐκλογῶν γιὰ τὸ νέο σοβιέτ. Ἀλλὰ αὐτὴ ἡ ἐργασία διακόπτεται ἀπὸ φῆμες πού φτάνουν στὴ συνέλευση καὶ πού βεβαίωσαν ὅτι οἱ κομμουνιστὲς προετοίμαζαν ἐνοπλὴ ἐπίθεση ἐναντίον τῆς συγκέντρωσης.

Ἡ κατάσταση γίνεται ἐκρηκτικὴ. Ἡ συνέλευση ἀποφάσισε νὰ δημιουργήσῃ μία Προσωρινὴ Ἐπαναστατικὴ Ἐπιτροπὴ. Τὸ Προεδρεῖο τῆς συνέλευσης τῶν ἀντιπροσώπων τῆς 2ας Μαρτίου μπῆκε ἐξ ὀλοκλήρου σ' αὐτὴ τὴν ἐπιτροπὴ, ἡ ὁποία ἀρχισε νὰ συνεδριάζει στὸ «Πετροπαυλόσκ» ὅπου ἦταν φυλακισμένοι ὁ Κουζμίν καὶ ὁ Βασίλιεφ.

Μέλη τῆς Προσωρινῆς Ἐπαναστατικῆς Ἐπιτροπῆς ἦταν:

ΠΕΤΡΙΤΣΕΝΚΟ, σπιστής τοῦ «Πετροπαυλόσκ».

ΓΙΑΚΟΥΜΕΝΚΟ, τηλεφωνητῆς τῆς ἀχτίδας τῆς Κρονστάνδης (ὑπηρεσία διαβιβάσεων).

ΟΣΟΣΩΦ, μηχανουργὸς τοῦ πλοίου τῆς γραμμῆς «Σεμπαστοπόλ».

ΑΡΧΙΠΩΦ, ἀρχιμηχανικός.

ΠΕΡΕΠΕΛΚΙΝ, ἠλεκτροτεχνίτης τοῦ «Σεμπαστοπόλ».

ΠΑΤΡΟΥΤΣΕΦ, ἀρχιηλεκτροτεχνίτης τοῦ «Πετροπαυλόσκ».

ΚΟΥΠΟΛΩΦ, ἀρχινοσοκόμος.

ΒΕΡΤΣΙΝΙΝ, ναύτης τοῦ «Σεμπαστοπόλ».

ΤΟΥΚΙΝ, ἐργάτης τοῦ ἐργοστασίου Ἐλεκτροτεχνικ.

ΡΟΜΑΝΕΣΚΟ, διευθυντῆς τῆς 3ης Τεχνικῆς Σχολῆς.

ΟΡΕΣΙΝ, ἐργάτης τοῦ πριονιστηρίου.

ΠΑΥΛΩΦ, ἐργάτης ὄρυχείου.

ΜΠΟΪΚΩΦ, ἀρχιεργάτης τῶν ναυηγείων.

ΚΙΛΓΚΑΣΤ, πιλότος.

Ἐκ τῆς αὐτῆς καταλόγου βλέπουμε ὅτι τὰ μέλη τῆς Προσωρινῆς Ἐπαναστατικῆς Ἐπιτροπῆς ἦταν κατὰ μεγάλο μέρος ναῦτες πού εἶχαν ἤδη μακριά ὑπηρεσία. Αὐτό διαψεύδει τὴν ἐπίσημη ἐκδοχή, σύμφωνα μὲ τὴν ὁποία ἐπὶ κεφαλῆς τῆς ἐξέγερσης ἦταν νέο στοιχεῖα πού δὲν εἶχαν τίποτε τὸ κοινὸ μὲ τοὺς ἡρωικοὺς ναῦτες τοῦ 1917-19.

Στις 2 Μαρτίου, οἱ κρονατανδιανοὶ ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Προσωρινῆς Ἐπαναστατικῆς Ἐπιτροπῆς καταλαμβάνουν τὰ στρατηγικὰ σημεῖα τῆς πόλης, τὰ δημόσια κτίρια, τὸ ἐπιτελεῖο, τὸ τηλεγραφεῖο καὶ τὸ τηλεφωνικὸ κέντρο καὶ ὀργανώνουν σὲ ὅλο τὰ πλοῖα καὶ τὰ στρατιωτικὰ σώματα τριμελεῖς ἐπιτροπές. Στις 9 ἡ ὥρα τὸ θράδυ ἡ πλειοψηφία τῶν ὀχυρῶν καὶ τῶν σωμάτων τοῦ κόκκινου στρατοῦ εἶχαν προσχωρήσει. Ἀντιπρόσωποι πού ἤρθαν ἀπὸ τὸ Ὀρανιενμπάουμ δήλωσαν ὅτι ἡ φρουρὰ τους προσχωρεῖ ἐν αὐτῇ ἐπίσης στὴν Προσωρινὴ Ἐπαναστατικὴ Ἐπιτροπὴ.

Τὴν ἴδια μέρο καταλαμβάνεται τὸ τυπογραφεῖο τῆς «Ἰσθῆστια» καὶ τὴν ἐπομένη (3 Μαρτίου) κάνει τὴν ἐμφάνισή του τὸ πρῶτο φύλλο τῆς «Ἰσθῆστια» τῆς Προσωρινῆς Ἐπαναστατικῆς Ἐπιτροπῆς, στὸ ὁποῖον μπορούμε νὰ διαβάσουμε:

«Τὸ κομμουνιστικὸ κόμμα, κύριος τοῦ κράτους, ἔχει ἀποπαστεῖ ἀπὸ τὶς μάζες καὶ ἔχει ὀποδειχτεῖ ὄνικονο νὰ θγῶλει τὴ χώρα ἀπὸ τὸ χάος. Αὐτὸ τὸ κόμμα ὕστερα ἀπὸ τὰ γεγονότα πού διαδραματίστηκαν στὴν Πετρούπολη καὶ στὴ Μόσχο, εἶναι φανερό ὅτι ἔχει χάσει τὴν ἐμπιστοσύνη τῶν ἐργοτικῶν μαζῶν. Δὲν δίνει πλέον καμμιά σημασίαν στὶς ἐργατικὰς διεκδικήσεις καὶ πιστεύει ὅτι αὐτὲς οἱ ταροχές ὑποκινούονται ἀπὸ ἀντεπαναστάτες

Ἄπατατοι βαθύτατο.

Στις 2 Μαρτίου οἱ ὀντιπρόσωποι ὄλων τῶν ἐργατικῶν ὀργανώσεων, τοῦ στόλου καὶ τοῦ κόκκινου στρατοῦ συγκεντρώθηκαν στὸν οἶκο Πνευματικῆς Καλλιέργειας μὲ τὸν σκοπὸ νὰ ἐπεξεργαστοῦν τὶς θέσεις γιὰ νέες ἐκλογές, γιὰ νὰ ὀρχισεῖται ἡ εἰρηνικὴ ἐργοδία τῆς ἀνοικοδόμησής τοῦ καθεστώτος τῶν σοβιέτ. Ἄλλο ἐξ αἰτίας τῶν ὀπειλητικῶν λόγων τῶν ὀντιπροσώπων τῆς ἐξουσίας (Κουζμίν καὶ Βασιλιεφ) καὶ ἀπὸ τὸν φόβο τῶν ὀντεκδικήσεων, ἡ συνέλευση ὀποφάσισε νὰ σχηματίσει μιὰ Προσωρινὴ Ἐπαναστατικὴ Ἐπιτροπὴ καὶ νὰ τῆς ἀναθέσει ὄλες τὶς ἐξουσίες, τὶς σχετικὰς μὲ τὴ διεύθυνση τῆς πόλης καὶ τοῦ Φρουρίου.

Ἡ Προσωρινὴ Ἐπαναστατικὴ Ἐπιτροπὴ ἐπιθυμεῖ νὰ μὴ χυθεῖ αἶμα. ἔχει ὀρει ἔκτακτο μέτρα γιὰ νὰ ὀργανώσῃ στὴν πόλη, στὸ Φρούριο καὶ στὰ ὀχυρὰ τὴν ἐπαναστατικὴν τόξη. Ὁ σκοπὸς τῆς Προσωρινῆς Ἐπαναστατικῆς Ἐπιτροπῆς συνίσταται στὸ νὰ δημιουργήσῃ, μὲ τὶς κοινὰς προσπά-

θεις δλων, εϋνοϊκός συνθήκες στην πόλη και στο Φρουριο για τις κανονικές και νόμιμες εκλογές του νέου σοβιέτ»

Την Ίδια μέρα τό Ράδιο-Μόσχα εξαπολύει την ακόλουθη έκκληση: ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΛΗ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΗΣ ΣΥΝΩΜΟΣΙΑΣ ΤΩΝ ΛΕΥΚΟΦΡΟΥΡΩΝ: Ἡ ἀνταρσία τοῦ παλιοῦ στρατηγοῦ Κοζλόφσκυ και τοῦ πλοιοῦ «Πετροπαυλάσκ», ὅπως και οἱ ἄλλες ἐξεγέρσεις τῶν λευκοφρουρῶν ἔχει ὀργανωθεῖ ἀπό τοὺς κατασκόπους τῆς Ἀντάντ. Αὐτό προκύπτει ἀπό τό γεγονός ὅτι ἡ γαλλικὴ ἔφημερ.δα «Λέ Μοτέν» δημοσίευσε δύο βδομάδες πρὶν ἀπό τὴν ἐξέγερση τοῦ στρατηγοῦ Κοζλόφσκυ, τό ακόλουθο τηλεγράφημα ἀπό τό Χέλσιγκφορς: «Πληροφορούμαστε ἀπό τὴν Πετρούπολη ὅτι, κατόπιν τῆς πρόσφατης ἐξέγερσης τῆς Κρονστάνδης, οἱ μπολσεβίκικες στρατιωτικὲς ἀρχές ἔλαβαν μιά σειρά μέτρα γιά νά ἀπομονώσουν αὐτή τὴν πόλη και γιά νά ἀπαγορεύσουν στοὺς στρατιῶτες και τοὺς ναῦτες τῆς Κρονστάνδης νά μπουῖν στην Πετρούπολη» Εἶναι λοιπόν φανερό, ὅτι ἡ ἐξέγερση τῆς Κρονστάνδης διευθύνεται ἀπό τό Παρίσι, ὅτι ἡ γαλλικὴ ἀντικατασκοπεῖα εἶναι ἀνακατεμένη. Ἡ ἱστορία ἐπαναλαμβάνεται πάντα. Οἱ σοσιαλεπαναστάτες, ἔχοντας τὴ διεύθυνσή τους στό Παρίσι, προετοιμάζουν τό ἔδαφος γιά μιά ἐξέγερση ἐναντίον τῆς ἐξουσίας τῶν σοβιέτ. Καί πίσω ἀπό τις πλάτες τους φαίνεται ὁ πραγματικὸς κύριος, ὁ τσαρικός στρατηγός. Ἡ ἱστορία τοῦ Κολτσάκ, πού ἐγκοτέστησε τὴν ἐξουσία του ἀντικαθιστῶντας τοὺς σοσιαλεπαναστάτες, ἐπαναλαμβάνεται ἐκ νέου» (Ράδιο-Στόντζια-Μόσχα, Ράδιο-Βέανικ-Ρόστα-Μόσχα, 3 Μαρτίου).

Αὐτὴ ἦταν ἡ στάση ἀπέναντι στό γεγονός και ἡ ψυχολογία τῶν δύο ἀντιθέτων παρατάξεων.

Ἡ ἐκκλήση τοῦ Ράδιο-Στόντζια-Μόσχα, προέρχονταν προφανῶς ἀπό τὴν κορυφὴ τοῦ κόμματος, ἀπό τό Πολιτικὸ Γραφεῖο. Ἐξαπολύθηκε μὲ τὴν ἐξουσιοδότηση τοῦ Λένιν, ὁ ὁποῖος ἔπρεπε νά ἦταν πληροφορημένος γιά τὴν κατάσταση τῆς Κρονστάνδης. Καί ἀν ἀκόμα παραδεχτοῦμε ὅτι εἶχε ἀντλήσει τίς πληροφορίες του ἀπό τόν Ζηνόβιεφ, πού τόν ἤξερε γιά θρασυδειλο και πανικόβλητο, δύσκολο μπορούμε νά πιστέψουμε ὅτι δέν κατάλαβε ποιὰ ἦταν ἡ πραγματικὴ κατάσταση. Ἡ Κρονστάνδη τοῦ εἶχε στείλει στίς 2 Μαρτίου μιά ἀντιπροσωπεία και ἀρκοῦσε νά τὴν ρωτήσῃ: γιά νά πληροφορηθεῖ τίς πραγματικὲς αἰτίες τῆς ἐξέγερσης. Δέν ὑπάρχει καμμιά ἀμφιβολία ὅτι ὁ Λένιν και ὁ Τρότσκυ, ὅπως ἐξ ἄλλου και ὅλη ἡ δ'εύθυνση τοῦ κόμματος, ἔβλεπε πολὺ καλὰ ὅτι δέν ἐπρόκειτο γιά μιά ἀνταρσία τῶν στρατηγῶν. Γιατί τότες ἐφεύρνε αὐτό τό παραμῦθι τοῦ στρατηγοῦ Κοζλόφσκυ, ὡς ἀρχηγοῦ τῆς στάσης; Ἡ ἀπάντηση βρίσκεται σὲ ὅλη τὴν ἠθικὴ τῶν μπολσεβίκων, ἠθικὴ ἐξ ἄλλου ἐνίστε τυφλή, πού ἀγνοεῖ ὅτι ἐνὸ ψέμμα μπορεῖ ἐπίσης νὰ πολὺ νά καταστρέψῃ παρά νά ἐξυηρητῆσει. Τό

παραμύθι του στρατηγού Κοζλόφσκυ, άνοιξε τον δρόμο σ' αυτόν του βραγγελικού άξιωματικού που «συνωμοτούσε» με τον Τρότοκυ τό 1928-1929 όπως και σέ όλη την κλίμακα των οτιμιών με τίς όποιες ό Στάλιν κατέκλυσε τον κόσμο

Ποιός ήταν αυτός ό στρατηγός Κοζλόφσκυ, που τό επίσημο ράδιο τον έκανε νά είναι άρχηγός της έξέγερσης; Στρατηγός του πυροβολικού, ήταν ένας από τους πρώτους που πέρασε στις γραμμές των κόκκινων. Άπλός τεχνικός, φαίνεται νά σπερούνταν άπά κάθε Ικανότητα γιά άρχηγός Τή στιγμή της έξέγερσης διοικούσε τό πυροβολικό της Κρονσάνδης, αλλά, όταν ό κομμουνιστής διοικητής του Φρουρίου έφυγε, ο Κοζλόφσκυ σύμφωνα με τον κανονισμό που ίσχυε στό Φρούριο, έπρεπε νά τον αντικαταστήσει στή θέση του διοικητού Άρνήθηκε όμως προφασσιζόμενος ότι οι παλιοί κανονισμοί καταργήθηκαν με τό πέραςμα του Φρουρίου στην έξουσία της Προσωρινής Έποναστατικής Έπιτροπής. Ό Κοζλόφσκυ παρέμεινε στην Κρονσάνδη, άλλα μόνον με την ιδιότητα του τεχνικού του πυροβολικού ΈΕ άλλου μετά την πτώση της Κρονσάνδης, σέ συνέντευξή του με φινλανδούς δημοσιογράφους, κατηγορήσε τους ναύτες, επειδή χάσανε πολύτιμο χρόνο σέ Ζητήματα άλλα από την υπεράσπιση του Φρουρίου. Και έξηγοΰσε αυτό άπο την φροντίδα των κρονστανδιανών νά μην χυθεί αίμα. Άργότερα και άλλοι άξιωματικοί της φρουράς της Κρονσάνδης κατηγορήσαν τους ναύτες γιά στρατιωτική άνικανότητα και γιά άπόλυτη δυσπιστία όπέναντι των τεχνικών τους συμβούλων. Ό Κοζλόφσκυ, ήταν ό μόνος στρατηγός που βρισκονταν στην Κρονσάνδη και γι' αυτά ή κυβέρνηση χρησιμοποίησε τό όνομά του.

Πρέπει έν τούτοις νά αναγνωρίσουμε ότι οι κρονστανδιανοί, χρησιμοποίησαν ως ένα βαθμό τή στρατιωτική άρμοδιότητα των άξιωματικών, που βρισκονταν από Φρούριο τή στιγμή της έξέγερσης Είναι πιθανόν αυτοί οι άξιωματικοί νά δώσανε τίς συμβουλές τους στους έξεγεργμένους από έχθρότητα έναντίον στους μπολσεβίκους. Άλλά και οι κυβερνητικοί, κι αυτοί επίσης χρησιμοποίησαν τίς στρατιωτικές άρμοδιότητες παλιών άξιωματικών στην επίθεσή τους έναντίον της Κρονσάνδης. Έτσι, έν στην μιά πλευρά υπήρχε ένας Κοζλόφσκυ, ένας Σαλομιάνωφ, ένας Άρκανίκωφ και μερικοί άλλοι άξιωματικοί λίγο γνωστοί, και από την άλλη χρησιμοποίησαν παλιούς άξιωματικούς όπως τον Τουχαταέφσκυ, τον Κάμενεφ, τον Άβρωφ και άλλους είδικούς στρατιωτικούς του παλιού καθεστώτος. Άλλά ούτε από ένα στρατόπεδο, ούτε από άλλο οι άξιωματικοί δροΰσαν σαν μιά άνεξάρτητη δύναμη

ΤΟ ΑΠΟΓΕΙΟ ΤΗΣ ΕΞΕΓΕΡΣΗΣ

(Από 2 έως 7 Μαρτίου)

Στις 2 Μαρτίου οι ναύτες της Κρονστάνδης, έχοντας αυειδηση τῶν δικαιωμάτων τους, τῶν ἀναγκῶν τους καὶ τῆς ἠθικῆς δύναντος ποῦ τοὺς ἔδινε τὸ ἐπαναστατικὰ παρελθάν τους, ἐπεχείρησαν νὰ ἐπαναρθώσουν τὰ καθεστῶς τῶν σοβιέτ ποῦ εἶχε παραποιηθεῖ ἀπὸ τὴ δικτατορία ἐνὸς μόνον κάμματος.

Στις 7 Μαρτίου ἡ Κεντρικὴ Κυβέρνηση ἀρχίζει τις στρατιωτικὲς ἐπιχειρήσεις. Τί ἐγινε λοιπὸν στὸ διάστημα ἀνάμεσο σ' αὐτὲς τις 5ὸ ἡμερομηνίες;

Στὴν Κρονστάνδη ἡ Προσωρινὴ Ἐπαναστατικὴ Ἐπιτροπὴ, διευρυνθεῖσα, ὕστερα ἀπὸ μιὰ γενικὴ συνέλευση, μὲ τὴν πρόσληψη 5 νέων μελῶν, ἀρχίζει νὰ ὀργανώνει τὴ ζωὴ στὴν πόλη καὶ στὸ φρούριο. Ἀποφασίζει τὸν ἐξοπλισμὸ τοῦ προλεταριάτου τῆς Κρονστάνδης γιὰ τὴν ἐσωτερικὴ προστασία τῆς πόλεως. Διατάσσει ἐπίσης τὴν ὑποχρεωτικὴ ἐπανεκλογή, ἀε μιὰ προθεσμία τριῶν ἡμερῶν, τῶν διοικήσεων τῶν αὐνδικαλιστικῶν ὀργανώσεων ὅπως καὶ τοῦ Συμβουλίου τῶν αὐνδικάτων, στὰ ὁποῖο ἡ Προσωρινὴ Ἐπαναστατικὴ Ἐπιτροπὴ ἀκέφτονταν νὰ ἐμπιστευθεῖ σπουδαῖες ἐξουσίες.

Τὰ ἀπλά μέλη τοῦ κομμουνιστικοῦ κόμματος ἐξεδήλωσαν τὴν ἐμπιστοσύνη τους στὴ δραστηριότητα τῆς Προσωρινῆς Ἐπαναστατικῆς Ἐπιτροπῆς, ἐγκαταλείποντας κατὰ μάζες τὸ κόμμα. Το Προσωρινὰ Γραφεῖο τοῦ κόμματος, ποῦ εἶχε σχηματισθεῖ ἀπὸ μιὰ φράξις ἀπ' αὐτὸ, ἔλεγε στὴν ἐκκλησίᾳ του: «Μὴ δίνετε σημασία στὶς παράλογες φῆμες ποῦ διαδίδονται ἀπὸ προβοκάτορες, ποῦ θελοῦν νὰ μᾶς κάνουν νὰ χύσουμε αἷμα, λέγοντας ὅτι ντουφεκίστηκαν ὑπεύθυνοι κομμουνιστὲς καὶ ὅτι αὐτοὶ ἐτοιμάζουν μιὰ στρατιωτικὴ ἐπίθεση ἐναντίον τῆς Κρονστάνδης. Εἶναι ψέμμα καὶ παραλογισμὸς τῶν πρακτόρων τῆς Ἀντάντ ποῦ θέλοῦν νὰ ἀνστρέψουν τὴν ἐξουσία τῶν σοβιέτ. Τὰ Προσωρινὰ Γραφεῖο τοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος θεωρεῖ ἀπαραίτητη τὴν ἐπανεκλογή τῶν σοβιέτ καὶ κάνει ἐκκλησίαν στὰ μέλη του νὰ πόρουν μέρος σ' αὐτὴν.

Τὰ Προσωρινὰ Γραφεῖο τοῦ Κομμουνιστικοῦ κόμματος καλεῖ ὅλα τὰ μέλη νὰ μείνουν στὶς θέσεις τους καὶ νὰ μὴ δημιουργοῦν ἐμπόδια στὰ μέτρα τῆς Προσωρινῆς Ἐπαναστατικῆς Ἐπιτροπῆς.

Ζήτω ἡ ἐξουσία τῶν σοβιέτ

Ζήτω ἡ παγκόσμιος ἔνωση τῶν ἐργαζομένων

Γιὰ τὰ Προσωρινὰ Γραφεῖο τῆς Κομμουνιστικῆς ὀργάνωσης τῆς Κρονστάνδης.

Ἴλιν (παλιὰς ἐπιτροπὸς τοῦ ἐπιακτισμοῦ).

Περβοῦσαν

(παλιὰς ἐπιτροπὸς τῆς Τοπικῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς)

Κοβάνωφ

(παλιός πρόεδρος του συνδικαλιστικού Γραφείου της Περιφέρειας)
Ο Παύκλωφ μιλώντας γι' αυτό το ντοκουμέντο, το χαρακτηρίζει με τον ακόλουθο τρόπο: «Δέν μπορούμε νά κρίνουμε αυτό το ντοκουμέντο παρά σάν μιὰ προδοσία και σάν ένα όπορτουμιστικό θέμα πρός μιὰ συμφωνία μέ τούς άρχηγούς της έξέγερσης, παίζοντας πρόγματι ένα ρόλο άντεπαναστατικό» (σ. 95).

Ο Παύκλωφ βεβαιώνει ότι αυτό το ντοκουμέντο έπηρέασε τη βάση του κόμματος ή όποια μαζικά παραπήθηκε.

Σύμφωνα μ' αυτόν 780 κομμουνιστές έγκατέλειψαν την όργάνωση.

Μερκοί άπ' αυτούς πού παραπήθηκαν έστειλαν γράμματα στην «Ισθέστια» έξηγώντας την άποχώρησή τους άπό τό κόμμα. Έτσι ό δάσκαλος Ντενιάωφ έγραφε: «Δηλώνω άνοιχτά, μπροστά στην Προσωρινή Έπαναστατική Έπιτροπή, ότι ύστερα άπό την πρώτη βαλή του πυροβόλου έναντίον της Κρονστάνδης δέν θεωρώ πια τόν έαυτό μου γιά μέλος του Κομμουνιστικού κόμματος και τάσσομαι μέ τό σύνθημα πού έχουν ρίξει οι έργάτες της Κρονστάνδης: «όλη ή έξουσια στα σοβιέτ και όχι στο κόμμα». Ένας άλλος κομμουνιστής, ό άρχηγός της φρουράς του λιμανιού της Κρονστάνδης, ό Μπαράνωφ, έγραφε: «Τό κόμμα δέν έκφράζει πιά τη θέληση των μεγάλων μαζών του πληθυσμού. Αυτό βεβαιώνεται άνάμεσα στ' άλλα και άπό τά γράμματα όπό τις έπορχίες, όπου περιγράφουν τη δυστυχία και τούς διωγμούς πού τό κομμα άσκει ένάντια στους χωρικούς. Ζητώ νό μή μέ θεωρείτε πιά μέλος του Κομμουνιστικού κόμματος. Προσχωρώ στην άπόφαση της 1ης Μαρτίου και ύποτάσσομαι στις διαταγές της Έπαναστατικής Έπιτροπής της Κρονστάνδης».

Μία όμάδα στρατιωτών του ειδικού πειθαρχημένου λόχου δηλώνει: «Οι ύπογεγραμμένοι είχαμε μπει στο κόμμα θεωρώντας αυτό έκφραστή της θέλησης των έργαζομένων μαζών. Στην πραγματικότητα αυτό τό κόμμα άποδεικνύεται ότι είναι ό δήμιος των έργαζών και χωρικών. Αυτό άποδεικνύουν τά τελευταία γεγανότα της Πετρούπολης, άποκαλύπτοντας τόν ψεύτικο χαρακτήρα των ήγετών του κόμματος, οι όποιοι, όπως βεβαιώνουν οι τελευταίες ραδιοεκπομπές της Μόσχας, χρησιμοποιούν όλα τά μέσα για νά διατηρήσουν την έξουσία. Ζητάμε του λοιπού νά μή μός θεωρείτε πλέον σάν μέλη του κόμματος και προσχωρούμε όπολύτως στην άπόφαση της συνέλευσης της φρουράς της Κρονστάνδης της 2 Μαρτίου.

Καλούμε έπίσης τούς συντρόφους πού κατάλαβαν την πλάνη τους νά τό όναγνωρίσουν δημόσια.

Υπαγραφές: Γκούτμαν, Γεφίμωφ, Κουντριάφτσεφ, Αντρέεφ («Ισθέστια» της Προσωρινής Έπαναστατικής Έπιτροπής της 7 Μαρτίου).

Οι κομμουνιστές του όχυρου Ρίφ δημοσίευσαν την ακόλουθη απόφαση: «Κατά την διάρκεια τριών χρόνων τό κόμμα μας έχει ένσωματώσει πολλούς άρπαγκες άρριβίστες και άπ' αυτό τό γεγονός γεννήθηκε ό γραφειοκρατισμός και τό σαμποτάζ στην πάλη έναντίον τής οικονομικής καταστροφής

Τό κόμμα μας είχε πάντα θέσει τό πρόβλημα τής πάλης έναντίον τών έχθρών του προλεταριάτου και τών εργαζομένων τάξεων. Δηλώνουμε άνοικτά ότι επίσης και στό μέλλον θά υπερασπισουμε σαν παιδιά του λαού τις κατακτήσεις τών εργαζομένων.

Δέν θά επιτρέψουμε σε καμιά λευκή φρουρά νά έκμεταλλεύεται τή δύσκολη κατάσταση τής Δημοκρατίας τών σοβιέτ και στην πρώτη προσπάθειά της, θά δώσουμε τήν άπάντησή πού χρειάζεταιται.

Έχουμε ήδη διακηρύξει και διακηρύσσαμε μία φορά ακόμα ότι ύποτασσόμαστε στην Προσωρινή Έπαναστατική Έπιτροπή, ή όποια έχει θέσει για σκοπό της τήν δημιουργία τών σοβιέτ του προλεταριάτου και τών εργαζομένων.

Ζήτω ή έξουσία τών σοβιέτ, ό πραγματικός υπερασπιστής τών δικαιωμάτων τών εργαζομένων».

(«Ισθέστια» τής Προσωρινής Έπαναστατικής Έπιτροπής τής 7 Μαρτίου).

Βέβαια θά μπορούσε νά ύποθέσει κανείς, ότι παρόμοιες δηλώσεις έκ μέρος τών μελών του Καμμουνιστικού κόμματος, ύπαγορεύονταν ή έκβιάζονταν από καθεστώς τρομοκρατίας πού θασίλευε στην Κρανσάνδη έναντίον του Καμμουνιστικού κόμματος.

Όμως, σ' όλη τή διάρκεια τής εξέγερσης, κανείς φυλακισμένος κομμουνιστής δέν ντουφεκίστηκε. Όσο άνάμεσα σ' αυτάς βρίσκονταν ύπεύθυνοι άρχηγοί του στόλου, όπως ό Κουζμίν και ό Μπατύς. Άς προσθέσουμε έξ άλλου ότι ή πλειοψηφία τών κομμουνιστών ήταν έλεύθεροι.

Στην «Ισθέστια» τής 7 Μαρτίου βρίσκουμε ένα σημείωμα μέ τόν τίτλο: «Έμείς δέν έκδικούμαστε». Αυτό λέει: «Η διαρκώς έντεινόμενη καταπίεση τής κομμουνιστικής δικτατορίας έναντίον τών εργαζομένων έχει προκαλέσει μία φυσική άγανάκτηση στις μάζες και όδήγησε σε μερικές περιπτώσεις στον άποκλεισμό και στην άπόλυση τών κομμουνιστών.

Αυτό δέν έπρεπε νά γίνει. Έμείς δέν έκδικούμαστε. Υπερασπίζουμε τά εργατικά μας συμφέροντα. Πρέπει νά ενεργάμε μέ σύνεση και νά άπομακρύνουμε μόνον εκείνους πού σαμποτάρουν ή εκείνους πού διεξάγουν μία ψευδολόγο προπαγάνδα και προσπαθούν νά έμποδίσουν τόν επανόρθωση τής έξουσίας και τών δικαιωμάτων τών εργαζομένων».

Στην Πετρούπαλη όμως είχαν έντελώς άλλες αντίληψεις για

γόν ανθρωπισμό. Όταν έμαθαν τή σύλληψη του Κουζμιν και του Βασιλιεφ, ή Έπιτροπή Άμύνης διέταξε τή σύλληψη τών οικογενειών τών ναυτών τής Κρονστάνδης παύ κατοικοῦσαν στήν Πετρούπολη. Ένα όεροπλάνα πού πετοῦσε πάνω από τήν Κρονστάνδη έρριξε προκηρύξεις στις όποιες μπορούμε νά διαβάσουμε μεταξύ άλλων: «Ή Έπιτροπή Άμύνης γνωστοποιεί ότι έχει φυλακίσει τις οικογένειες τών ναυτών ως άμήρους, άπαντῶντας στή σύλληψη από τους στασιαστές τής Κρονστάνδης τών κομμουνιστῶν συντρόφων και ιδιαιτέρως του έπιτρόπου του στόλου Καυζμιν και του προέδρου του σοβιέτ τής Κρονστάνδης Βασιλιεφ. Έδόν μία τρίχα από τά κεφάλια τους πέσει, αυτοί οι άμηροι θά πληρώσουν μέ τά κεφάλια τους» («Ίσθέστια» τής Προσωρινής Έπαναστατικής Έπιτροπής τής 5 Μαρτίου).

Ή Προσωρινή Έπαναστατική Έπιτροπή άπάντησε στά σοβιέτ τής Πετρούπολης μέ τά ακόλουθο ραδιομήνυμα: ΈΕ όνόματος τής φρουράς τής Κρονστάνδης, ή Προσωρινή Έπαναστατική Έπιτροπή τής Κρονστάνδης, άπαιτεί τήν άπελευθέρωση έντάς 24 ὡρῶν τών οικογενειών τών έργαστῶν, τών ναυτῶν και τών κάκκινων στρατιωτῶν, που τά σοβιέτ τής Πετρούπολης συνέλαθε σαν άμήρους.

Ή φρουρά τής Κρονστάνδης θεβακώνει, ότι, στήν Κρονστάνδη οι κομμουνιστές άπολαμβάνουν μία ολοκληρωτική έλευθερία και για τις οικογένειές τους Ισχύει άπόλυτα τά άπαραβίαστο. Άρνείται νά άκολουθήσει τά παράδειγμα του σοβιέτ τής Πετρούπολης, γιατί θεωρεί έναν τέτοιο τρόπο ένεργείας, άκάμα και όταν αυτός ύπαγορεύεται από ένα άγρια μίσος, έπαίχυντο και ταπεινό κάτω από άποιασδήποτε συνθήκες».

Ύπογραφή:

Ό Πρόεδρος τής Προσωρινής Έπαναστατικής Έπιτροπής
ΠΕΤΡΙΤΣΕΝΚΟ ναύτης

Ό Γραμματεός
ΚΙΛΓΚΑΣΤ

(«Ίσθέστια» τής Προσωρινής Έπαναστατικής Έπιτροπής τής 7 Μαρτίου 1921).

Σ' άπάντηση στις διαδόσεις ότι οι συλληφθέντες κομμουνιστές έχουν κακοποιηθεί, ή Προσωρινή Έπαναστατική Έπιτροπή, άποφασίζει νά συγκροτήσει μία ειδική έπιτροπή για νά έξετάσει τις αιτίες τής φυλάκισης τών κομμουνιστῶν. Σ' αυτή τήν έπιτροπή είχαν τήν πρόθεση νά συμπεριλάβουν έναν αντιπρόσωπο του κομμουνιστικού κόμματος όπως έγραφε ή «Ίσθέστια» τής Κρονστάνδης τής 4 Μαρτίου. Φαίνεται όμως ότι αυτή ή έπιτροπή δέν πραγματοποιήθηκε ποτέ, γιατί δύο μέρες κατόπι άρχισε ά βομβαρδιαμός ένάντια στήν Κρονστάνδη. Άλλά, είναι όμως άλήθεια ότι ή Προσωρινή Έπαναστατική Έπιτροπή δέχτηκε μία αντιπροσωπεία

του Κομμουνιστικού κόμματος, που πήρε την άδεια να δει τους φυλακισμένους του «Πετροπαυλόσκ». Αυτοί είχαν ακόμη τη δυνατότητα να κάνουν συγκεντρώσεις μεταξύ τους και να εκδίδουν μία εφημερίδα του τοίχου: «Η όχτιδα της φυλοκής των κομμουνιστών» (Σύμφωνα με τον Ζαϊκόφοκυ: «Κρονστάνδη» 1917-1922).

Πρέπει να συμπεράνουμε απ' όλο ούτα ότι δεν υπήρχε τρομοκρατία στην Κρονστάνδη και ότι οι έξεγερμένοι είχαν κάνει μεγάλες προσπάθειες για να εφαρμόζουν μέσα σε περιστάσεις δύσκολες και τραγικές, την αρχή της εργατικής δημοκρατίας.

Έαν ένα τόσο μεγάλο μέρος των κομμουνιστών της βάσης προσεχώρησε στην Προσωρινή Έπαναστατική Έπιτροπή, αυτό έγινε επειδή αυτή εξέφραζε τη θέληση και την επιθυμία των εργαζομένων στρωμάτων του πληθυσμού. Με την πάροδο του χρόνου αυτή η δημοκρατική συμπεριφορά της Κρονστάνδης φαίνεται εκπληκτική και απροσδόκητη, πρό παντός συγκρινόμενη με το πνεύμα των αντίπαλων της, της Πετρούπολης και της Μόσχας, που μένανε άκατανόητοι, κουφοί και τυφλοί σε ό,τι επιθυμούσαν η Κρονστάνδη και οι εργατικές μάζες ολόκληρης της ΕΣΣΔ.

Ένας όντικειμενικός κριτής δεν μπορεί να καταλάβει, πώς α' αυτές τις τραγικές μέρες η Έπιτροπή Αμύνης της Πετρούπολης χρησιμοποιούσε αυτή τη γλώσσα, ενώ ήταν ακόμα δυνατόν να αποφευχθεί ή καταστροφή, παρά μόνον με τη σταθερή απόφαση της Κυβέρνησης να προκαλέσει το χύσιμο αίματος, για να μάθει έτοι αέ όλους και στους ναύτες να υποτάσσονται δίχως έπικυλάξεις στην κεντρική έξουσία.

Η Έπιτροπή Αμύνης της Πετρούπολης συντάσσει στις 5 Μαρτίου μία έκκληση στους έξεγερμένους υπό τον τίτλο «ΠΑΡΑΔΟΘΕΙΤΕ», όπου διαβάζουμε μεταξύ των άλλων: «Σας διηγούνται ιστορίες ότι η Πετρούπολη είναι με σας και ότι η Σιβηρία και η Ούκρανία σας υποστηρίζουν. Όλα αυτά είναι θρασύτητα ψέμματα. Στην Πετρούπολη και ο τελευταίος ναύτης σας εγκατέλειψε, όταν έμαθε ότι σας διευθύνει ο στρατηγός Κοζλόφσκυ. Η Σιβηρία και η Ούκρανία είναι πριν απ' όλο υπέρ της έξουσίας των σοβιέτ. Η κόκκινη Πετρούπολη χλευάζει τις άτυχες προσπάθειες μιάς χούφτας ασσιαλεπαναστατών και λευκοφρουρών.

Είσαατε περικυκλωμένοι απ' όλες τις πλευρές. Σε μερικές μέρες θα έξεαναγκασθείτε να παραδοθείτε. Η Κροναστάνδη δεν έχει ούτε ψωμί, ούτε καύσιμα. Έάν επιμένετε θό σκοτωθείτε εάν πέρδικες

Όλοι αυτοί οι στρατηγοί οι Κοζλόφοκυ, οι Μπούρτσερ, όλοι αυτοί οι κανάγηδες οι Πετριτσένκο και οι Τουριν, θα φύγουν την τελευταία στιγμή για την Φινλονδία, κοντά στις λευκές φρουρές.

Καί ἐσεῖς ἀπλοὶ ναῦτες καὶ κόκκινοι στρατιῶτες ποῦ θά ποτε; Ἐάν οἱς ὑποσχέθηκαν ὅτι θά οἱς θρέψουν στήν Φινλανδία, οἱς ἐξαπατοῦν. Δέν ἔχετε ἀκούσει γιά τοὺς παλιούς βραγγελικούς ποὺ μεταφέρθηκαν στήν Κωνσταντινούπολη καὶ ποὺ πεθαίνουν κατὰ χιλιάδες σάν μυῖγες ἀπό τήν πείνο καὶ τίς ἀρρώστιες; Παρόμοια τύχη περιμένει καὶ οἱς ἂν δέν ἀνοήψετε.

Παραδοθῆτε δίχως νά χάσετε ἓνα λεπτό. Μαζεῦτε τὰ ὄπλα καὶ ἐλάτε σέ μᾶς.

Ἄφοπλιστε καὶ συλλόβετε τοὺς ἐγκληματίες ἡγέτες καὶ πρόποντῶς τοὺς τσαρκούς στρατηγούς. Ἐκεῖνοι ποὺ θά παραδοθοῦν ὁμῶς θά τύχουν ουγγνῶμης. Παραδοθῆτε ἁμέως

Ἡ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΜΥΝΗΣ

Τουτόχρονο τό σοβιέτ τῆς Πετρούπολης ἐξαπολύει μιὰ ἐκκληση στοὺς ἐργάτες, ναῦτες καὶ κόκκινους στρατιῶτες, ὅπου ἔλεγε:

«Μιὰ χούφτα τυχοδιῶκτες καὶ ἀντεπανάστατες βάζουν σέ κίνδυνο τήν Κρονσάνδη. Πίσω ἀπό τήν πλάτη τῶν νουτῶν τοῦ «Πετροπαυλόσκ», ἀσφολῶς δροῦν κατάσκοποι τῆς γαλλικῆς ἀντικατασκοπίας. Λένε στοὺς ναῦτες ὅτι πρόκειται γιά ἀγῶνα γιά τή δημοκρατία, ὅτι δέν θέλουν νά χυθεῖ αἷμα καὶ ὅτι ἡ ἐξέγερση θά γινόταν δίχως νά ριχτεῖ πυροβολισμός. Κι' ὅλα αὐτά ἐξ ὀνόματος κόποιος δημοκρατίας. Γιά μιὰ τέτοιο δημοκρατία μποροῦν νά ἀγωνίζονται οἱ κατάσκοποι τῶν γάλλων καπιταλιστῶν, τῶν τσαρικών στρατηγῶν καὶ οἱ ἀφοσιωμένοι βοηθοὶ τους οἱ μεναεβίκοι καὶ οἱ σοσιαλεπανάστατες. Οἱ ἀρχηγοὶ τῆς συνωμοσίας λένε ὅτι θά καταλάβουν τήν ἐξουσία δίχως νά ρίξουν ἓναν πυροβολισμό. Ἡ ἐξουσία τῶν σοβιέτ ἤθελε νά λύσει τή διαφορά εἰρηνικά. Ἄλλὰ αὐτό δέν μπορεῖ νά συνεχιστεῖ πλέον. Ἡ παγκόσμια μπουρζουαζία σηκώνει τό κεφάλι. Στό στρατόπεδο τῶν ἐχθρῶν τοῦ προλεταριάτου γιορτοῦν. Μποροῦμε νά περιμένουμε ἀπό μέρα σέ μέρα μιὰ νέα σταυροφορία ἐναντίον τῆς Ρωσίας τῶν σοβιέτ.

Οἱ κατοκτήσεις μας κινδυνεύουν. Οἱ τυχοδιῶκτες ποὺ φωνοῦν ὅτι οἱ κομμουνιστές δέν ξέρουν νά ἀποτελειώσουν τήν οἰκονομική ἀνασυγκρότηση, ἀπρώχνουν τή Ρωσία τῶν σοβιέτ σ' ἓνο κοινούργιο πόλεμο.

Τό σοβιέτ τῆς Πετρούπολης ὅπως καὶ ἡ κεντρική ἐξουσία δέν μποροῦν καὶ δέν ἔχουν δικαίωμα νά τό ἐπιτρέψουν αὐτό. Ἡ ὑπόθεση τῶν ἀντεπανάστατῶν τῆς Κρονσάνδης εἶναι δίχως ἐλπίδα. Ἡ ἀνταρσία πρέπει νά ξεκοθαριστεῖ στό πιό σύντομο διάστημα.

Σύντροφοι, ἐργάτες, ναῦτες καὶ κόκκινοι στρατιῶτες, καταλάβετε ὅτι οἱς ἐξαπατοῦν. Κατολόβετε ὅτι ἀπό οἱς μόνον ἐξαρτᾶται ἡ αἱματηρή ἢ μὴ ἐκβοση τῆς περπέτειας στήν ὅποια οἱς ἔχουν παραοῦρει οἱ λευκοφρουροί, ὅτι ἀπό οἱς ἐξαρτᾶται νά μὴ μείνουν ἀτιμῶρητες οἱ συμμορίες τῶν λευκοφρουρῶν.

Σύντροφοι, συλλάβετε άμέσως τούς ήγέτες τής άντεπαναστατο-
κής συνωμοσίας Έγκαταστήσατε ομέσως τό σοβιέτ τής Κρονστάν-
δης. Ή Κυβέρνηση τών σοβιέτ θά ξεχωρίσει τούς έργάτες πού δέν
είχαν συνείδηση και πέσονε σέ λάθος άπό τούς συνειδητούς άν-
τεπαναστάτες

Σύντροφοι, άκόμο μιά φορά, τό σοβιέτ τής Πετρούπολης σās
λέει: άπό σās μόνον έξορτάται νά μή χυθεί σίμα άδελφικό και
παρά τήν άνανδρη έπιθυμία τών έχθρών τής έργατικής τάξης, οί
αίμοχορείς προθεσεις τους νά στραφοῦν έναντίον τους. Αύτή είναι
ή τελευταία πραιδοποίηση Ή καιρός περνάει άποφασίστε δίχως
καθυστέρηση. Έλστε μαζί μας, έναντίον του κοινού έχθρου, δια-
φορετικά θά χαθήτε έπαισχυντα μαζί μέ τούς άντεπαναστάτες». Τό
σοβιέτ τών έργατών, χωρικών και κάκκινων στρατιωτών τής
Πετρούπολης.

(Ράδιο-Στάντζιο Νοβία Όλλανδία)

Σέ άπάντηση στήν έκκληση του σοβιέτ τής Πετρούπολης,
ή Προσωρινή Έπαναστατική Έπιτροπή έβγαλε ένα νέο διάγγελμα.
Σέ δλους, σέ δλους, σέ δλους· «Σύντροφοι έργάτες, κάκκιννοι
στρατιώτες και νοῦτες. Έμεις έδω στήν Κρονστάνδη Ξέρουμε πο-
σο, έσεις, οί γυναίκες σας και τό παιδιά σας ύποφέρετε άπο τήν
κομμουνιστική δικτατορία Έμεις έχουμε άνατρέψει τό κομμουνιστι-
κό σοβιέτ και ή Προσωρινή Έπαναστατική Έπιτροπή άρχίζει σή-
μερα τίς έκλογές για ένα σοβιέτ πού έλεύθερα έκλεγμένο θά άν-
τανακλά τή θέληση άλάκληρου του έργαζόμενου πληθυσμού και
όχι μιάς χούφτος παραφράνων κομμουνιστών. Τά δικηο είναι
μαζί μας. Είμαστε ύπέρ τής έξουσίας τών σοβιέτ και όχι ύπερ έ-
κείνης ενός μόνον κάμματος. Είμαστε ύπέρ τής άντιπροσωπείας
πού θά έκλέγεται έλεύθερα άπό τίς έργαζόμενες μόζες. Τά νο-
θευμένα σοβιέτ, μονοπωλημένα άπό τό Κομμουνιστικό κάμμα, μέ-
νουν κουφά στις διεκδικήσεις μας και δέν δεχάμαστε άλλο είδος
άπάντηση άπό πυρβολισμούς

Σήμερα πού ή ύπομονή τών έργαζομένων έφτασε στα άκρα,
θέλουν νά μας κλείσουν τό στόμα μέ έλεημοσύνες Σύμφωνα μέ
τίς διοτογές του Ζηνόβιεφ καταργοῦνται τό μπλόκο τής πολιτο-
φυλακής, στήν περιφέρεια τής Πετρούπολης. Ή Μόσχα διέθεσε
10 έκτομμύρια χρυσά ρούβλια για νά αγοράσει άπό τό έξωτερικό
τρόφιμα και είδη πρώτης ανάγκης. Άλλά Ξέρουμε ότι μ' αύτή τήν
έλεημοσύνη δέν θά αγοράσουν το προλεταριάτο τής Πετρούπολης.
Έμεις σās δίνουμε πάνω άπό τό κεφάλια τών κομμουνιστών τό
άδελφικό χέρι τής έπαναστατημένης Κρονστάνδης

Σύντροφοι, όχι μόνον σās έξαστοῦν, αλλά παραμορφώνουν
τήν αλήθεια μέ τίς πιά χυδοίες συκαφαντίες.

Σύντροφοι, μην άφίνετε νά σās έξοποτοῦν.

Στήν Κρονστάνδη ή έξουσία βρίσκεται στα χέρια τών ναυτών,

τῶν κόκκινων στρατιωτῶν καὶ τῶν ἐπαναστατῶν ἐργατῶν καὶ οὐχὶ στὰ χέρια τῶν λευκοφρουρῶν μὲ τὸν στρατηγὸ Κοζλόφοκυ ἐπὶ κεφαλῆς, ὅπως σὰς λέει τὸ συκοφαντικὸ Ράδιο τῆς Μόσχας.

Ἡ Προσωρινὴ Ἐπαναστατικὴ Ἐπιτροπὴ

Ξένοι κομμουνιστές, ποὺ βρίσκονταν τὴν ἐποχὴ τῆς στάσης στὴν Πετρούπολη καὶ στὴ Μόσχα καὶ αἱ ὁποῖοι εἶχαν ἐπαφὴ μὲ τοὺς διευθύνοντες κύκλους, βεβαιώνουν ὅτι ἡ Κυβέρνηση εἶχε κάμει ἐσπευσμένα ἀγορές τροφίμων στὸ ἐξωτερικὸ (ὀργόρασε ἀκόμα καὶ σοκολάτα, πρῶγμα δηλ. ποὺ πάντα ἦταν πολυτέλεια γιὰ τὴ Ρωσία).

Ἡ Μόσχα καὶ ἡ Πετρούπολη εἶχαν ἀλλόθει ἀπότομα τακτικὴ. Ἡ Κυβέρνηση ἦταν πιά δυνατὴ στὴν ψυχολογία ἀπὸ τοὺς κρονστανδιανούς. Καταλάβαινε πόσο ἀπαιτελεσματικὰ διέφθειρε τὸ ἄσπρο ψωμί ὁ ἕνας πεινασμένον πληθυσμὸς. Μάταια οἱ κρονστανδιανοὶ λέγανε ὅτι δὲν μπορούσαν ποτέ νὰ ἀγοράσουν μὲ ἐλεημοσύνες τὰ προλεταριάτα τῆς Πετρούπολης. Αὐτὴ ἡ μέθοδος ἐνέργειας εἶχε ἕνα ἀναμφισβήτητο ἀποτέλεσμα, πρὸ παντός ἦταν συνδεθεῖ με ἄλλα μέτρα, ὅπως ἡ καταστολὴ ποὺ διευθύνονταν ἐναντίον τῶν ἀπεργῶν.

Καὶ ὅμως ἕνα μέρος ἀπὸ τὸ προλεταριάτο τῆς Πετρούπολης συνέχιζε τὶς ἀπεργίες κατὸ τὴν διάρκειά τῆς ἐξέγερσης τῆς Κρονστάνδης, ἀπατώντας τὴν ἀπελευθέρωση τῶν φυλακισμένων. Σὲ μερικὰ ἐργοστάσια βρέθηκε κολλημένη στοὺς τοίχους ἡ «Ἰοβέστια» τῆς Προσωρινῆς Ἐπαναστατικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Κρονστάνδης. Ἀκόμα, ἕνα καμιόνι εἶχε κυκλοφορήσει στοὺς δρόμους τῆς Πετρούπολης ρίχνοντας προκηρύξεις τῆς Κρονστάνδης. Στὸ ἐργοστάσιο «Ἄρσενάλ» οἱ ἐργάτες ὀργάνωσαν στὶς 7 Μαρτίου (τὴν ἡμέρα ποὺ ἄρχισε ὁ βομβαρδισμὸς ἐναντίον τῆς Κρονστάνδης) μίαν συγκέντρωση, ὅπου υιοθετήσανε τὴν ἀπόφαση τῶν ἐξεγερμένων ναυτῶν. Αὐτὴ ἡ συγκέντρωση ἐξέλεξε μίαν εἰδικὴ ἐπιτροπὴ ἡ ὁποία θὰ πῆγαινε ἀπὸ ἐπιχείρηση σὲ ἐπιχείρηση, γιὰ νὰ προπαγανδίσῃ τὴν ἰδέα τῆς γενικῆς ἀνεργίας.

Οἱ ἀπεργίες συνεχίζονταν στὰ πιά μεγάλα ἐργοστάσια τῆς Πετρούπολης: Πουτίλωφ, Μπολτίσκου, Ὀμπούκωφ, Νιέφσκαγια, Μανουφασκούρα κλπ. Οἱ ἀρχές ἀπολύανε τὸ προσωπικὸ τῶν ἀπεργούντων ἐπιχειρήσεων μεταβιβάζοντας τὴν διεύθυνση στὶς τοπικὰς τρώικες. Αὐτὲς ἄρχιζαν ἀμέσως μίαν νέα στρατολογία ἐργατῶν ἐφαρμόζοντας κατασταλτικὰ μέτρα ἐναντίον τῶν πιά δραστηρίων ἀπεργῶν.

Ταυτόχρονα μὲ τὴν Πετρούπολη ἄρχιζαν ἀπεργίες στὴ Μόσχα, στὸ Νίζνι Νοβγκορόντ καὶ αὐτὲς ἄλλες πόλεις, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ ἐπίσης ἡ θιαστικὴ ἀποστολὴ τροφίμων, τὰ κατασταλτικὰ μέτρα καὶ ἡ συκοφαντία ποὺ βεβαίωνε ὅτι στὴν Κρονστάνδη διοικοῦσαν

οι τσαρικοί στρατηγοί, είχαν επιτυχει να σπείρουν την συγχιση μέσα στις γραμμές του προλεταριάτου.

Ό σκοπός των μπολσεβικων πέτυχε. Το προλεταριάτο της Πετρούπολης και των άλλων βιομηχανικῶν πόλεων ήτανε συγχισμένο, και η Κρονστάνδη που έλπιζε τη βοήθεια ολοκληρης της εργαζομένης Ρωσίας, έμεινε μόνη απέναντι οε μια κυβέρνηση αποφασισμένη με κάθε θυσία να την έκμηδενίσει.

ΟΙ ΠΡΩΤΕΣ ΜΑΧΕΣ

Στις 6 Μαρτίου η Προσωρινή Έπαναστατική Έπιτροπή έλαβε το ακόλουθο ραδιογράφημα: «Στείλτε ραδιομήνυμα στην Πετρούπολη, αν μπορούν να σας στείλουν (από την Πετρούπολη στην Κρονστάνδη) μερικά μέλη του σοσιέτ, έξωκομματικούς και μέλη του κόμματος για να γνωρίσουν τί συμβαίνει».

Η Έπαναστατική Έπιτροπή απάντησε άμέσως: «Δέν έχουμε έμπιστοσύνη στους δήθεν έξωκομματικούς σας. Προτεινουμε να εκλεγούν στα εργοστάσια, στους στρατιῶτες και στους ναύτες, παρουσία αντιπροσώπων μας, έξωκομματικοί αντιπρόσωποι. Έκτός απ' αυτούς που θα εκλεγούν με αυτό τον τρόπο, θα μπορείτε να προσθέσετε μέχρι 15% καμμουνιστές. Επιθυμούμε να έχουμε απάντηση στις 6 Μαρτίου, στην 16 ώρα με τον καθορισμό της ήμερομηνίας, της αποστολής των αντιπροσώπων της Κρονστάνδης στην Πετρούπολη και της Πετρούπολης στην Κρονστάνδη. Στην περίπτωση που δέν υπάρχει δυνατότης για την ήμερομηνία, παρακαλούμε να γνωρίσετε την προθεσμία σας και τους λόγους της καθυστέρησης σας. Τα μέσα μεταφορῶς θα είναι στη διάθεση των αντιπροσώπων σας».

Η Προσωρινή Έπαναστατική Έπιτροπή

Τα τηλεγράφημα του σοσιέτ της Πετρούπολης φαίνεται να είναι σε πλήρη αντίθεση με τον τόνο της έκκλησής του, η όποια μιλούσε μόνον για ύπσταγή δίχως όρους. Αναμφίβολα το σοσιέτ της Πετρούπολης, δέχονταν διιστάμενες έπιφορές. Άλλά η Κυβέρνηση ήταν πάντα αποφασισμένη να δράσει με σιδερένιο χέρι. Ο Τρότσκι, άπηθύθυε την ίδια μέρα, με ΤΣΦ στην φρουρά της Κρονστάνδης την ακόλουθη ύπσταγή:

«Η Κυβέρνηση των έργατων και χωρικῶν είναι αποφασισμένη να επανακτήσει δίχως καθυστέρηση την Κρονστάνδη και τα έξεγεργμένα πλοία και να τα επαναθέσει στη διάθεση της δημοκρατίας των σοσιέτ. Γι' αυτά διατάσσω όλους εκείνους που σήκωσαν τα χέρι έναντίον της σοσιετικῆς πατριδος να παραδώσουν άμέσως τα όπλα. Εκείνοι που θα αντίσταθούν πρέπει να άφοπλιστούν

καί νά τεθοῦν στή διάθεση τῶν σοβιετικῶν ἀρχῶν. Οἱ ἐπιτροπὸι ποὺ εἶχαν συλληφθεῖ καί οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς ἐξουσίας πρέπει νά ἀπελευθερωθοῦν ἀμέσως. Μόνον ἐκεῖνοι ποὺ θὰ παραδοθοῦν δίχως ὄρους μποροῦν νά ὑπολογίζουσι στή συγγνώμη τῆς Δημοκρατίας τῶν σοβιετ Δίνω, τουτόχρονα τῇ διατογῇ νά προετοιμαστῆ ὅ,τι χρειάζεται γιὰ νά συντριθεῖ ἡ στάση καί οἱ στασιαστές μὲ τὴν δύναμη τῶν ὀπλων. Ἡ εὐθύνη γιὰ τὴν καταστροφή ποὺ θὰ ὑποστῆ ὁ πληθυσμὸς θὰ βαρύνει ἀποκλειστικά τοὺς ἐξεγερμένους
Λ Ε Υ Κ Ο Φ Ρ Ο Υ Ρ Ο Ὑ Σ.

Ὁ Πρόεδρος
τοῦ Ἐπαναστατικοῦ Στρατιωτικοῦ Συμβουλίου
τῆς Σοβιετικῆς Δημοκρατίας
ΤΡΟΤΣΚΥ
Ὁ Γκλάφκομ (Ἀνώτατος Διοικητής):
ΚΑΜΕΝΕΦ(1)

Ἔτσι ἐνῶ τὴν παραμονὴ τῆς σοβιετ τῆς Πετραύπολης, ἔρχονταν σὲ συμβιβασμὸ γιὰ νά στείλει μιὰ ἀντιπροσωπεῖα ποὺ θὰ διερευνοῦσε γιὰ τὸν χαρακτῆρα τῆς ἐξέγερσης, στίς 7 Μαρτίου, ὁ ἀνώτατος διοικητὴς ἐξαπέλυσε τὸν κόκκινον στρατὸ ἐναντίον τοῦ Φρουρίου. Ἡ «Ἰσθῆστια» τῆς Κρονστάνδης δημοσίευσε στίς 8 Μαρτίου τὰ ἀκόλουθα ἀνακοινωθέν: «Στίς 8 καί 45 οἱ πυροβολαρχίες τοῦ Σεστράτζκ καί τοῦ Λιασιάν ἔνοιξον πῦρ ἐναντίον τῶν ἀχυρῶν τῆς Κρονστάνδης. Τὰ ἀχυρὰ ἀπαντήσανε στὴν πρόκληση καί γρήγορα ἔκαναν νά σιγήσουν οἱ κυβερνητικὲς πυροβολαρχίες.

Κατόπιν τὸ ἀχυρὸ Κρασνάισ Γκόρκα ἔνοιξε πῦρ. Ἔλαβε τὴν ἀπάντησιν ποὺ ὄριζε ἀπὸ τὸ πολεμικὸ «Σεμπαστοπόλ». Ἡ μονομαχία πυροβολικοῦ συνεχίζεται».

Κρονστάνδη 7 Μαρτίου 1921.

Ἡ Προσωρινὴ Ἐπαναστατικὴ Ἐπιτροπὴ

Τις ἐπόμενες μέρες τὸ κυβερνητικὸ πυροβολικὸ συνεχίζει τὸν κανονισμὸ ἐναντίον τοῦ Φρουρίου καί τῶν ἀχυρῶν ποὺ τὸ περιέβαλαν καί συνοντᾶ μίον ἐνεργητικὴν ἀντίστασιν. Τὰ ἀεροπλάνα ρίχνουν μπόμπες καί προκολοῦν μιὰ τέτοια μανία μεταξὺ τοῦ πληθυσμοῦ ποὺ αὐτὸς ἀμέσως ἀπαντᾷ μὲ πυροβολισμοὺς ντουφεκιῶν ἀεὶ τέτοιο σημεῖον ποὺ ἡ Προσωρινὴ Ἐπαναστατικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποχρεώθηκε νά δώσει διαταγὴ νά μὴ σπατολοῦν ἀνώφελα τα πυρομαχικά.

(1) Αὐτὸς ὁ Καμένεφ εἶναι ἓνας παλιὸς τσαρικός ἀξιωματικός ποὺ συνεργάζονταν μὲ τὴ Σοβιετικὴ Κυβέρνησιν. Εἶναι ἄλλος ὁ Καμένεφ ποὺ ντουφεκίστηκε στὴ δίκη τῶν 16 τὸ 1936.

Ἡ Κρονστάνδη βρίσκεται στὸ νησί Κοτλίν σὲ ἀπόσταση 26,5 χιλ. ἀπὸ τὴν Πετρούπολη, 7 χιλ. ἀπὸ τὸ Ὀραντεμπάουμ, 13 χιλ. ἀπὸ τὸ Λίτσι Νορ καὶ 21 χιλ. ἀπὸ τὸ Τερϊόκι. Χτιστικὴ ἀπὸ τὸν Μεγάλο Πέτρο τὸ 1710 γιὰ τὴ ναυτικὴ ἄμυνα τῆς Πετρούπολης

Ἡ Κρονστάνδη διέθετε πολὺ πυροβολικά, ὁλλὰ σχετικῶς ἀσθενοῦς θεληνεκοῦς. Τὰ καλύτερα πυροβόλα δὲν ἔφταναν παρὰ σὲ 15 χιλιόμετρα. Ἡ Πετρούπολη ἦταν συνεπῶς ἔξω ἀπὸ τὴν ἀχτίνα τους. Ἐπὶ πλέον οἱ πυροβολαρχίες ἦταν προσανατολισμένες πρὸς τὴ θάλασσα καὶ μόνον μερικὰ πυροβόλα ἦταν ἐγκαταστημένα σὲ κινούμενους πυργίσκους. Κινητὰ πυροβόλα διαμέτρου 12 ποδῶν βρίσκονταν μεταξὺ τῶν ἄλλων στὸ ὄχυρὸ «Κρασνάια Γκόρκα» ποὺ εἶναι σὲ ἓνα ὕψωμα στὴν πλευρὰ τοῦ Ὀραντιεμπάουμ, ἀλλὰ αὐτὰ τὸ ὄχυρὸ παρέμεινε πιστὸ στὴν Κυβέρνηση

Τὴν στιγμὴ τῆς ἐξέγερσης ἦταν ἀγκυροβολημένα 4 ντρένωτ: τὸ «Πετροπαυλόσκ», τὸ «Σεμπαστουπόλ», τὸ «Γκακούτ» καὶ τὸ «Παλτάβα», ἔχοντας τὸ καθένα 12 πυροβόλα τῶν 12. Τὰ θωρηκτὰ «Ρίουρια» καὶ «Ρούσια» μὲ πυροβόλα τῶν 10, «Μηόσιαν», «Μπακτατόρ» καὶ «Ἀουρόρα» μὲ πυροβόλα τῶν 6.

Παγοθραυστικὸ δὲν ὑπῆρχε κανένα. Ἔτσι ὅλα αὐτὰ τὰ πλοῖα ἦταν ἀκίνητοποιημένα ἀπὸ τὸν πάγο. Ἐπὶ πλέον τὸ «Σεμπαστουπόλ» καὶ τὸ «Πετροπαυλόσκ» ἦταν τὸ ἓνα δίπλα στὸ ἄλλο σὲ τρόπο ποὺ τὸ ἓνα μπορούσε νὰ ρίχνει μόνον ἀπὸ τὴν ἀριστερὴ πλευρὰ καὶ τὸ ἄλλο ἀπὸ τὴ δεξιὰ. Δὲν μπορούσαν νὰ ξεχωρίσουν γιὰ τὸ «Σεμπαστουπόλ» δὲν εἶχε καύσιμα καὶ χρησιμοποιοῦσε τὸ ηλεκτρικὸ ρεῦμα τοῦ «Πετροπαυλόσκ».

Ἡ φρουρὰ τῆς Κρονστάνδης ἦταν τὸ 1921 πολὺ περιορισμένη. Σύμφωνα μὲ ἀριθμοὺς ποὺ ἔδωσε τὸ ἐπιτελεῖα τῆς Κρονστάνδης, τὸ ἐν ἐνεργείᾳ πεζικὸ μπορούσε νὰ ἦταν στὸ μᾶξιμουμ 3 000. Σύμφωνα μὲ τὸν στρατηγὰ Κοζλόφσκυ, ὅλο τὸ πυροβολικὸ τοῦ Φρουρίου πῆρε μέρος στὴν ἄμυνα τῆς Κρονστάνδης (ἐκτός ἀπὸ τὸ «Κρανάια Γκόρκα» καὶ τὸ 560 Σύν)μα τοῦ κόκκινου στρατοῦ ποὺ παραδόθηκε ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τῆς ἐξέγερσης) καὶ ἀποσπάσματα ναυτῶν τῆς ἀκτοπλαίας, ὅπως καὶ ἄλλοι μικροὶ σχηματισμοὶ ποὺ ὀργανώθηκαν βιαστικὰ μὲ τὴ συνένωση ταγμάτων τοῦ μηχανικοῦ τῆς διαίκτησης καὶ τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ οὐλαμοῦ. Οἱ γραμμὲς ἄμυνας τῆς Κρονστάνδης δὲν ὑπολαγίζονταν λιγώτερο ἀπὸ 10,50 μ ἀπόσταση ἀνάμεσα στοὺς στρατιῶτες.

Ἡ ποσότης τῶν πυρομαχικῶν καὶ τῶν ὀβιδίων ἦταν ἐπίσης πολὺ περιορισμένη, ἐνῶ γιὰ νὰ ἀντισταθμίσουν τὸ ἀδύνατο πυροβολικὸ τους, οἱ ναῦτες τριπλασιάζανε τὸν ρυθμὸ τῆς βολῆς. (ἀντὶς 150 βολές, κανονικὸς ἀριθμὸς, ἓνα πυροβόλο ἔριχνε 450).

Στὶς 3 Μαρτίου τὸ ἀπόγευμα, ἡ Προσωρινὴ Ἐπαναστατικὴ Ἐπιτροπὴ ἔκανε μίαν κοινὴ σύσκεψη μὲ μερικοὺς εἰδικοὺς στρα-

τιωτικούς. Σ' αυτή τή σύσκεψη όρ'όστηκε ένα στρατιωτικό συμβούλιο, τó όποίο έθεσε ένα σχέδιο για τήν άμυνο του Φρούριου. Άλλό όταν οι στρατιωτικοί σύμβουλοι, προτεινανε να γίνει επίθεση έναντίον του Όρανιενμπόουμ όπου στο σταθμό Σπασσατελνά-Ια βρίσκονταν ένα όρκετό μεγάλο άπόθεμα τροφίμων, ή Προσωρινή Έπαναστατική Έπιτροπή άρνήθηκε. Στήριζε όλες τις έλπιδες όχι στήν στρατιωτική Ικανότητα τών ναυτών, αλλά στήν ήθική άλληλεγγύη όλης τής έργαζόμενης Ρωσίας. Πρέπει νó πιστέψουμε ότι οι κροστανδιανοί όρνούνταν να πιστέψουν ως τή στιγμή τής πρώτης όβιδας, ότι ή Κυβέρνηση(θά τούς κτυπούσε στρατιωτικά. Χωρίς άλλο σ' αυτή τήν αίτίο όφείλεται τó ότι ή Προσωρινή Έπαναστατική Έπιτροπή δέν είχε σπάσει τόν πάγο αέ μια πλασειά έκταση γύρω από τó Φρούριο, για να έμποδ'σει έτσι τόν κόκκινο στρατό νó πλησιάσει πεζή στήν Κροστάνδη. Άσφαλώς επίσης για τόν ίδιο λόγο δεν διέταξε τήν έγκατάσταση όχυρωμένων έμποδίων στους πιθανούς δρόμους τής επίθεσης.

Οι Κροστανδιανοί είχαν δίκηο. Στρατιωτικά δέν μπορούσαν να νικήσουν. Τó πολύ-πολύ μπορούσαν να έλπίζουν να κροτούσαν καμιά δεκαπενταριό μέρες, πράγμα πού ήταν έξαιρετικά σπουδαίο, γιστί όταν θó έλυωνε ó πάγος, ή Κροστάνδη θó γίνονταν ένα Φρούριο Ικανό να αυτοίπερασπιστεί. Άλλό δέν πρέπει να ξεχνάμε ότι ή έφεδρεία της σέ άνδρες ήταν έλάχιστη, πρό παντός σέ σχέση με τόν αριθμό τών πολεμιστών πού ó κόκκινος στρατός μπορούσε να ρίξει έναντίον τών ναυτών. Λοιπόν σέ ποιá ήθική κατάσταση βρίσκονταν αύτός;

ΑΠΟΘΑΡΡΥΝΣΗ ΣΤΟ ΚΟΚΚΙΝΟ ΣΤΡΑΤΟ

Ό Ντυμπένκο έλεγε σέ μια συνέντευξη πού έδωσε στήν έφημερίδα «Κρασνάϊα Γκαζέτα» ότι όλες οι στρατιωτικές μονάδες πού είχαν πάρει μέρος στήν κατάληψη τής Κροστάνδης χρειάστηκε να αναδιοργανωθούν προηγούμενα. Αύτή ή αναδιοργάνωση τών στρατιωτικών μονάδων ήταν όπόλυτα άναγκαία. Στίς πρώτες μέρες τών στρατιωτικών έπιχειρήσεων, ó κόκκινος στρατός έδειξε ότι δέν ήθελε να πολεμήσει έναντια στους ναύτες, έναντια στους «μπρατίσκι» (μικρούς όδελφούς) όπως έπονόμαζαν αύτή τήν έποχή τούς ναύτες. Αύτοι ήταν γνωστοί στους προχωρημένους έργαζόμενους, σαν τά πιό όφοσιωμένα στήν επανόσταση στοιχεία. Έξ άλλου τά κίνητρα πού έσπρωξαν τήν Κροστάνδη στήν έξέγερση ύπήρχαν και στους στρατιώτες του κόκκινου στρατού. Και οι μέν και οι δέ πεινούσαν και κρύωναν και ήταν κακό ντυμένοι και άκόμα πιό κακά ποδεμένοι, πράγμα πού δέν έχει λίγη σημασία στο ρωσικό κλίμα, πρό παντός όταν έπρεπε νó βαδίσουν και να πολεμήσουν πάνω στον πάγο και μέσα στο χιόνι.

Τὴν νύκτα τῆς 8 Μαρτίου, ὅταν ἄρχισε ἡ ἐπίθεση τοῦ κόκκινου στρατοῦ ἐνάντια στὴν Κρονστάνδη, μιὰ τρομακτικὴ χιονοθύελλα ξέσπασε στὴ Βαλτικὴ θάλασσα. Μιά πυκνὴ ὁμίχλη ἔκανε τὸ δρόμο σχεδὸν ἀδιόρατο. Οἱ κόκκινοὶ στρατιῶτες φοροῦσαν μοκρὲς ὄσπρες χλαίνες ποὺ τοὺς ἔκανε νὰ μὴ διακρίνονται πάνω στὸ χιόνι.

Στὴν ὁμῶδα τοῦ Νότου, ποὺ πλησίαζε τὴν Κρονστάνδη ὀπὸ τὴν πλευρὰ τοῦ Ὀρανιενμπάουμ εἶχε ἀνατεθεῖ ἡ ἐπιχειρησὴ στὸ Σύνταγμα Ο.Ν. (σύντμηση τοῦ Εἰδικοῦ Προορισμοῦ) καὶ στὸ 581 Σύνταγμα τῶν κυνηγῶν. Ἄς δοῦμε τί διηγεῖται ὁ Πούκωφ γιὰ τὸ ἠθικὸ αὐτοῦ τοῦ Συντάγματος: «Ἀμέσως ὀπὸ τὴν ἀρχὴ τῶν ἐπιχειρήσεων τὸ 2ο Τάγμα ἀρνήθηκε νὰ πάει στὴ μάχη. Καλά-κακά κατορθώσαμε νὰ τὸ πείσουμε χάρις στὶς κομμουνιστικὲς δυνάμεις καὶ συγκατατέθηκε νὰ προχωρήσει στὸν πάγο. Μόλις ἔφτασε στὴν πρώτη πυροβολαρχία τοῦ Νότου, ἕνας λόχος τοῦ 2ου τάγματος παραδίδεται στὸν ἐχθρὸ καὶ οἱ ἀξιωματικοὶ ξαναγυρίζουν.

Τὸ Σύνταγμα σταμάτησε. Ἄρχισε νὰ ξημερώνει. Δέν εἶχαμε νέα ὀπὸ τὸ 3ο τόγμα. Αὐτὸ τὸ 3ο τόγμα βόδιζε ὡστόσο πρὸς τὴν διεύθυνση τῶν πυροβολαρχιῶν τοῦ Νότου Νο 1 καὶ 2. Βόδιζε κατὰ φάλαγγα ἔως ὅτου δέχτηκε τὰ πυρὰ τοῦ πυροβολικοῦ τῶν ὀχυρῶν, ὀπότεν ἀκροβολίστηκαν καὶ περιμένοντας τὸν 2ο λόχο, διευθύνθηκε πρὸς τὸ ἀριστερὰ τῆς πυροβολαρχίας τοῦ ὀχυροῦ «Μιλιοῦτιν» ἀπ' ὀπου τοῦ ἔκαναν σῆμα μὲ κάκκινες σημαίες. Ὄταν προχώρησε 40 βήματα, παρετήρησε ὅτι οἱ στρατιῶτες εἶχαν ἐγκαταστήσει μυδραλιοβόλα καὶ τοῦ πρότειναν νὰ παραδοθεῖ ἢ θὰ τοὺς πυροβολοῦσαν. Ὅλα τὸ τάγμα παραδόθηκε ἔκτὸς ἀπὸ τὸν ἐπίτροπο καὶ 3 ἢ 4 στρατιῶτες ποὺ ξαναγύρισαν καὶ ἔκαναν νὰ γυρίσει πίσω τὸν 7ο λόχο ποὺ κι' αὐτὸς ἤθελε νὰ παραδοθεῖ».

Τὸ παραπάνω εἶναι ἀπόσπασμα ἀπὸ ἐπίσημη ἀνακοίνωση τοῦ κόκκινου στρατοῦ. Παρόμοιες περιπτώσεις παρατηρήθηκαν ἐπίσης καὶ στὶς μονάδες τῶν εὐελπίδων τοῦ Νότιου τομέα πρὸ παντὸς σ' αὐτέσ ποὺ θεωροῦνταν κατὰ τὸν Πούκωφ ὡς οἱ πιὸ ἀξιόμαχες. Καὶ ὁ Οὐγκλάνωφ ὁ ἐπίτροπος τοῦ Νότιου τομέα ἔγραφε στὶς 8 Μαρτίου στὴν Περιφερειακὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Κόμματος (Πετρούπολη):

«Θεωρῶ ἐπαναστατικὸ μου καθῆκον νὰ σὰς διαφωτίσω γιὰ τὴν κατάσταση τοῦ Νοτ. τομέα, ὀπως καὶ γιὰ τίς διαθέσεις τῶν στρατιωτῶν... Μεταξὺ τῶν εὐελπίδων κυριαρχεῖ ἕνα αἶσθημα κινδύνου καὶ ἀπελπισίας στὴν ἰδέα ὅτι θὰ ἐπιθεθοῦν πάνω στὸν πάγο. Αὐτὴ ἡ πνευματικὴ κατάσταση ἔξασκαλοῦθησε ἀκάμα αὐτὸ τὸ πρῶτ, ἡμέρα τῆς ἐπίθεσης ἐνάντια στὰ ὀχυρὰ. Ἄμέσως ἀπὸ τὴν ἀρχὴ προχώρησαν στὴν ἐπίθεση μόνον οἱ κομμουνιστέσ καὶ τὸ θαρραλέο μέρος τῶν ἔξωκομματικῶν. Μάνον χόρις στὴν διαίκτηση, στὶς ἐνθαρρύνσεις τῶν

πολιτικῶν ἐπιτρόπων καὶ τῶν ἀξιωματικῶν, οἱ εὐέλπιδες ἔατερξαν νὰ συρθοῦν στὴν ἐπίθεση ποὺ ἐνεργήθηκε κάτω ἀπὸ ἕνο σφοδρὸ πῦρ τοῦ πυροβολικοῦ τῶν ὀχυρῶν τῆς Κρονστανδῆς. Αὐτὴ ἡ ἐπίθεση θὰ τερματισθεῖ μὲ τὴν κατάληψη τοῦ ὀχυροῦ Νο 7. Ἐξ ἄλλου ὑποχρεωθήκαμε νὰ ἐγκαταλείψουμε σήμερα τὴν προσπάθεια, ἐξ αἰτίας τῆς ἠθικῆς κόμψης τῶν στρατιωτῶν. Εἶναι ἀδύνατο νὰ στείλουμε γιὰ δεύτερη φορὰ τὸν στρατὸ νὰ ἐπιθεθεῖ ἐνάντια στὰ ὀχυρά. Ἐχω ἤδη μιλήσει γιὰ τὴν ἠθικὴ κατάσταση τῶν εὐέλπιδων στοὺς συντρόφους Λάσεβιτς, Ἀβρωφ καὶ Τρότσκι. Πρέπει νὰ σημειώσω αὐτὴ, τίς ἀκόλουθες τάσεις: ἐπιθυμοῦν νὰ ξέρουν τί θέλει ἡ Κρονστανδῆ. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐπιτρόπων στὸν τομέα εἶναι πολὺ περιορισμένος».

Ἡ κατάσταση τῶν πνευμάτων τοῦ στρατοῦ ἐκδηλώθηκε ἐπίσης στὴν περίπτωση τῆς 7θ τοξιαρχίας τῆς 27 Μεραρχίας τοῦ Ὄμοκ. Αὐτὴ ἡ Μεραρχία ἀποτελούμενη ἀπὸ τρία συντάγματα, ἦταν γνωστὴ γιὰ τίς πολεμικὲς [κονότητες ποὺ ἔβειξε κατὰ τὸν ἀγῶνα ἐνάντια τοῦ Κολτσάκ. Στις 12 Μαρτίου ὁδηγήθηκε στὸ μετωπο τῆς Κρονστανδῆς. Ἐνο ἀπὸ τὰ τρία συντάγματα, τὸ σύνταγμα τοῦ Ὀραὸν ὀρνήθηκε νὰ πολεμήσει ἐναντιὸν τῆς Κρονστανδῆς. Τὴν ἐπομένη μέσα στὰ δυὸ ἄλλα συντάγματα τῆς ἴδιας Μεραρχίας, οἱ στρατιῶτες ὀργάνωσαν πεταχτές συγκεντρώσεις, ὅπου οὐζήτησαν γιὰ τὴν ἀτάση ποὺ θὰ κρατοῦσαν. Τὰ δυὸ συντάγματα ἀφοπλίστηκαν μὲ τὴν θία κοὶ τὸ «ἐπαναστατικὸ» δικαστήριον ἐπέβαλε αὐστηρὲς τιμωρίας.

Ἀναφέρουμε μιὰ ἄλλη περίπτωση, τὴν περίπτωση τῆς σχολῆς τῶν ὑπαξιωματικῶν τῆς 93ης τοξιαρχίας πεζικοῦ τῆς 11ης Μεραρχίας, ἡ ὁποία εἶχε τεθεῖ στις 8 Μαρτίου στὴ διάθεση τοῦ 95ου συντάγματος. Ὄταν ὁ διοικητὴς καὶ ὁ πολιτικὸς ἐπίτροπος πῆγαν νὰ ἐπιθεωρήσουν τὰ στρατεύματα, οὗτοί φώναζαν: «Γιατί μᾶς φέρατε ἐδῶ;». Δυὸ μέρες ἀργότερα ἡ σχολὴ ὀρνήθηκε νὰ καταλάβει ἕνα νέο τομέα καὶ τὸ «ἐπαναστατικὸ» δικαστήριον ἐπενέθη ἀκόμα μιὰ φορὰ.

Παρόμοιες περιπτώσεις ἦταν πολυάριθμες. Γιὰ ὅχι μόνον οἱ στρατιῶτες δὲν θέλανε νὰ πολεμήσουν ἐνάντια στοὺς ταξικούς ἀδελφούς τους, ἀλλὰ δὲν μπορούσαν νὰ παραδεχτοῦν τὴν ἰδέα νὰ δώσουν μάχη πάνω στὸν πάγο, μῆνα Μόρτη. Πολλοὺς στρατιωτικούς σχηματισμούς ταύς εἶχον φέρει ἀπὸ ἄλλες περιοχὲς τῆς χώρας ὅπου τὰ μέσα Μαρτίου ὁ πάγος ἀρχίζει νὰ λιώνει. Ἔτσι αὐτοὶ οἱ στρατιῶτες δὲν εἶχαν καθόλου ἐμπιστοσύνη στὴν ἀντοχὴ τοῦ πάγου τῆς Βαλτικῆς.

ΑΝΑΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΑΛΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΣΤΟΝ ΚΟΚΚΙΝΟ ΣΤΡΑΤΟ ΟΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΜΑΧΕΣ

Ἡ διοίκηση τοῦ κόκκινου στρατοῦ χρησιμοποίησε τότε τὴν ὀρεροπορία καὶ ταυτοχρόνως πῆρε μιὰ σειρά μέτρων γιὰ νὰ ἀνυψώσει τὴ μαχητικότητα τοῦ στρατοῦ. Οἱ μονάδες ποὺ εἶχαν ξαναριχτεῖ ἐνάντια στὴν Κροναστάνδη, εἶχαν ἐντελῶς ἀναδιοργανωθεῖ. Ἐκεῖνοι ποὺ εἶχαν δεῖξει ἕνα πνεῦμα συμπάθειας στὴν Κροναστάνδη, ἀφοπλίστηκαν καὶ μεταφέρθηκαν σὲ ἄλλες μονάδες. Ὁρισμένοι τιμωρήθηκαν αὐστηρὰ ἀπὸ τὸ «ἐπαναστατικό» δικαστήριο. Τὰ μέλη τοῦ Κομμουνιστικοῦ κόμματος εἶχαν ἐπιστρατευθεῖ καὶ διασκορπιστεῖ μέσα στὸ στρατό, γιὰ προπαγόνδα καὶ πολιτικὴ ἐπιτήρηση. Τὸ 10ο Συνέδριο τοῦ κόμματος ποὺ εἶχε συνέλθει στὴ Μόσχα ἀπὸ τὶς 8 ἕως τὶς 15 τοῦ Μάρτη αὐζητοῦσε ἐνῶ οἱ ὀβίδες τῶν πυροβόλων χτυποῦσαν τὸν πάγο τῆς Κροναστάνδης. Ἐστειλαν ἀπ' αὐτὸ στὸ μέτωπο περισσότερο ἀπὸ 300 ἀντιπροσώπους. Αὐτοὶ εἶχαν διαριστεῖ πολιτικοὶ ἐπιτροπαι ἀεὶ διόφορους τομεῖς τοῦ μετώπου καὶ στὰ ὄργανα τῶν εἰδικῶν τμημάτων (στρατιωτικοὶ ἀχηματισμοὶ τῆς ΤΣΕΚΑ), ἢ στὶς εἰδικές ἐπιτροπές ποὺ δημιουργήθηκαν γιὰ τὸν ἀγῶνα ἐνάντιο στὴ λιπταξία. Μερικοὶ ἀπ' αὐτοὺς πολέμησαν ὡς ἀπλοὶ στρατιῶτες. Μεταξὺ τῶν ὀντιπροσώπων βρισκόνταν ὁ Βοροσίλωφ, ὁ Μπούμπνωφ, ὁ Ζαλόνακ, ὁ Ρουκχιμοβιτς, ὁ Πιστάκωφ κλπ.

Μερικὲς ἀπὸ τὶς στρατιωτικὲς μονάδες ποὺ εἶχαν ριχτεῖ ἐνόντια στὴν Κροναστάνδη περιελάμβαναν περίπου 15 καὶ 30% μέλη τοῦ Κομμουνιστικοῦ κόμματος, ἀεὶ ἄλλες τοὺς ὑπελόγιζαν μέχρι 60 καὶ 70%.

Τὰ «ἐπαναστατικά» δικαστήρια ὀνέπτυξαν μιὰ τεράστια δραστηριότητα. Ὁ Πούκωφ μᾶς ἐξιστορεῖ ὅτι: «τὰ ἐπαναστατικά δικαστήρια ἀντιδρούσαν ἐνάντια σ' ὄλα τὰ νοσηρὰ φαινόμενα. Οἱ ἐκ πεποιθήσεως ταραχοποιοὶ καὶ οἱ προβοκάτορες τιμωροῦνταν ὄπως τοὺς ὄξειζε. Τὶς καταδικές τὶς κάνανε ἀμέσως γνωστὲς στοὺς στρατιῶτες. Μερικὲς ἀπ' αὐτές τὶς καταδικές δημοσιεύονταν ἀκόμα καὶ στὶς ἐφημερίδες».

Ἄλλὰ παρὰ τὰ τριπλῶ αὐτὰ μέτρα, τὴν προπαγόνδα, τὴν ἀναδιοργάνωση καὶ τὴν καταστολή, ἡ διάθεση τῶν στρατευμάτων παρέμενε πολὺ διστακτικὴ καὶ ἀμφίβολη.

Στὶς 14 Μαρτίου καταγράφονταν ἀκόμα μιὰ σειρά ἀρνήσεις κατὰ τὴν ἐφοδο. Ἐτσι, ἐπὶ παραδείγματι, τὸ 561 σύνταγμα ποὺ εἶχε ἀναδιοργανωθεῖ ὕστερα ἀπὸ τὶς 5 Μαρτίου βρίσκονταν ἀκόμη ἐν μέρει σὲ ἀπειθαρχία.

Πολλοὶ στρατιῶτες ποὺ παραδίνονταν στοὺς ἐξεγερμένους ξαναρχίζον νὰ μὸχόνται στὸ πλευρὸ τους. Ἡ κόκκινη διοίκηση

έλαβε τότες αύστηρά μέτρα ένάντια σ' εκείνους πού είχαν τή διάθεση νά παραδοθούν. Αύτόπτες μόρτυρες διηγούντοι ότι όριαμένες μονάδες έχανον τή μιση τους δύναμη πριν φτάσουν μέσο στή ζώνη βολής τών έξεγεργμένων. Συχνά τά μυδραλιοβόλα τών κόκκινων τους κτυπούσαν για άπειθαρχιο ή για άπόπειρα νά παραδοθούν στους έξεγεργμένους. Αυτό ιδιαίτερα παρατηρούνταν σέ όρισμένες θέσεις του πυροβολικού

Έξ άλλου ή κατά μάζες λιποταξιο έμπόδιζε τόν κόκκινο στρατό. Οι λιποτάκτες πήγαινον σέ ομάδες από 20 έως 30 άτομα, άπλισμένοι μέ ντουφέκια και χειροβομβιδες. Η Κυβέρνηση είχε οργανώσει έспеυσμένο ειδικές έπιτροπές για τόν άγώνα ένόντια της λιποταξίας. Αύτές οι έπιτροπές άποτελούνταν από έπιστρατευμένα μέλη του κομμουνιστικού κόμματος και προσπαθούσαν νά έπιτύχουν τή βοήθειο τών χωρκών της έπαρχίας της Πετρούπολης και τών γύρω περιοχών.

Σύμφωνα μέ έπίσημες πηγές, μέσο στον κόκκινο στρατό, διαβάζανε μέ τó πιο μεγάλο ένδιαφέρον, τά φύλλα της «Ισβέστια» της Κρονσάνδης καθώς και τις προκηρύξεις πού οι κρονστανδιανοί κατώρθωναν μέ χίλιους τρόπους νά κυκλοφορησουν. Πολιτικοί έπιτροποι έπαγρυπνούσαν για νά μην περνάν αυτά τά φύλλα μέσο στους στρατώνες. Άλλά τά άπαγορευτικά μέτρα είχαν τó αντίθετο άποτέλεσμα. Τό ένδιαφέρον για τόν παράνομο τύπο όλο και μεγάλωνε. Άντίθετα, όπως όμολογει ό Πούκωφ, οι έπίσημες έφημερίδες, μέ έναν τόνο «μπλόφας νικητή» είχαν μιá άσθενή έπίδραση στην μάζα τών κόκκινων στρατιωτών. Άλλά ή Κυβέρνηση έδειξε ένεργητικότητα και έπιχειρούσε μέσα σέ όλόκληρη τή χώρα μιá τεράστια προπαγανδιστική έκοστρατεία. Όλες οι οργανώσεις του κόμματος είχαν έπιστρατευτεί. Η προπαγάνδα γίνονταν πρό παντός μεταξύ τών στρατευμάτων τών μετόπισθεν δηλ. της έφεδρείας τών σχηματισμών του μετώπου. Οι άνεξάντλητες ανθρώπινες πηγές όλόκληρης της χώρας, όσο και όν λάβουμε ύπ' όψη τά χαμηλό ήθικό, ήταν σέ κατάφωρη δυσαναλογία μέ τις άσθενείς αριθμητικά δυνάμεις της Κρονσάνδης. Ένώ τά τραίνα άδιάκοπα μετέφεραν στην Πετρούπολη νέους πολεμιστές και μεταξύ τών άλλων στρατεύματα από τά Κιργκίζ και τά Μπακίρ (τά πιο Έένα στο πνεύμα της Κρονσάνδης) οι ύπερασπιστές της Κρονσάνδης όχι μόνον έλαττώνονταν όριθμητικά από τις άπώλειες πού είχαν στις μάχες αλλά άκόμα βρίσκονταν έξαιρετικά έξαντλημένοι. Κακά ντυμένοι και άκόμα πιο κακά τρεφόμενοι, οι άνδρες της Κρονσάνδης μένανε δίχως νά αλλάζουν 8 μέρες στή γραμμή της μάχης κοντά στα κανόνια. Οι περισσότεροι μόλις κραπόνταν όρθιοι.

Έν γνώσει αύτης της κατάστασης και έχοντας λάθει τά μάλιστα των μέτρων από την άποψη της όργάνωσης, τών πολεμο-

φοδίων και του ήθικου του στρατού ο διοικητής της 7ης στρατιάς Τουχατσέφσκυ έβγαλε την ακόλουθη διαταγή:

-No 534)0444 σειρά Β

Στόν διοικητή των μονάδων του Βορρά Καζάνσκυ

Στόν διοικητή των μονάδων του Νότου Σεντιόκιν

Αντίγραφο στο Γκλάφκομ

Πετρούπολη 15 Μαρτίου 1921, 23η ώρα και 45

Διατάσσω:

Τήν νύκτα της 16 προς την 17 Μαρτίου να καταληφθεί το Φρούριο της Κρονστάνδης με μία κεραυνοβόλο εφοδο.

Γι' αυτό το σκοπό·

1ο Να αρχίσουν πυρά πυροβολικού στις 16 Μαρτίου στις 14 ή ώρα και να συνεχιστούν μέχρι το θράδυ. 2ο Στις 13 ή ώρα να τεθεί σε κίνηση ή φόλαγγο του Βορρά και στις 4 ή ώρα στις 17 Μαρτίου ή ομάδα του Νότου. 3ο Η ομάδα του Βορρά θα έπιτεθεί στο βορειοδυτικό μέρος, ή ομάδα του Νότου θα έπιτεθεί στο βορειοανατολικό και νοτιοδυτικό της πόλης. 4ο Οι ομάδες πρέπει να περιοριστούν μόνο στην κατάληψη των όχυρών που περισσότερο έμποδίζουν την πρόωση. 5ο Ο διοικητής των ομάδων του Νότου πρέπει να διορίσει έναν αποκλειστικό αρχηγό που θα διευθύνει τις μάχες στους δρόμους της Κρονστάνδης. 6ο Ο διοικητής των ομάδων του Βορρά πρέπει να προσδιορίσει για σκοπό του την κατάληψη κατά την ένδεδειγμένη στιγμή, του βορειοδυτικού μέρους της νήσου Κατλίν. 7ο Να τηρηθεί με ακρίβεια ή διάταξη των φαλάγγων. 8ο Γνωρίσατε λήψιν της διαταγής καθώς και των μέτρων που έλόβατε.

Ο διοικητής

Τουχατσέφσκυ

Ο αρχηγός του Έπιτελείου

Περεμύτωφ

Ο Τουχατσέφσκυ έπεξεργάστηκε ένα λεπτομερικό σχέδιο επιχειρήσεων που συνίστατο στο να καταφέρει ένα αποφασιστικό κτύπημα από την πλευρά του Νότου και να καταλάβει γρήγορα την Κρονστάνδη με μία απότομη εφοδο ταυτοχρόνως από τις τρεις πλευρές. Η διείσδυση έπρεπε να πραγματοποιηθεί από την είσοδο της Πετρούπολης, που καθώς βρίσκονταν από την πλευρά της Πετρούπολης δεν ήταν όχυρωμένη και αποτελούσε την άχίλλειο πτέρνα του Φρουρίου. Ταυτοχρόνως ή ομάδα του βορρά έπιτιθέμενη προς τη βορειοδυτική διεύθυνση έπρεπε να καθλώσει τους έξευερμένους που βρίσκονταν στα όχυρά του Βορρά. Η ομάδα του Νότου θα έκανε ταυτοχρόνως μία επίδεικτική επίθεση έναντιον του όχυρου Τσπλέμπιν για να αποσπάσει ακόμα την προσοχή των άνδρων της Κρονστάνδης.

Τό πυροβολικό τῆς ομάδας τοῦ Νότου ἀνοίξε πῦρ στις 16 Μαρτίου στις 14,20 καί τήν 17 ἡ ὥρα ἀρχίζει καί τό πυροβολικό τῆς ομάδας τοῦ Βορρά. Τά πυροβόλα τῆς Κρονστάνδης ὀπαντοῦν καί ἡ μάχη διαρκεῖ σχεδόν 4 ὥρες. Ἡ ἀεροπορία μπαίνει τότε σέ δράση. Βόμβες ρίχνονται πάνω στήν πόλη γιά νά σκορπίσουν τόν πανικό στόν πληθυσμό. Κατά τό βράδυ τό πυροβολικό αἰγᾶ, ἐνῶ οἱ προβολεῖς τῆς Κρονστάνδης ἀναζητοῦν στόν πάγο τά σημεῖα συγκέντρωσης τῶν κυβερνητικῶν στρατευμάτων. Τό με-
αάνυκτα, αὐτό καταλαμβάνουν τίς θέσεις τους ἐκκίνησης γιά νά ἀρχίσει ἡ ἐκτέλεση τοῦ σχεδίου τοῦ Τουχατσέφσκυ. Τό στρατεύ-
ματα μῆκανε στήν παγωμένη πεδιάδα καί στις 2 καί 45 ἡ ομάδα τοῦ Βορρά κατέλαβε τό ὄχυρό Νο 7 πού εἶχαν ἐγκαταλείψει οἱ κρονστανδιανοί, Στίς 4 καί 30 τό πυροβολικό τῆς Κρονστάνδης ἀρχισε νά ρίχνει ἐναντίον τῶν στρατευμάτων πού ἐπιτίθενταν ἐναντίον τῶν ὄχυρῶν Νο 4 καί 6. Οἱ εὐέλπιδες κατέλαβαν μέ βαρεῖές ἀπώλειες καί ὕστερα ὀπό σκληρή μάχη τό ὄχυρό Νο 6. Οἱ κρονστανδιανοί ἀμύνονταν μέ λύσσα ὀταν οἱ εὐέλπιδες πλη-
σίασαν τά ὀγκαθωτά σύρματα. Τά κανόνια τοῦ ὄχυροῦ εἶχαν σι-
γήσει καί οἱ δυνασότητες γιά ἀμυνα εἶχαν ἐξαντληθεῖ. Δέν ἔμενε παρὸ ἕνα μυδραλιοβόλο πού ἐξακαλουθοῦσε νά ρίχνει μέχρι τήν τελευταία του ἀφαίρα. Τέτοια γεγονότα ἦταν πολυάριθμα στήν ἱστορία τῆς ἀμυνας τῆς Κρονστάνδης.

Στίς 5 τό πρωῖ, ἡ ομάδα τοῦ Νότου εἶναι στήν τηλεβοστοι-
χία τοῦ Νότου καί οἱ κρονστανδιανοί ὕποχρεώνονται νά ὕποχωρή-
σουν πρὸς τή διεύθυνση τῆς πόλης. Ἡ μάχη ἀρχίζει τότες μέσο στούς δρόμους τῆς Κρονστάνδης. Οἱ ναῦτες ἀμύνονται ἐπίμονα καί πυροβολοῦν ἀπό κάθε σπιτί κι ἀπό κάθε ὕποστεγα. Στήν πόλη οἱ ναῦτες ἐνισχύονται ἀπό τοὺς ἐργάτες τῆς Κρονστάνδης, πού εἶχαν σχηματίσει ὀποσπάσματα μάχης. Ἔτσι μέ τή βοήθειά τους οἱ ναῦτες κατωρθώνουν γιά μιᾶ ὀκόμα φορὸ νά ἀπωθήσουν τά κυβερνητικά στρατεύματα ἔξω ἀπό τήν πόλη. Αὐτό ὄχυρώθηκαν στά προάστεια. Οἱ ναῦτες ξανακατόλαβαν ἀκόμα μέ τή βοήθεια τῶν ἐργασιῶν, τᾶ ἐργαστάσια τοῦ πυροβολικοῦ καί τό κτίριο τῆς σχολῆς τῶν μηχανικῶν ἐξαναγκάζοντας ἀέ ὕποχώρηση τήν 80η κυβερνητική ταξιαρχία. Οἱ μάχες στοὺς δρόμους ἦταν τρομα-
χτικές. Οἱ κόκκινοι στρατιῶτες χάνουν τοὺς ἀξιοματικούς τους. Οἱ κρονστανδιανοί καί τά κυβερνητικά στρατεύματα ἀνακοτεῦον-
ται, οἱ ἀδελφοί ἐχθροί δέν ξεχωρίζουν πλέον ὀ ἕνας τόν ἄλλον. Ὁ πληθυσμός τῶν πόλεων προσπαθεῖ νά ἐλθει σ' ἐπαφή μέ τά κυβερνητικά στρατεύματα διανέμοντας προκηρύξεις τῆς Προσωρι-
νῆς Ἐπαναστατικῆς Ἐπιτροπῆς. Οἱ ναῦτες δοκιμάζουν ὤς τήν τε-
λευταία στιγμή νά συναδελφωθοῦν μέ τοὺς στρατιῶτες τῆς Κυ-
βέρνησης.

Οἱ ἀπώλειες τῶν κυβερνητικῶν στίς ὀδομαχίες ἦταν τεράστιες.

Ένα μέρος έτράπη σέ φυγή και τό 27ο Σύνταγμα κοζάκων πήρε διαταγή νά συλλάβει τούς φυγάδες, ένώ τά κυβερνητικά στρατευματα ρίχνονταν εναντίον του Όρανιενμπάουμ και ένα άποσπασμο κομμουνιστών της Πετρούπολης, πού έρχονταν σέ βοήθεια του στρατού κατώρθωσε νά έκτοπίσει τούς κρονστανδιανους άπο τη σχολή του μηχανικού.

Η άμάδα του Βορρά πολεμάει όλη την ήμέρα της 17ης Μαρτίου για την κατάληψη των όχυρών. Κατά τό βράδυ, όλα τά αχυρά, έκτός άπό τό άχυρό Νο 4 καταλαμβάνονται άπό τούς κυβερνητικούς.

Η μάχη στους δρόμους της Κρονσάνδης συνεχίζεται μέχρι πολύ άργά την νύχτα της 17ης προς την 18η του Μάρτη. Μάχονται άκόμα όλη την ήμέρα της 18ης για την κατάκτηση των τελευταίων άχυρών, του Μιλιούτιν, Κωνσταντιν και Όμπραύτοεφ. Αυτό τά τελευταίο είναι πού άντιστάθηκε τά πιά πολύ. Όταν τό Φρούριο και όλα τά άχυρά πού τό περιβάλανε είχαν ήδη καταληφθει και ή άντίσταση των κρονστανδιανών ήταν φανερό ότι είχε όριστικά έκμηδενισθει, τά κυβερνητικά στρατεύματα συγκρούονταν άκόμα καντά σάν φάρο Τολμπούκιν με μία άμάδα 150 ναυτών πού τά δέχονταν με ένα τρομακτικό πύρ μυδραλιοβόλων.

ΑΝΤΕΚΔΙΚΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΦΑΓΕΣ

Ποιός είναι ά άπολογισμός άπό τη σφαγή της Κρονσάνδης για τούς ρώσους εργαζόμενους; Σύμφωνα με τό στοιχείο της Ύγειονομικής Στρατιωτικής ύπηρεσίας της περιφέρειας της Πετρούπολης, ήταν στα νοσοκομεία σότης της πάλης στην περίοδο άπό 3 έως 21 Μαρτίου 4.127 τραυματίες και 527 νεκροί. Σ' αυτούς τούς άριθμούς δέν συμπεριλαμβάνονται οί πνιγμένοι και οί παλυόριθμοι έγκαταλεμμένοι τραυματίες πού πέθαναν άπό τό κρύο σάν πάγα, ούτε τά θύματα των «έπαναστατικών» δικαστηρίων «για την άναπέρωση του ήθικού των κυβερνητικών στρατευμάτων».

Όσο για τις άπώλειες της Κρονσάνδης δέν υπάρχουν άριθμοί ούτε στα έλάχιστο άκριβείς. Ήταν πολύ μεγάλες, δίχως νά λαγαριάσουμε τη σφαγή πού έγινε σέ άντεκδίκηση της έξέγερσης. Για τόν άριθμό των θυμάτων αύτης της σφαγής, δέν μπορούμε νά κάνουμε έκτιμήσεις κατά προσέγγιση. Θάρθει ίσως κάποια μέρα, πού τά αρχεία της ΤΣΕΚΑ, των Όσσόμπυ Ότνυέλ και των «έπαναστατικών» δικαστηρίων θα άποκαλύψουν την τρομερή άλήθεια.

Νά ένταύταις τί λέει για τό ζήτημα αυτό ό Πούκωφ: «Σύγχρονα με τά πρώτα θήματα για την άποκατάσταση της άμαλης ζωής και της πάλης ενάντια των ύπολοιπων δραστηρίων στασιαστών, τό έπαναστατικό δικαστήριο της στρατιωτικής περιφέρειας

της Πετρούπολης είχε αναπτύξει εύρύτατα τὸ ἔργο του . Το αυστηρὸ χέρι τῆς προλεταριακῆς δικαιοσύνης τιμωροῦσε τοὺς προδότες... Οἱ καταδικεσθέντες ἐπαιρναν εὐρεία δημοσιότητα στὸν τύπο καὶ ἐπαιζαν μεγάλου ρόλου γιὰ παραδειγματισμό.. »

Αὐτὰ τὰ ἀποσπόμενα δὲν εἶναι λιγώτερα εὐγλωττα ὁπὸ τοὺς ἀριθμούς. Προερχόμενα ὁπὸ ἐπίσημες πηγές αὐτὰ ἀνασκευάζουν τὸ ψέμμα τῶν τροτσκιστῶν, ποὺ θεβαίωσαν ὅτι «τὸ Φρούρια πολιορκήθηκε καὶ καταλήφθηκε μὲ ἀσήμαντες ἀπώλειες» (LA LUTTE OUVRIERE 10 Σεπτεμβρίου 1927).

Τὴ νύχτα τῆς 17ης μὲ 18ης Μαρτίου, ἓνα μέρος τῆς Προσωρινῆς Ἐπαναστατικῆς Ἐπιτροπῆς ἐγκαταλείπει τὴν Κρονστάνδη καὶ διευθύνεται πρὸς τὰ φινλανδικὰ σύνορα. 8 000 ἄνθρωποι (οἱ ναῦτες καὶ τὸ πιὸ δραστήριο μέρος τοῦ πληθυσμοῦ) πῆραν τὸν ἴδιον δρόμο τῆς ἐξορίας.

Στὴν 18 Μαρτίου, ὅταν μάχονταν ἀκόμα στὰ ὄχυρά, τὸ «ἐπαναστατικὸ» δικαστήριον, ποὺ, συνεδρίαζε διαρκῶς πηγαίνοντας ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος στὸ ἄλλο, ἔφτασε ἤδη ἀπὸ τὸ Ὀρανιενμπάουμ εἰς τὴν Κρονστάνδη γιὰ νὰ «ἀποκαταστήσει τὴν ἐπαναστατικὴν τάξιν». Οἱ ὑπερασπιστὲς τῆς ἐξουσίας τῶν σοβιετ θεώρησαν καλὸ νὰ μὴν ἐγκαταστήσουν τὸ Σοβιέτ τῆς Κρονστάνδης. Τίς λειτουργίες τοῦ τίς ἀνέθεσαν στὸ πολιτικὸ καὶ ἄστικὸ τμήμα τῆς γραμματείας τοῦ βοηθοῦ διοικητοῦ τοῦ Φρουρίου.

Βαθεῖα ἀναστάσιμος δημιουργήθηκε στὸ σύνολο τοῦ στόλου. Ἄκόμα πρὶν νὰ ξεκαθαριστοῦ ἡ ἐξέγερσις ἓνα παλὺ μεγάλο μέρος τῶν ναυτῶν τῆς Βαλτικῆς, τῆς ναυτικῆς βάσης τῆς Πετρούπολης, διώχθησαν πρὸς τὴ Μαύρη Θάλασσα, τὴν Κασπία καὶ τὴ ναυτικὴν βάση τῆς Σιθρίας. Διῶξεσαν πρὸ παντός σύμφωνα μὲ τὸν Πούκωφ: «Τὰ στοιχεῖα τὰ λιγώτερον σταθερά, τὰ περιαιρότερον ὑποκείμενα εἰς τὴν ἐπίδρασιν τῶν ἰδεῶν τῆς Κρονστάνδης. Αὐτοὶ δὲν πῆγαν, μὲ τὴν θέλησίν των. Αὐτὸ τὸ μέτρο βοήθησε εἰς τὴν κάθαρσιν τῆς νοσηρῆς ἀτμόσφαιρας ..».

Τὸν Ἀπρίλιον ἡ νέα διεύθυνσις τοῦ στόλου ἀρχίζει μίαν ὁτομικὴν ἐκκαθάρισιν. Μία «εἰδικὴ ἐπιτροπὴ ἐπιλογῆς» ὀργανώθηκε, ἡ ὁποία «ἐκκαθάρισε», ἐδίκωσε ἀπὸ τὸ στόλον 15 χιλιάδας ναῦτες τῶν κατηγοριῶν V, G καὶ D δηλ. τὰ στοιχεῖα ποὺ δὲν ἦσαν ἀπαραίτητα γιὰ τὴν ναυτικὴν, ἐπειδὴ δὲν ἦσαν εἰδικοὶ καὶ τὰ στοιχεῖα τὰ λίγα σταθερά ἀπὸ πολιτικὴν ὀψιν.

Ἐπιπλέον ἀπ' αὐτὴν τὴν ἐκκαθάρισιν, ὁ στόλος τῆς Βαλτικῆς συμπληρώθηκε ἀπὸ στοιχεῖα ποὺ κατεῖχαν κάρτες Α καὶ Β τῆς «εἰδικῆς ἐπιτροπῆς ἐπιλογῆς». Ἐπιπλέον ὑστερὰ ἀπὸ τὴν ὑλικὴν συντριβὴν τῆς Κρονστάνδης, ἐξορίζεται ἀπὸ τὸν στόλον καὶ τὸ ἴδιον τὸ πνεῦμα τῆς.

IV

ΤΑ ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΡΕΥΜΑΤΑ ΚΑΙ Η ΚΟΜΜΟΥΝΑ ΤΗΣ ΚΡΟΝΣΤΑΝΔΗΣ

ΟΙ ΑΝΑΡΧΙΚΟΙ

Οι ναύτες της Κρονστάνδης διειτύπωσαν μόνοι τους τις διεκδικήσεις τους και τις αποφάσεις τους ή ενεργήσανε με την προτροπή πολιτικῶν ομάδων; Πιά συχνά επικαλοῦνται με τὴν εὐκαιρία αὐτὴ τὴν ἐπιρροή τῶν ἀναρχικῶν. Ἄλλὰ μπορεῖ νά θεβοιωθεῖ ἡ ὑπαρξὴ της; Βέβαια μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς Προσωρινῆς Ἐπαναστατικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ μεταξὺ τῶν κρονστανδιανῶν γενικά ὑπῆρχαν ἄτομα ποὺ διεκήρυτταν τὴν πίστη τους στὸν ἀναρχισμό. Ἄλλὰ ἂν θέλουμε νά στηριχταῦμε εἰς ντοκουμενταρισμένες ἀποδείξεις, ὅπως τὰ ἔχουμε κάνει σ' ὄλη αὐτὴ τὴ μελέτη, πρέπει νά συμπεράνουμε ὅτι δὲν ὑπῆρχαν ἀμεσες ἐπεμβάσεις ἀναρχικῶν ἀμῶδων. Ὁ μενσεβίκος Ντάν, ποὺ ἦτανε στή φυλακὴ με μιά ἀμάδα ναυτῶν τῆς Κρονστάνδης, διηγεῖται σὰ ἀπομνημονεύματά του, ὅτι ὁ Περπέλκιν, ἓνα ἀπὸ τὰ μέλη τῆς Προσωρινῆς Ἐπαναστατικῆς Ἐπιτροπῆς προσέγγιζε με τὶς ιδέες του τὸν ἀναρχισμό. Ἀναφέρει ἀκάμα, ὅτι, αὐτοὶ οἱ ναῦτες ποὺ ἦταν ἀπαλλαγμένοι ἀπὸ τὶς ἀυτῶντες γιὰ τὴν πολιτικὴ τοῦ Κομμουνιστικοῦ κάμματος καὶ ἀγανακτισμένοι ἐναντίον του, μιλοῦσαν με μῖσος ἐναντίον γενικά τῶν κομμάτων. Στὰ μάτια τους οἱ μενσεβίκοι καὶ οἱ σοσιαλεπαναστάτες ἦταν ἐπίσης παράσιτα ὅπως καὶ οἱ μπολσεβίκοι, με τὴν ἐννοία, ὅτι κι' αὐτοὶ ὅπως ἐκεῖνοι, προσπαθοῦσαν νά πάρουν τὴν ἐξουσία γιὰ νά ἐξουσιάζουν κατόπι τὸ λαὸ ποὺ ταὺς ἔδωσε ἐμπιστοσύνη. «Εἰσαστε ὅλοι ἡ ἴδια φάρα. Δὲν χρειάζεται· καμμία ἐξουσία. Χρειάζεται ἡ ἀναρχία». Αὐτὰ ἦταν κατὰ τὸν Ντάν τὰ συμπέρασμα τῶν ναυτῶν ποὺ τὰ πολιτικὰ κάμματα διέψευσαν τὶς ἐλπίδες τους.

Οἱ ἀναρχικοὶ ἀναλαμβάνουν τὴν ὑπεράσπιση τῆς Κρονστάνδης καὶ μᾶς φαίνεται, ὅτι, στὴν περίπτωση ποὺ οἱ ὀργανώσεις τους

είχαν ενεργητικά πάρει μέρος, ο τύπος τους θα το είχε σημεκώσει. Στόν άναρχικό όμωσ περιοδικό τύπο δεν βρίσκουμε ούτε ίχνος. Επίσης ο Γαρτσούκ, πολήος άνορχοσυνδ.καλιστής, ο όποιος άπελάμβανε μεγάλου κύρους άνάμεσα στόν πληθυσμό και τούς ναύτες τής Κρονσάνδης τήν έποχή τής εξέγερσης, δέν λέει ούτε μιά λέξη στόν μπροσούρα του, τήν άφιερωμένη στην εξέγερση του 1921 και γραμμένη άμέσως ύστερα από τά γεγονότα. Όφείλουμε λοιπόν νά θεωρήσουμε τή γνώμη του οάν ένα άποδεικτικό στοιχείο.

Τήν έποχή τής εξέγερσης οι άνορχικοί βρίσκονταν ήδη σε διωγμό, αλλά άπομονωμένα άτομα όπως και μερικές ομάδες πού ύφίσταντο, ήταν άναμφ.βολα ηθικά στό πλευρο τών έξεγερμένων, όπως τό δείχνει επί παραδείγματι, ή άκόλουθη προκηρυξη, πού άπευθύνεται στό προλεταριότο τής Πετρούπολης:

«... Η εξέγερση τής Κρονσάνδης είναι μιά επανάσταση. Νύκτα και μέρα άκούτε, τόν κρότο τών τηλεβόλων και όμωσ δέν άποφασίζετε νά επέμβετε άνοιχτά έναντίον τής κυβέρνησης για νά ανακαλέσει τις δυνάμεις της από τήν Κρανσάνδη. Και όμωσ ή ύπόθεση τής Κρονσάνδης είναι δική σας ύπόθεση.

«Οί κρονστανδιανοί είναι πάντα πρώτοι στην εξέγερση. Μετά τήν εξέγερση τής Κρονσάνδης, αρχίζει ή εξέγερση τής Πετρούπολης. Ύστερα έρχεται ή άναρχία».

Τέσσαρες άναρχικοί, πού βρίσκονταν αυτή τή στιγμή στην Πετρούπολη. Η Έμμα Γκόλτμαν, ο Άλέξανδρος Μπέρκμαν, ο Περκούς και ο Πετρόβακν, προβλέποντας μιά σίμωτηρή έκβαση τών γεγονότων, έστειλαν στις 5 Μαρτίου τήν άκόλουθη έπιστολή:

«Στό Συμβούλιο τής Έργασίας και τής Άμυνας τής Πετρούπολης

Είνοι άδύνατο και έγκληματικό νά σιωπήσουμε σήμερα. Τά πρόσφατα γεγονότα επιβάλλουν σέ μός τούς άνορχικούς νά πούμε τή γνώμη μας για τήν παρούσα κατάσταση. Η δνσαρέσκεια και ο άναθρασμός τών πνευμάτων πού κυριαρχεί άνάμεσα στους έργάτες και τούς ναύτες είναι τό άποτέλεσμα περιστάσεων, πού άπαιτούν μιά σοβαρή προσοχή έκ μέρους μας. Τό κρύο και ή πείνα έχουν προκαλέσει τή δνσαρέσκεια, ένω ή έλλειψη κάθε δυνατότητας για συζήτηση και κριτική, άναγκόζει τούς έργάτες και τούς ναύτες νά άνοζητήσουν μιά διέξοδο στη δνσαρέσκειά τους. Τό γεγονός ότι ή κυβέρνηση τών έργατών και χωρικών χρησιμοποιεί τή βία έναντίον τών ναυτών και τών εργατών είναι άκόμα πιο σοβαρό.

«Αυτό το γεγονός θα προξενήσει μιά αντιδραστική έντυπωση στό διεθνές εργατικό κίνημα και θα βλάψει τήν ύπό-

θεση τῆς κοινωνικῆς ἐπανάστασης. Σύντροφοι μπολοσεβίκοι, σκεφτείτε ὅσο εἶναι ἀκόμο καιρός. Μὴν παίζετε μὲ τὴ φωτιά. Πάτε νὰ κάνετε ἓνα ἀποφασιστικὰ βῆμα. Σᾶς κάνουμε τὴν ἀκόλουθη πρόταση: Ὅριστε μιὰ ἐπιτροπὴ ἀπὸ 6 πρόσωπα, συμπεριλαμβάνοντας καὶ δύο ἀναρχικούς. Ἡ ἐπιτροπὴ θὰ πάει στὴν Κρονστάνδη γιὰ νὰ λύσει τίς διαφορὰς μὲ εἰρηνικὸ τρόπο.

«Κάτω ἀπὸ τίς παρούσες περιστάσεις, αὐτὴ εἶναι ἡ πιὸ λογικὴ μέθοδος. Αὐτὴ θὰ ἔχει μιὰ διεθνή ἐπανάστατικὴ σπουδαιότητα».

Αὐτοὶ οἱ ἀναρχικοὶ ἔκαναν βέβαια τὸ καθήκον τους, ἀλλὰ ἐνεργήσανε γιὰ λογαριασμό τους καὶ τίποτε δὲν ἀποδεικνύει ὅτι ἦταν ὀργανωτικὰ συνδεδεμένοι μὲ τοὺς ἐξεγερμένους. Ἐξ ἄλλου γιὰ νὰ προτείνουν αὐτὴ τὴ μεσολάβηση πρέπει νὰ μὴν ἦταν σὲ ἀμεση σχέση μὲ τοὺς νοῦτες, γιὰ αὐτοὶ εἶχαν στείλει μιὰ ἀντιπροσωπεία στὴν Πετρούπολη καὶ μέσω αὐτῆς ἦτον δυνατόν νὰ διεξαχθοῦν διαπραγματεύσεις.

Καὶ ἂν στὴν ἀπόφαση τοῦ «Πετροπαυλόσκ» βρῖσκουμε τὴ διεκδίκηση τῆς ἐλευθερίας τοῦ λόγου καὶ τοῦ τύπου γιὰ τοὺς ἀναρχικούς, αὐτὸ ἀποδεικνύει ἀπλῶς ὅτι ἡ Κρονστάνδη τοῦ 1921 διεφύλαξε τίς ποραδόσεις καὶ ὑπεράσπιζε τίς πρὶν ἀπὸ τὸν Ὀκτώβρη ἰδέες τῆς.

Στὴν Κρονστάνδη πρὶν ἀπὸ τὸν Ὀκτώβρη οἱ ἀναρχικοὶ εἶχαν ὅπως καὶ οἱ μπολοσεβίκοι μιὰ τεράστια ἐπιρροή. Γι' αὐτὸ ὁ Τράτακνι μπόρεσε νὰ πεῖ σὲ μιὰ συνεδρίαση τοῦ σοβιέτ τῆς Πετρούπολης, τὸ καλοκοίρι τοῦ 1917 ἀπαντῶντας στὸν Τσερετέλλι: «Ναί, οἱ κρονστανδιανοὶ εἶναι ἀναρχικοὶ. Ἀλλὰ, ὅταν θὰ ἔλθει ἡ ἐσχάτη μάχη γιὰ τὴν ἐπανάσταση, ὅταν αὐτοὶ οἱ ἴδιοι οἱ κύριοι, ποὺ σᾶς προτρέπουν στὴν ἐξόντωση τῶν κρονστανδιανῶν, θὰ ἐτοιμάσουν τὰ σχαινιά γιὰ νὰ σᾶς κρεμάσουν μαζί μὲ μᾶς, θὰ εἶναι οἱ κρονστανδιανοὶ ἐκεῖνοι ποὺ θὰ πολεμήσουν μέχρι θανάτου γιὰ μᾶς».

Οἱ ἀναρχικοὶ ἦταν πράγματι γνωστοὶ στὴν Κρονστάνδη ὡς ἐπανάστατες. Γι' αὐτὸ καὶ οἱ ἐξεγερμένοι ἀνοίγοντας πλατεῖα τίς πόρτες τῶν σοβιέτ στὰ διάφορα σοσιαλιστικὰ ρεύματα, σκέφτηκαν πρῶτο ἀπ' ὅλα τοὺς ἀναρχικούς, ὅπως καὶ τοὺς σοσιαλεπανάστατες τῆς ἀριστερᾶς.

Οἱ διεκδικήσεις τῆς ἀπόφασης τοῦ «Πετροπαυλόσκ», ἀπὸ τίς ὁποῖες οἱ πιὸ ἐνδιαφέρουσες ἦταν οἱ δημοκρατικὲς ἐλευθερίες γιὰ τὰ προλεταριάτο καὶ τὴν ἀγροτιά ποὺ δὲν ἐκμεταλλεύονταν μισθωτοὺς ἐργάτες καὶ ἡ κατάργηση τοῦ μονοπωλίου τοῦ Κομμουνιστικοῦ κόμματος, βρῖσκονταν στὸ πρόγραμμα καὶ ἄλλων σοσιαλιστικῶν κομμάτων, τὰ ὁποῖα ἤδη ἦταν στὴν παρανομία. Οἱ ἀναρχικοὶ ἦταν σύμφωνοι μ' αὐτὰ τὰ συνθήματα, ἀλλὰ δὲν ἦταν οἱ μό-

νοι πού τά διετύπωσαν. Ἐντίθετο οἱ κρονστανδιανοὶ ἐπανελάμβαναν μέ ἐπιμονή ὅτι ἦταν ὑπὲρ τῆς ἐξουσίας τῶν σοβιέτ.

Ἐπῆρχε στή Ρωσία μιά μικρή μειοψηφία ἀναρχικῶν ἢ ἀπείρα ὑπὸ τὸ ὄνομα «σοβιετικοὶ ἀναρχικοί» ἦταν γνωστοὶ ὡς ὁπαδοὶ μίς στενῆς αὐνεργασίας μέ τὰ σοβιέτ ἀλοκληρωμένα μέσο στό κράτος. Τὸ μοχνοβιστικὸ κίνημα πού δέν ἦτον ἀποκλειστικὰ ἀναρχικό, ἀλλὰ πού βρῖσκοντον κάτω ἀπὸ τὴν ἰσχυρὴ προσωπικὴ ἐπιρροή τοῦ Μάχνο, ἀναρχικοῦ ἀπὸ ἡλικίας 16 χρονῶν, μιλοῦσε γιὰ τὰ «ἐλεύθερα σοβιέτ», δηλαδὴ σοβιέτ ὅπου τὰ διάφορα πολιτικὰ ρεύματα μποροῦσαν νὰ συνυπάρχουν, ἀλλὰ δίχως νὰ ἀποτελοῦν ἐργατικὴ ἐξουσία καὶ δίχως νὰ ὑπάρχει κράτος.

Ἐάν οἱ κρονστανδιανοὶ σκέφτονταν νὰ ἀναθέσουν στίς σοσιαλιστικὲς ὀργανώσεις, σπουδοῖα καθήκοντο, οὕτῃ ἢ ἰδέο δέν ἦταν ἀποκλειστικὰ τῶν ἀναρχικῶν. Οἱ σοσιαλεπαναστάτες τῆς ἀριστερᾶς, ἢ Ἐργατικὴ ἀντιπολίτευση τοῦ Κομμουνιστικοῦ κόμματος (Κολλοντάι, Σλιάπνικωφ) ἦταν ἐπίσης ὁπαδοὶ αὐτῆς τῆς ἰδέας. Ἀργότερα, ὅλλες κομμουνιστικὲς ἀντιπολιτεῦσεις, ὅπως οἱ σαπρονοφικοὶ ὑποστήριξαν τὴν ἴδια ὁποση Συνομιζοντος, αὐτὴν τὴν ἔκαναν δική τους ὅλοι ἐκεῖνοι πού προσπαθοῦσαν νὰ σώσουν τὴ Ρωσικὴ ἐπανάσταση μέ τὴν ἐργατικὴ δημοκρατία καὶ οἱ ὁποῖοι ἀντιτίθενταν στό μονοπώλιο τοῦ ἐνὸς μοναδικοῦ κόμματος πού νὰ ἐδέσποζε καὶ νὰ ἀντικαθιστοῦσε ὅλες τίς ὅλλες ὀργανώσεις. Μποροῦμε λοιπὸν νὰ συμπεράνουμε, ὅτι ἡ ἀναρχικὴ ἐπιρροή στὴν ἐξέγερση τῆς Κρονστάνδης ἀκοήθηκε στό μέτρο, πού ὁ ἀναρχισμὸς διέδιδε τὴν ἰδέα τῆς ἐργατικῆς δημοκρατίας.

ΟΙ ΜΕΝΣΕΒΙΚΟΙ

Ὅσο γιὰ τοὺς μενσεβικούς ἦταν πάντα μικρὴ ἢ ἐπιρροή τους ἀνάμεσα στοὺς ναῦτες. Ὁ ἀριθμὸς τῶν μενσεβικῶν ἀντιπροσώπων στό Σοβιέτ τῆς Κρονστάνδης δέν ἦταν καθόλου ἀέ ἀναλογία μέ τὴν πραγματικὴ δημοτικότητά τους στό ναυτικό. Οἱ ἀναρχικοὶ οἱ ὁποῖοι δέν εἶχον παρὰ 3 ἢ 4 ἀντιπροσώπους, ὕστερα ἀπὸ τὴ δευτέρη ἐκλογή, ἀπελάμβαναν μίς σαυγκρίτως μεγαλύτερης δημοτικότητας. Αὐτὸ τὸ φαινόμενο ἐξηγεῖται ἀπὸ τὴν ἔλλειψη ὀργάνωσης στίς γραμμὲς τῶν ἀναρχικῶν καὶ ἐπίσης ἀπὸ τίς λίγο ἀντιληπτές γιὰ τὴ μάζα διαφορὲς ἀνάμεσα στὸν ἀναρχισμό καὶ στὸν μπολσεβικισμό, τὰ 1917, τὸν ὁποῖον πολυάριθμοι ἀναρχικοὶ θεωροῦσαν ὡς ἐκμπακουρισμένο λαξισμό.

Οἱ μενσεβικοὶ, τουλάχιστο ἢ ἐπίσημη φράξια τους, πορὰ τὴ βαθειά τους ἀντίθεση μέ τὸν μπολσεβικισμό, δέν ἦταν ὁποδοὶ μίς βίαιης πάλης ἐναντίον τῆς ἐξουσίας τῶν σοβιέτ καὶ γι' αὐτὸ ἦταν ἐντελῶς ἐναντίον στίς ἐνοπλες ἐπεμβάσεις. Προσπαθοῦσαν νὰ παίξουν τὸ ρόλο μίς νόμιμης ἀντιπολίτευσης μέσο στοὺς κόλ-

πους τῶν σοσιέτ καί μέσο στό συνδικαλιστικό κίνημα Ἐντίπαλοι τῆς δικτατορίας τοῦ προλεταριάτου καί τῆς δικτατορίας ἐνός μόνο κόμματος, πεπεισμένοι ὅτι, ἡ Ρωσία, εἶχε ἀκόμα νό διανύσει ἕνα στάδιο καπιταλισμοῦ, θεωροῦσαν ὅτι οἱ ἐνοπλες ἐπεμβάσεις ἐμπόδιζαν τίς ρωσικές δημοκρατικές δυνάμεις νά βροῦν τὸ δρόμο τους. Ἐλπίζανε, ὅτι, ὅταν θά τελείωνε ὁ ὁγώννας, τὸ σοβιετικό καθεστῶς θά ὑποχρεωνόταν νά ἀκολουθήσει τὸ δρόμο τοῦ δημοκρατικοῦ μετασχηματισμοῦ.

Κατὰ τὴν ἐξέγερση τῆς Κρονστάνδης ἡ ἐπιτροπὴ τῆς Πετρούπολης (παράνομη) τοῦ κόμματός τους κυκλοφόρησε τὴν παρακάτω προκήρυξη:

• Στοὺς ἐργάτες, κόκκινους στρατιῶτες, εὐέλπιδες τῆς Πετρούπολης,

Σταματήστε τὴ δολοφονία. Τὰ κανόνια βροντοῦν. Οἱ κομμουνιστές πού λένε ὅτι εἶναι ἐργατικό κόμμα κτυπᾶν μέ τὰ κανόνια τους ναῦτες καί ταὺς ἐργότες τῆς Κρονστάνδης.

• Ἐμεῖς δὲν γνωρίζουμε λεπτομέρειες γιὰ τὸ γεγονός τῆς Κρονστάνδης, ἀλλὰ ξέρουμε ὅτι οἱ κρονστανδιανοὶ διεκδικοῦν ἐλεύθερες ἐκλογές στὰ σοσιέτ, τὴν ἀπελευθέρωση τῶν σοσιαλιστῶν καί τῶν ἐξωκομματικῶν ἐργατῶν καί στρατιωτῶν πού ἔχουν συλληφθεῖ καί τὴ σύγκληση γιὰ τίς 10 Μαρτίου μᾶς συνδιάσκεψης ἐξωκομματικῶν ἐργατῶν, κόκκινων στρατιωτῶν καί ναυτῶν, γιὰ νά συζητήσουν τὴν κρίσιμη κατάσταση στὴν ὁποῖαν βρίσκεται ἡ Ρωσία τῶν σοσιέτ. Μία ἐργατικὴ ἐξουσία θά ὀφείλε νά διευκρινίσει τίς πραγματικές αἰτίες τῶν γεγονότων τῆς Κρονστάνδης. Μία ἐξουσία ἀληθινὰ ἐργατικὴ θά ὀφείλε νά συζητήσει ἀνοιχτὰ μπροστά στὴν ἐργατικὴ Ρωσία μέ τοὺς ἐργάτες καί τοὺς ναῦτες τῆς Κρονστάνδης.

• Ἄντις αὐτὸ αἱ μπολσεβίκοι κήρυξαν κατάσταση πολιορκίας καί βομβαρδίζουν τοὺς στρατιῶτες καί τοὺς ναῦτες.

• Σύντροφοι, δὲν μπορούμε, δὲν πρέπει νά ἀκοῦμε μέ τὴν ἡσυχία μας τοὺς θρόντους τῶν κανονικῶν. Κάθε ὁμοβροντία μπορεῖ νά σκοτώσει δωδεκάδες ἀνθρώπινες ὑπάρξεις. Πρέπει νά ἐπέμβουμε καί νά θέσουμε τέρμα στὴ ἀφαγή.

• Ἀπαιτήστε τὴν ἄμεση κατόπωση τῶν στρατιωτικῶν ἐπιχειρήσεων ἐναντίον τῶν ναυτῶν καί τῶν ἐργατῶν τῆς Κρονστάνδης. Ἀπαιτήστε ἀπὸ τὴν ἐξουσία νά ὀρχισε ἀμέσως διαπραγματεύσεις μαζί τους μέ τὴ συμμετοχὴ ἀντιπροσώπων ἀπὸ τὰ ἐργαστᾶσια τῆς Πετρούπολης. Κάνετε ἀμέσως ἐκλογὴ ἀντιπροσώπων γιὰ τὴ συμμετοχὴ στίς διαπραγματεύσεις.

• Σταματήστε τὴ δολοφονία.

(7 Μαρτίου 1921)

Όσο για την Κεντρική Έπιτροπή του Μενσεβίκικου κόμματος, είχε επίσης κυκλοφορήσει μιὰ προκήρυξη όπου έλεγε μεταξύ τῶν ἄλλων: «Έκείνο πού πρέπει νά γίνει δέν είναι ἡ πολιτική τῆς βίας ἀπέναντι τῆς ἀγροτιάς, ἀλλά μιὰ πολιτική συμφιλίωσης μ' αὐτήν. Γι' αὐτό τὸ σκοπὸ πρέπει ἡ ἐξουσία νά βρίσκεται πραγματικά στὰ χέρια τῶν ἐργαζόμενων μαζῶν καὶ γι' αὐτό οἱ ἐλεύθερες ἐκλογές στὰ σοβιέτ είναι ἀπαραίτητες. Μὲ μιὰ λέξη πρέπει νά πραγματοποιήσουμε πραγματικά ἐργατικὴ δημοκρατία, γιὰ τὴν ὁποῖαν τόσο μιλάν, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν ὁποῖαν δέν βλέπουμε πλεον τὸ ἐλάχιστο ἴχνος».

Όσο γιὰ τὴ σημασία τῆς ἐξέγερσης, ἡ «Σοσιαλιστικὴ Βεστνικ» ἐπίσημο ὄργανο τῆς ρωσικῆς σοσιαλδημοκρατίας, πού ἐκδιδόταν στὸ ἐξωτερικὸ ἔγραφε: «Εἶναι ἀκριβῶς αὐτές οἱ ἴδιες οἱ μάζες πού ὑποστήριξαν μέχρι σήμερα τὸν μπολασεβικισμό, οἱ ὁποῖες πῆραν τὴν πρωτοβουλία τῆς ἀποφασιστικῆς πῦλης ἐναντίον τοῦ σημερινοῦ καθεστώτος». Ἡ «Σοσιαλιστικὴ Βεστνικ» ἔχει τὴ γνώμη ὅτι τὰ κρονστανδιονὰ συνθήματα εἶναι μενσεβίκικα. Προσθέτει ὅτι ἡ ρωσικὴ σοσιαλδημοκρατία (μενσεβίκικοι) εἶχε ἀκόμα περισσότερο τὸ δικαίωμα νά εἶναι ἱκανοποιημένη, δεδομένου ὅτι δέν ὑπῆρχε καμμιά μενσεβίκικη ὀργάνωση στὸ ναυτικό. Τὸ κόμμα δέν εἶχε καμμιά σχέση μὲ τὴν ἐξέγερση».

Ὁ Μάρτωφ, ὁ ἀρχηγὸς τοῦ ρωσικοῦ μενσεβικισμού (ἤδη παλπτικὸς φυγάς) σὲ ἓνα ἄρθρο τοῦ στή «Φράιχάιτ» τῆς 1ης Μαΐου 1921 ἐνῶ ἀρνεῖται τὴ συμμετοχὴ στὸ κίνημα, τῶν μενσεβίκικων καὶ τῶν σοσιαλεπαναστατῶν, διαπιστώνει ὅτι ἡ πρωτοβουλία ἀνῆκε στοὺς ναῦτες, αἱ ὁποῖοι ἔσπασαν μὲ τὸ Κομμουνιστικὸν κόμμα ἀπὸ ὀμοιογενῆ ὀργανωτικῆ, ἀλλὰ καθόλου ἀπὸ ὀμοιογενῆ ἀρχῶν.

Ὁ Πούκωφ, ἀναφέρει μιὰ ἄλλη προκήρυξη ὑπογεγραμμένη ἀπὸ μιὰ ὁμάδα μενσεβίκικων (πιθανῶς ἀπὸ μιὰ ἀπὸ τίς πολυάριθμες διαφωνοῦσες ὁμάδες) καὶ ἡ ὁποῖα λέει: «Κάτω οἱ παράφρονες ἀντεπαναστάτες. Ποιοὶ εἶναι οἱ πραγματικοὶ ἀντεπαναστάτες. Εἶναι οἱ μενσεβίκικοι, οἱ κομισάριοι, ἡ «ἐξουσία τῶν σοβιέτ». Ἐναντίον αὐτῶν ὀρθώνεται ἡ πραγματικὴ ἐπανάσταση. Ἐχομε ὅλοι καθῆκον νά τὴν ὑποστηρίξουμε. Ἡ Κρονστανδὴ Ζητάει βοήθεια. Τὸ καθῆκον μας εἶναι νά τὴν βοηθήσουμε. Ζήτω ἡ Ἐπανάσταση. Ζήτω ἡ Συντακτικὴ Συνέλευση».

Ἡ μενσεβίκικη Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ ἀρνεῖται κάθε εὐθύνη γιὰ τὰ συνθήματα τῶν δισταμένων ὁμάδων.

ΟΙ ΣΟΣΙΑΛΕΠΑΝΑΣΤΑΤΕΣ ΤΗΣ ΔΕΞΙΑΣ

Ὅμως ἡ σύγκληση τῆς Συντακτικῆς ἦταν τὸ κύριο σύνθημα τοῦ κόμματος τῶν σοσιαλεπαναστατῶν τῆς δεξιάς. Στὴ «Ρεβουλιτσιονάισ Ρούσια» ὄργανο τοῦ κόμματος πού ἐκδιδόταν στὰ ἐξω-

τερικό, ό Βίκτωρ Τσέρνωφ, παλιός πρόεδρος τής διαλυθείσης συντακτικῆς καί ἀρχηγός τῶν σοσιαλεπαναστατῶν τῆς δεξιᾶς, ἔγραφε· «Γύρω ὀπό τήν Κρονστάνδη, γιά τή βοήθεια τῆς πρέπει νά ὀρθωθοῦν ὀλοι ἐκεῖνοι πού ἐπιθυμοῦν νά βρεθεῖ μιά διέξοδος ἀτά ὀισχρό καί ἀίμοσταγές καθεστώς τῆς μπολσεβίκικῆς δικτατορίας, ἐκεῖνοι πού θέλουν νά χαράξουν τό δρόμο στήν ἐλευθερία, στή δημοκρατία πού θά ἔχει γιά κορωνίδα τῆς τήν Συντακτική».

Ὁ Τσέρνωφ ἤξερε ὀτι οἱ ἐξεγερμένοι ναῦτες ἔγραφαν ἀπό Νο 6 τῆς «Ἰσθῆασις»: «Οἱ ἐργότες καί αἱ χωρκοί προχωροῦν ἀκαύραστα, ὀφίνοντας πίσω τους τήν Οὔτσαρντίλκα(*), τό σστικό καθεστώς τῆς, ὀπως καί τήν κομμουνιστική δικτατορία μέ τίς τσέκες τῆς καί τόν κρατικό τῆς καπιταλισμό, πού σφιγγεῖ τό λαιμό τῶν ἐργαζόμενων μοζῶν καί ἀπειλεῖ ὀριστικά νά τοὺς πνίξει».

Ὁ Τσέρνωφ μιλοῦσε γι' αὐτές τίς γραμμές ἀν μῖο ἐπιβ.ωση τῆς περασμένης ἐπιρροῆς τῶν μπολσεβίκικων ἰδεῶν

Δεδομένης τῆς προσωπικῆς καί πολιτικῆς του ἰδιοσυγκρασίας, διαμετρικά ἀντίθετης μέ τῶν μενασεβίκων, ὀ Τσέρνωφ ὀπό οὐμφώνου μέ τοὺς πολιτικούς του φίλους, ἐξασέλευσε μιά δονούμενη ἔκκληση στοὺς ναῦτες: «Οἱ μπολσεβίκαι, εἶναι ὑπεύθυναι γιά τήν κατασπαράθρωση τῆς ὑπόθεσης τῆς ἐλευθερίας καί τῆς δημοκρατίας μέ τό πού ἐπέτυχαν νά ἀντιτάξουν τά σοσιέτ στή Συντακτική μέσα ἀπό πνεῦμα τοῦ λαοῦ. Ἄντίς νά κάνουν τά σοσιέτ ἕνα στήριγμα τῆς Συντακτικῆς, ἕναν ἰσχυρό δεσμό ἀνάμεσα σ' αὐτην καί στή χώρα, ὀρθῶσανε τά σοσιέτ ἐναντίον τῆς Συντακτικῆς καί ἔκαναν μ' αὐτόν τόν τρόπο νά χασθεῖ τόσο ἡ Συντακτική ἡ δια, ὀσο καί τά σοσιέτ. Πρέπει νά καταλάβετε ἐπὶ τέλος, ἔσεῖς αἱ ἐργάτες, οἱ στρατιῶτες, οἱ ναῦτες ὀτι ἐξαπατηθήκατε, ὀτι τό αὐνθημά σας ἐλεύθερη ἐκλογή τῶν σοσιέτ, θά ἀντηχήσει πῖο ψηλά ὀταν προχωρήσει ἀπό τό δρόμο τῶν σοσιέτ πρὸς τήν Συντακτική Συνέλευση».

Ὁ Τσέρνωφ προχώρησε πῖο πολύ. Ἔστειλε ὀπὰ ἕνα ἰδιωτικό πλοῖο στήν Προσωρινή Ἐπαναστατική Ἐπιτροπή τό ἀκόλουθο ραδιαγράφημα:

«Ὁ πρόεδρος τῆς Συντακτικῆς Βίκτωρ Τσέρνωφ, στέλνει τόν ἀδελφικό του χαιρετισμό, στοὺς ἠρωϊκοὺς συντρόφους ναῦτες, κόκκιναυς στρατιῶτες καί ἐργάτες πού ἀπό τό 1905 ἀποτινάζουν γιά τρίτη φορά τό Ζυγό τῆς τυραννίας.

»Σῆς προτεῖναι βοήθεια ἀέ ἄνδρες καί τῆ μεσολάβησή του γιά νά ἐξασφαλισθεῖ ὀ ἐπισπασμός τῆς Κρονστάνδης με τῆ βοήθεια συνεταριστικῶν ρωαικῶν ὀργανώσεων τοῦ ἐξωτερικοῦ. Γνωρίσατε τί σῆς χρειάζεται καί ἀέ τί ποσότητα. Εἶμαι ἔτοιμος νά ἔλθω προσωπικά καί νά θέσω στή διάθεση τῆς

(*) Κοροϊδευτικό παρατσούκλι τῆς συντακτικῆς.

λαϊκής επανάστασης, τίς δυνάμεις μου και τὸ κύρος μου ἔχω ἐμπιστοσύνη στὴν τελικὴ νίκη τοῦ ἐργαζόμενου λαοῦ. Ἀπ' ὅλες τις μεριές φτάνουν νέα γιὰ τὴ θέληση τῶν μαζῶν, ποὺ εἶναι ἔτοιμες νὰ ἐξεγερθοῦν ἐν ὀνόματι τῆς Συντακτικῆς συνέλευσης. Μὴν ἀφίνετε τὸν ἑαυτὸ σας νὰ ἀπατάται ἀρχίζοντας διαπραγματεύσεις μὲ τὴ μπολσεβικικὴ ἐξουσία, γιατί αὐτὴ τὸ κάνει μὲ τὸ σκοπὸ νὰ κερδίσει καιρὸ καὶ νὰ συγκεντρώσει γύρω ἀπὸ τὴν Κροιστάνδη τοὺς στρατιωτικοὺς σχηματισμοὺς τοὺς πιὸ σίγουρους ἀπὸ τὴν προνομιά σου σοβιετικὴ φρουρὸ. Δόξα σ' ἐκείνους που πρῶτοι σηκώνουν τὴ σημαία τῆς λαϊκῆς ἀπελευθέρωσης. Κότω ὁ δεσποτισμὸς ἀπὸ τὰ ἀριστερὰ καὶ τὰ δεξιὰ Ζήτω ἡ ἐλευθερία καὶ ἡ Δημοκρατία».

Μία δευτέρη ἐκκλήση στάλθηκε ταυτοχρόνως στὴν Κροιστάνδη μὲ εἰδικὸ ἀπεσταλμένο. Αὐτὴ λέει.

«Ἡ ἀντιπροσωπεία τοῦ ἐξωτερικοῦ τοῦ αοσιαλεπαναστατικοῦ κόμματος — κόμματος ποὺ κράτησε τὸν ἑαυτὸ του ἐξω ἀπὸ κάθε πραξικόπημα καὶ ποὺ τὸν τελευταῖο καιρὸ συγκρατεῖ στὴ Ρωσία τὴν ὀρμὴ τῆς λαϊκῆς ἀγανάκτησης, προσπαθώντας μὲ τὴν πίεση τῆς καινῆς γνώμης τῶν ἐργατῶν καὶ χωρικῶν νὰ ἐξαναγκάσει τοὺς διχτάτορες τοῦ Κρεμλίνου νὰ προβοῦν σὲ παραχωρήσεις στὶς λαϊκὲς διεκδικήσεις — σήμερα ποὺ ἡ ἀγανάκτηση ἐξεχείλισε τὸ ποτήρι, ὅταν πιά ἡ σημάδια τῆς λαϊκῆς επανάστασης ὑψώθηκε ὑπερήφανα στὴν Κροιστάνδη, αὐτὸ τὸ κόμμα, ἐρχεται νὰ προτείνει στοὺς ἐξεγερμένους τὴ συνδρομὴ του μὲ ὅλες τίς δυνάμεις ποὺ θρῖσκονται στὴ διάθεσή του, στὴν πάλη γιὰ τὴν ἐλευθερία καὶ τὴ δημοκρατία. Οἱ αοσιαλεπαναστάτες εἶναι ἕταμοι νὰ συμμεριστοῦν τὴν τύχη σας καὶ νὰ νικήσουν ἢ νὰ πεθάνουν μαζί σας. Γνωρίσατέ μας μὲ ποιά ἐννοια ἡ βοήθεια εἶναι ἐπιθυμητὴ. Ζήτω ἡ λαϊκὴ επανάσταση. Ζήτω τα ἐλεύθερα σοβιέτ καὶ ἡ Συντακτικὴ».

Σ' αὐτὲς τίς θερμὲς προτάσεις του ὁ Τσέρνωφ ἔλαβε τὴν ἀκόλουθη ἀπάντηση:

«Ἡ Προσωρινὴ Ἐπαναστατικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς Κροιστόνδης, ἔχοντας λάβει τὸν χαιρετισμὸ τοῦ συντρόφου Τσέρνωφ ὁπὸ τὸ Ρεβάλ ἐκφράζει σὲ ὅλους τοὺς ἀδελφοὺς της τοῦ ἐξωτερικοῦ, τὴ βαθειὰ της εὐγνωμοσύνη γιὰ τίς συμπάθειες ποὺ ἐκδηλώνουν. Ἡ Προσωρινὴ Ἐπαναστατικὴ Ἐπιτροπὴ θεωρεῖ καθήκον της νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν σύντροφο Τσέρνωφ γιὰ τίς προτάσεις του, ἀλλὰ τοῦ ζητᾷ νὰ ἀπέχει προσωρινὰ ἀπὸ τὰ νὰ ἔλθει. Πρέπει δηλ. νὰ ἐκκαθαριστῆ τὸ ζήτημα.

— Πρὸς τὸ παρὸν ἡ πρότασή του θρῖσκεται ὑπὸ μελέτη.

Ὁ Πρόεδρος

τῆς Προσωρινῆς Ἐπαναστατικῆς Ἐπιτροπῆς
Πετριτσένκο

(3 Μαρτίου 1921)

Οἱ μπολσεβίκοι ἰσχυρίζονται, ὅτι ἡ Προσωρινή Ἐπαναστατική Ἐπιτροπή, ἔδωσε τῇ συγκατάθεσὶ τῆς κατ' ἀρχὴν στὴν ἀφιξὴ τοῦ Τσέρνωφ καὶ ὅτι αὐτὸς ἐξάρτησε τὴν προσφορὰ του γιὰ τὸν ἐπισπιασμὸ τῆς Κρονατάνδης ὑπὸ τὸν ὄρο οἱ ἐξεγερμένοι νὰ ρίξουν τὸ σύνθημα τῆς Συντακτικῆς. Στις 20 Μαρτίου 1921, ὁ κομμουνιστὴς Κομόρωφ, δήλωσε σὲ μιά συνεδρίαση τοῦ σοβιέτ τῆς Πετραύπολης, ὅτι ἡ Προσωρινή Ἐπαναστατική Ἐπιτροπή εἶχε ζητήσει ἀπὸ τὸν Τσέρνωφ νὰ περιμένει 12 μέρες, κατὸ τὴ διάρκεια τῶν ὁποίων ἡ κατάστασις στὴν Κρονατάνδη θὰ γινόταν τέτοια ἀπὸ ἐπισπιωτική ἀποψη, ὥστε θὰ ἦταν δυνατὸν νὰ ρίξουν τὸ σύνθημα ποῦ ἀπαιτοῦσαν οἱ σοσιαλεπαναστάτες.

Ὁ Κομόρωφ ἰσχυρίζονταν ὅτι εἶχε πάρει τίς πληροφορίες του ἀπὸ τὰ πρακτικὰ τῆς προανάκρισις τοῦ Περπέλκιν, μέλους τῆς Προσωρινῆς Ἐπαναστατικῆς Ἐπιτροπῆς, ποῦ εἶχε πέσει στὰ χέρια τῶν μπολσεβίκων. Κι' ἀκόμα ὅτι ὁ Περπέλκιν εἶχε ὁμολογήσει, ὅτι ὁ πρόεδρος τῆς Προσωρινῆς Ἐπαναστατικῆς Ἐπιτροπῆς, εἶχε μυστικά στείλει μιά θετικὴ ἀπάντησις στὸν Τσέρνωφ. Ὁ ναύτης Περπέλκιν ντουφεκίστηκε καὶ οἱ «ὁμολογίες» του δὲν μποροῦν νὰ ἐλεγχθοῦν. Ἐν τούτοις στὴ φυλακὴ, εἶχε συναντήσει τὸν μενσεβίκο Ντάν καὶ δὲν τοῦ εἶχε διηγηθεῖ πολλές λεπτομέρειες γιὰ τὴν ἐξέγερσι. Πρέπει μᾶλλον νὰ πιστέψουμε ὅτι ἀπ' αὐτὴν τὴν ἐποχὴ ἤδη ἡ μπολσεβίκικη δικαιοσύνη φαμπρικάρει ὁμολογίες.

Ὁ Πετριτσένκο, πρόεδρος τῆς Προσωρινῆς Ἐπαναστατικῆς Ἐπιτροπῆς σὲ ἓνα ἄρθρο του ποῦ δημοσιεύθηκε στὴ «Ζνάμια Μπορόμπα», ὄργανο τῶν σοσιαλεπαναστατῶν τῆς ἀριστερᾶς (Γενάρης 1928) θεβακώνει τὴν ἀπάντησι ποῦ ἔδωσε στὸν Τσέρνωφ ἡ Προσωρινή Ἐπαναστατικὴ Ἐπιτροπή καὶ ἐξηγεῖ ὅτι οὕτῃ ἡ τελευταία δὲν μποροῦσε νὰ δώσει λύσι σ' αὐτὸ τὸ ζήτημα καὶ ἤθελε νὰ τὸ ἀναθέσει στὸ νεοεκλεγέν σοβιέτ «ἐκθέτω τὸ πρᾶγμα τέτοια ὅπως ἦταν, ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὴ δικὴ του πολιτικὴ γνώμη» προσθέτει ὁ Πετριτσένκο. Ὅσο γιὰ τὸν Τσέρνωφ, ἀρνείται ὅτι εἶχε θέσει ὄρους στοὺς ἐξεγερμένους. Δήλωσε ὅτι εἶχε ἀνοιχτὰ ὑποστηρίξει τὸ σύνθημα τῆς Συντακτικῆς, πιστεύοντας ὅτι οἱ ἐξεγερμένοι θὰ τὸ υἱοθετοῦσαν ἀργὰ ἢ γρήγορα.

ΟΙ ΣΟΣΙΑΛΕΠΑΝΑΣΤΑΤΕΣ ΤΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ

Ὅσον ἀφορᾷ γιὰ τοὺς σοσιαλεπαναστάτες τῆς ἀριστερᾶς, σ' ἓνα ἄρθρο - πρόγραμμα, δημοσιευμένο στὸ ὄργανό τους στὸ ἐξωτερικὸ «Ζνάμια» (Ἰούνιος 1921) χαρακτηρίζουν τὴν πολιτικὴ τους πλατφόρμα μὲ τὸν ἀκόλουθο τρόπο:

«Ο ούσιώδης σκοπός του Σοσιαλεπαναστατικού Κομμα-
τος της Άριστερας (διεθνοστές) είναι η ανανέωση των σο-
βιετ, η αποκατάσταση της πραγματικής σοβιετικής έξου-
σίας...

«... Έργαζόμαστε για να αποκαθίσταται κάθε μέρα και
κάθε ώρα το παραβιασμένο σύνταγμα της Σοβιετικής Δη-
μοκρατίας που είχε γίνει δεκτό στις 10 Ιουνίου 1918 στο
Πανρωσικό Συνέδριο των σοβιετ...

«... Η αγροτιά σπονδυλική στήλη του εργαζόμενου ρω-
σικού λαού, πρέπει να πάρει τη θέση που της δέξιζει μέσα
στη Σοβιετική Δημοκρατία και πρέπει να έχει το δικαίωμα
να διαθέτει τη μοίρα της...

«Μία ούσιώδης διεκδίκηση είναι η αποκατάσταση της έ-
λευθερης δραστηριότητας και της πρωτοβουλίας των εργα-
τών των πόλεων. Είναι αδύνατο να απαιτούμε μία έντατική
έργασία από πεινασμένους και μισοπεθαμένους ανθρώπους
Πρέπει πρώτα να τους δώσουμε να φάνε και γι' αυτό είναι
άπαραίτητο να αυτονόησουμε τα συμφέροντα των εργατών
και χωρικών».

Είναι αναμφισβήτητο, ότι το πνεύμα της απόφασης του «Πε-
τροπουλάκ» είναι παλύ συγγενές με αυτό της πλατφόρμας του
Σοσιαλεπαναστατικού κόμματος της άριστερας. Έν τούτοις αυτό
το τελευταίο αρνείται κατηγορηματικό τη συμμετοχή του στην έ-
ξέγερση. Στο ίδιο φύλλα της «Ζνόμια» ένας από τους αντιπο-
κρτές της της Μόσχας γράφει:

«Δεν υπήρχε στην Κρανοστάνδη ούτε ένας υπεύθυνος ά-
γωνιστής του άριστερου λαϊκού κινήματος. Όλα το κίνημα
θάδισε δίχως ή ακόμα έναντιον της δικής μας συμμετοχής.
Άπο την αρχή μείναμε έξω απ' αυτό. Και όμως ήταν από
το πνεύμα του καθαρά λαϊκό άριστερό κίνημα. Όλα τα
συνθήματά του, όλοι οι ήθικοί του σκοποι ήταν δικοί μας».

Πόνα με το σκοπό να αποκαταστήσουμε την ιστορική αλή-
θειο, θα αναφέρουμε ακόμα δύο μαρτυρίες με κύρος, του Λένιν
και του ναύτη Πετριτσένκα, ενός από τους άρχηγούς της εξέ-
γερσης.

Η «ΚΡΙΣΗ» ΤΟΥ ΛΕΝΙΝ

Ο Λένιν στη μπροσούρα του «Ο φόρος σε είδος», αφιερών-
νει τις ακόλουθες γραμμές στην Κρανοστάνδη:

«Η κατάσταση (της αγροτιδος) γίνονταν όλο και χειρό-
τερη κι' αυτό γέννησε πολιτικές ταλαντεύσεις, οι όποιες
συνιστούν γενικά σ' αυτή την ίδια τη φύση του μικρού παρα-
γωγού. Η στάση της Κρανοστάνδης υπήρξε η έκφραση ή πιο
χτυπητή α' των των ταλαντεύσεων. Το μέρος το πιο χαρα-
κτηριστικό των γεγονότων της Κρανοστάνδης διαμορφώνε-

ται άκριβώς άπ' αυτές τις ταλαντεύσεις των μικροαστικών στοιχείων.

»Σ' αυτήν την υπόθεση πολύ λίγα πράγματα, ήταν άυστηρά καθορισμένα, έντελώς διαμορφωμένα. Τά νεφελώδη συνθήματα περί «έλευθερίας», περί «έλευθέρου έμπορίου», «κατάργηση της δουλείας», «σοσιέτ δίχως τούς μπολασεβίκους» ή «έπανεκλογή των σοσιέτ», «άπαλλαγή άπό τη δικτατορία του κόμματος» κλπ., κλπ. κάνουν τούς μενσεβίκους και τούς σοσιαλεπαναστάτες νά διακηρύξουν ότι τό κίνημα της Κρονστάνδης ήταν σύμφωνο μ' αυτούς. 'Ο Βίκτωρ Τσέρνωφ, έστειλε έναν άγγελιοφόρο στην Κρονστάνδη. 'Ο μενσεβίκος Βάλκ, ένας άπό τούς άρχηγούς των κρονστανδιανών, ψηφισε σύμφωνα με την πρόταση αυτού του άγγελιοφόρου γιά την Ούταρεντίλκα. 'Ολη ή λευκή φρουρά κινητοποιείται έσπευσμένα «γιά την Κρονστάνδη» με μιά ταχύτητα μπορούμε νά πούμε ραδιοτηλεγραφική. Οί ειδικοί στρατιωτικοί της Κρονστάνδης και όχι μόνον ο Καζλόφσκυ έπεξεργάζονταν τό πλάνο γιά την επίθεση έναντίον του 'Ορανιενμπάουμ, πλάνο πού τρόμαξε τή μάζα των διστακτικών έξωκομματικών πού είχαν τάσεις μενσεβικοσοσιαλεπαναστατικές.

»Περισσότερες άπό πενήντα έφημερίδες των λευκοφρουρών του έξωτερικού διεξάγουν μιά ενεργητική και λυσοώδη καμπάνια υπέρ της Κρονστάνδης. Οί μεγάλες Τράπεζες, όλες οί δυνάμεις του χρηματιστικού κεφαλαίου άρχίζουν τις ειαφορές γιά νά βοηθήσουν την Κρονστάνδη. 'Ο εύφυής άρχηγός της άστικής τάξης και των γαιοκτημόνων, ο καντέ Μιλισούκωφ, έξηγει άπ' εύθειας και με ύπομονή στον μικρολίθιο Β. Τσέρνωφ (και έμμέσως στους μενσεβίκους Ντάν και Ροζκώφ, φυλακισμένους στην Πετρούπολη γιά τόν δεσμό τους με την Κρονστάνδη) ότι δέν πρέπει νά πιέσουν την Κρονστάνδη γιά τή Συντακτική και ότι μπορούν και πρέπει νά διακηρύξουν ότι είναι υπέρ της έξουσίας των σοσιέτ, αλλά χωρίς τούς μπολασεβίκους.

»Δέν είναι θέβακα δύσκολο νά είναι κανείς πιά έξυπνος άπ' ότι αυτοί οί ήλίθιοι, έρωτευμένοι με τόν έαυτό τους, όπως ο Τσέρνωφ, ήρωας της άστικής φρασεολογίας ή όπως ο Μάρτωφ, αυτός ο ζηπότης του μικροαστικού ρεφορμισμού πού θέλουν νά τόν παριστάνουν γιά μαρξιμό. Τό ούσιώδες δέν είναι ότι ο Μιλισούκωφ είναι πιά έξυπνος σαν πρόσωπο, αλλά ότι αυτός ο άρχηγός της μεγαλοαστικής τάξης, βλέπει πιά καθαρά, καταλαβαίνει καλύτερα άπό πολιτικές συναρτήσεις, λόγω της ταξικής του τοποθέτησης, άπ' ότι οί άρχηγοί των μικροαστών, οί Τσέρνωφ και οί Μάρτωφ. Γιτσι

ή αστική τάξη είναι πράγματι μία ταξική δύναμη ή όποια αναποφεύκτως κυριαρχεί υπό τόν καπιταλισμό, είτε κάτω από τήν μοναρχία, είτε κάτω από τή δημοκρατία τήν πιό λαϊκή που μπορεί νά γίνει, απολαμβάνοντας άμέριστα τήν υποστήριξη τής παγκόσμιας αστικής τάξης. Καί ή μικροαστική τάξη, δηλαδή όλοι οι ήρωες τής 2ας και 2½ διεθνούς δεν μπορούν νά είναι από τήν οικονομική τους φύση παρά ή έκφραση μιός ταξικής αδυναμίας, άπ' όπου οι ταλαντεύσεις, ή φρασεολογία, ή αδυναμία ... Όταν ό Μάρτωφ, στην έφημερίδα του στό Βερολίνο λέει ότι ή Κρονστάνδη, όχι μόνον υπεράσπισε τά μενσεβίκικα συνθήματα αλλά αποδεικνύει άκόμα ότι ένα αντιμπολσεβίκικα κίνημα μπορεί νά υπάρχει δίχως νά υπηρετεί καθόλου τά συμφέροντα τών λευκοφρουρών, τών καπιταλιστών και τών γαιοκτημόνων, έχομε άκριθώς ένα παράδειγμα, μικροαστικού ναρκισμοῦ παύ είναι έρωτευμένος με τάν εαυτά του

»Κλείναυμε άπλως τά μάτια στό γεγονός, ότι όλοι οι προγματικοί λευκοφρουροί χαιρέτησαν τήν Κρονστάνδη και μάζεψαν χρήματα για νά τή βοηθήσουν διά μέσου τών τραπεζών. Ό Μιλιούκωφ έχει άκόμα δίκηο έναντιον του Τσέρνωφ και του Μάρτωφ γιατί διατυπώνει τήν άληθινή τακτική τής πραγματικής δύναμης τών λευκοφρουρών, τών καπιταλιστών και τών γαιοκτημόνων λέγοντας: 'Υπερασπιζουμε άδιάφορα ποιόν, άδιάφορα ποιά έξουσία τών σοσιέτ, άρκει νά αποβληθοῦν οι μπολσεβίκοι, άρκει νά πραγματοποιηθεί μιá μετοτόπιαη τής έξουσίας. Λίγο ένδιαφέρει άν αυτή είναι προς τά δεξιά ή προς τά άριστερά, προς τούς μενσεβίκους ή προς τούς άναρχικούς, άρκει νά διωχτοῦν οι μπολσεβίκοι από τήν έξουσία. Τά υπόλοιπα «έμείς» οι Μιλιούκωφ, «έμείς» οι καπιταλιστές και οι γαιοκτήμονες, τά υπόλοιπα είναι δική μας δουλειά. Όλους αυτούς τούς μετριοπαθείς άναρχικούς, τούς Τσέρνωφ, τούς Μάρτωφ, θα τούς κυνηγήσουμε κατόπι διναντάς τους τήν κλωτσιά στό πσινά, όπως τό κάναμε στη Σιβηρία για τούς Τσέρνωφ και Μαϊακυ, όπως τό κάναμε στην Ούγγαρία με τούς ούγγρους Τσέρνωφ και Μαϊακυ.

»Αυτοί οι μικροαστοι Νάρκισοι, αυτοί οι μενσεβίκοι και σοσιαλεπαναστάτες και οι έξωκομματικοί έχουν έκασό φορές έξασπηθεί από τήν αστική τάξη και έχουν διωχτεί δωδεκάδες φορές από τήν έξουσία σ' όλες τίς επαναστάσεις σ' όλες τίς χώρες. Τά γεγονότα τό αποδεικνύουν, οι Νάρκισοι φλυαροῦν. Οι Μιλιούκωφ και οι λευκοφρουροί ένεργοῦν.

»Τά γεγονότα τής άνοιξης του 1921 έχουν άποδείξει μιá φορά άκόμα ποιός ήταν ό ρόλος τών σοσιαλεπαναστατών

καί τῶν μενσεβίκων: βοηθᾶνε τή διστακτική μικροαστική μάζα νά ἐγκαταλείψει τοὺς μπολσεβίκους, νά πραγματοποιηθεῖ ἡ «μεταστροφή τῆς ἐξουσίας» πρὸς ὄφελος τῶν καπιταλιστῶν καί τῶν γαιοκτημόνων, Οἱ μενσεβίκοι καί οἱ ασσιαλεπαναστάτες ἔμαθαν τώρα νά καμουφλᾶρονται σέ «ἐξωκομματικούς».

Η ΜΑΡΤΥΡΙΑ ΤΟΥ ΠΕΤΡΙΤΣΕΝΚΟ

Ὅσο γιά τήν μαρτυρία τοῦ Πετριτσένκο θά τήν παρουσιάσομε ἀπό ἓνα ἄρθρο του πού δημοσιεύτηκε στήν ἐπιθεώρηση τῶν σοσιαλεπαναστατῶν τῆς ἀριστερᾶς «Ζνάμια Μπόρμπα» τόν Γενόρη τοῦ 1926 ἀπό τόν ὁποῖον πέρνουμε τά κύρια χωρία:

«Ἐχω διαβάσει τήν ἀλληλογραφία ἀνάμεσα στήν ὀργάνωση τῶν σοσιαλεπαναστατῶν τῆς ἀριστερᾶς ἀπό το ἓνα μέρος καί τῶν ἀγγλων κομμουνιστῶν ἀπό τό ἄλλο. Σ' αὐτή τήν ἀλληλογραφία ἀναφέρεται καί ἡ ἐξέγερση τῆς Κρονστάνδης τοῦ 1921.

«Μέ τήν ιδιότητα τοῦ προέδρου τῆς ἐξεγερμένης Κρονστάνδης θεωρῶ ἠθικό καθήκον μου νά διευκρινίσω σύντομο αὐτό τό γεγονός μπροστά στό Πολιτικό Γραφεῖο τοῦ Ἀγγλικοῦ Κομμουνιστικοῦ κόμματος. Ξέρω ὅτι οἱ πληροφορίες προέρχονται ἀπό τή Μόσχα καί ξέρω ὅτι αὐτές οἱ πληροφορίες εἶναι μονόπλευρες καί μεροληπτικές. Δέν θά ἦταν κακό νά ἀκούσετε καί τόν ἄλλο ἦχο τῆς καμπάνης.

«...» Ἐχετε ἀναγνωρίσει ἐσεῖς οἱ ἴδιοι ὅτι ἡ ἐξέγερση τῆς Κρονστάνδης τό 1921, δέν ἐμπνεύστηκε ἀπ' ἐξω. Μέ ἄλλα λόγια αὐτό σημαίνει ὅτι ἡ ὑπόμονή τῶν ἐργοζόμενων μαζῶν, ναυτῶν κόκκινων στρατιωτῶν, ἐργατῶν καί χωρικῶν, εἶχε φτάσει στό τελευταῖο ὄριο.

«Ἡ λαϊκή ἀγανάκτηση ἐναντίον τῆς δικτατορίας τοῦ Κομμουνιστικοῦ κόμματος ἦ μάλλον τῆς γραφειοκρατίας του, πήρε τή μορφή μιᾶς ἐξέγερσης. Ἔτσι ὄρχισε νά χύνεται πολύτιμο αἷμα. Δέν ὑπῆρχε ζήτημα διαφορᾶς τάξεων ἢ κάστας. Κι' ἀπ' τίς δύο πλευρές τοῦ ὀδοφράγματος βρισκόνταν ἐργαζόμενοι. Ἡ διαφορά βρισκόνταν μόνον στό ὅτι οἱ κρονστανδιανοί θάδιζαν συνειδητά καί δίχως ἐξαναγκασμό, ἐνῶ οἱ ἐπιτιθέμενοι ἐξασπῶνταν ἀπό τοὺς διευθύνοντες τό Κομμουνιστικό κόμμα καί ὀδηγοῦνταν μέ τή θία. Πρέπει ἀκόμα νά προσθέσω ὅτι οἱ κρονστανδιανοί δέν εἶχαν καθόλου τή διάθεση νά πάρουν τά ὄπλα καί νά χύσουν αἷμα.

«Τί συνέβη λοιπόν, ὥστε οἱ κρονστανδιανοί νά ἐξαναγκασθοῦν νά μιλήσουν τή γλῶσσα τῶν πυροβόλων μέ τοὺς δι-

κτάτορες του κομμουνιστικού κόμματος που ονομάζονται «Εργατική και Αγροτική Κυβέρνηση»·

»Οι ναύτες της Κρονστάνδης είχαν πάρει δραστήριο μέρος στη δημιουργία αυτής της κυβέρνησης. Τήν είχαν υπερασπίσει έναντι των όλων των επιθέσεων της άντεπανόστασης. Στάθηκαν φρουροί, όχι μόνον των πυλών της Πετρούπολης — της καρδιάς της παγκόσμιας επανάστασης — αλλά άκομα σχημάτισαν στρατιωτικά άποσπάσματα για τά άνορήθητα μέτωπα έναντι των λευκοφρουρών αρχίζοντας άπό τον Κορνίλωφ και τελειώνοντας με τους στρατηγούς Γιούντιεντς και Νεκλιούντωφ. Πώς λοιπόν αύται οι ίδιοι οι κρονστανδιανοί θά γίνονταν άπό τή μ'ά στιγμή στην άλλη έχθροι της επανάστασης; Ή «Εργατική και Αγροτική Κυβέρνηση» τους παρουσιάζει πράκτορες της Άντάντ γάλλους κατασκόπους, υπερασπιστές της άστικής τάξης, σοσιολεπανάστατες, μενσεβίκους κ.λ.π. κ.λ.π. Είναι έκπληκτικό, πώς οι κρονστανδιανοί γίνον άπάτομα επικίνδυνοι έχθροι της επανάστασης, άκριθώς τή στιγμή που κάθε κίνδυνος άπό τήν πλευρά των στρατηγών του άντεπανασταστικού στρατού είχε έκλειψει άκριθώς όταν έπρεπε νά άρχισει ή άνοικοδόμηση της χώρας, ή συλλογή των καρπών άπό τίς κατακτήσεις του Ήκτωβρη. Όταν έπρεπε νά δείξουμε τό έμπάρευμα άπό τήν πραγματική του όψη, όταν έπρεπε νά τό ξεδιπλώσουμε άπό τήν πολιτική του άποσκευή (γιατί δέν άρκει νά ύποσχάμαστε, πρέπει νά κρατῶμε τίς ύποσχέσεις), όταν έπρεπε νά κάνουμε τάν ίσολογισμό των επανασταστικών κατακτήσεων για τίς άποιες κανείς δέν μπορούσε νά κάνει λόγο κατά τήν περίοδο του έμφύλιου πολέμου. Αύτήν άκριθώς τή στιγμή οι κρονστανδιανοί θά έμφανίζονταν σαν έχθροι; Ποιά είναι τά έγκλημα που διάπραξε ή Κρονστάνδη έναντι των επανάστασης;

»Μετά τή διάλυση των μετώπων του έμφύλιου πολέμου, οι εργάτες της Πετρούπολης πίστεψαν ότι μπορούσαν νά υπενθυμίσουν στό σοβιέτ αύτης της πάλης ότι ήταν καιρός νά σκεφτούν για τήν οικονομική τους κατάσταση και νά περάσουν άπό τό καθεστώς του πολέμου στό καθεστώς της ειρήνης.

»Τά σοβιέτ της Πετρούπολης θεωρεί αυτές τίς άβλαβείς και άπαραίτητες διεκδικήσεις σαν άντεπανασταστικές. Μένει κουφό και βουβό άπέναντι αυτών των διεκδικήσεων και άρχίζει τίς έρευνες και τίς συλλήψεις μεταξύ των εργατών χαρακτηρίζοντας τους κατασκόπους και πράκτορες της Άντάντ. Αύτοι οι γραφειοκράτες είχαν διαφθαρεί κατά τή διάρκεια του έμφύλιου πολέμου, όταν κανείς δέν τολμούσε νά

άντιπαχτεί. Ἡ ἀπάντηση τῶν ἐργατῶν ἦταν ἡ ἀπεργία. Ἡ μανία τοῦ σοβιετ τῆς Πετρούπολης ἦταν τότες ὁμοία μ' αὐτή ἐνός ἀγρίου ζώου. Βοηθούμενο ἀπό τοὺς σπρίττσινικς του(1) κράτησε τοὺς πεινασμένους καὶ ἐξαντλημένους ἐργάτες μέσα σέ ἓνα αἰδερένιο κλοιό καὶ τοὺς ἐξανόγκασε μέ ὄλα τὰ μέσα νὰ δουλέψουν. Οἱ στρατιωτικοὶ ἀχηματισμοὶ (κόκκινοὶ στρατιῶτες καὶ ναῦτες) παρὰ τίς συμπάθειές τους ἀπέναντι τῶν ἐργατῶν δὲν τολμοῦσαν νὰ τοὺς ὑπερασπισοῦν γιατί ἡ κυβέρνησις τοὺς ἔλεγε, ὅτι ἡ Κρονστάνδη θὰ κτυποῦσε ὄλους ἐκείνους ποὺ θὰ τολμοῦσαν νὰ ἀντιπαχοῦν στὴν κυβέρνησις. Ἀλλὰ αὐτὴ τῆ φορὰ ἡ «Ἐργαστικὴ καὶ Ἀγροτικὴ κυβέρνησις» δὲν πέτυχε νὰ ποντάρει στὴν Κρονστάνδη. Χάρις στὴ γεωγραφικὴ τῆς θέσις, στὴ γειτνίασὴ τῆς μέ τὴν Πετρούπολη, εἶχε πληροφορηθεῖ, ὅν καὶ μέ κάποια καθυστέρηση, τὴν πραγματικὴ κατάστασις σ' αὐτὴ τὴν πόλιν...

» Ἔτσι σύντροφοὶ ἀγγλοὶ, ἔχετε δίκην ὅταν λέτε ὅτι ἡ ἐξέγερσις τῆς Κρονστάνδης δὲν ἐμπνεύστηκε ἀπὸ κανέναν...

» ... Καὶ θὰ ἤθελα ἀκόμα νὰ ξέρω πῶς ἐκφρόστηκε ἡ ὑποστήριξις τῶν κρονστανδιανῶν ἀπὸ τίς ρωσικές καὶ ξένες ἀντεπαναστατικὰς ὀργανώσεις; Ἐπαναλαμβάνω ἀκόμα μιὰ φορὰ ὅτι ἡ ἐξέγερσις δὲν ὑποκινήθηκε ἀπὸ καμιά πολιτικὴ ὀργάνωσις καὶ ναμ' ἔω ἐξ ἄλλου ὅτι δὲν ὑπῆρχαν τέτοιες στὴν Κρονστάνδη. Ἡ ἐπανάστασις ξέσπασε αὐθόρμητα ἀπὸ τὴ θέλησις αὐτῶν τῶν ἰδίων τῶν μαζῶν, τόσο τοῦ πληθυσμοῦ τῆς πόλεως ὅσο καὶ τῆς φρουρᾶς. Τό βλέπουμε στὴν ἀπόφασιν ποὺ πῆρε καὶ κατόπι στὴ σύνθεσις τῆς Προσωρινῆς Ἐπαναστατικῆς Ἐπιτροπῆς. Κανείς δὲν μπορεῖ νὰ πει ἀπ' αὐτὰ ὅτι ἐπικρατεῖ ἡ ἀποψὴ ἐνός ὁποιοῦδήποτε ἀντισοβιετικοῦ κόμματος. Κατὰ τὴ γνώμη τῶν κρονστανδιανῶν ὅτι διαδραματίστηκε ὑπαγορεύτηκε ἀπὸ περιστάσεις τῆς στιγμῆς. Οἱ ἐξεγερμένοι δὲν ἐμπιστεύτηκαν τίς ἐλπίδες τους σὲ κανέναν. Οὔτε στὴν Προσωρινὴ Ἐπαναστατικὴ Ἐπιτροπὴ, αὐτὸ στὴ συνέλευσις τῶν ἀντιπροσώπων, οὔτε στίς συγκεντρώσεις, οὔτε ἐξ ἄλλου δημιουργήθηκε ποτέ Ζήτημα. Ἡ Προσωρινὴ Ἐπαναστατικὴ Ἐπιτροπὴ δὲν ἐπιχειροῦσε ποτέ τίποτε πρὸς αὐτὴ τὴν κατεύθυνσις καὶ ὅν ἀκόμα μιὰ παρόμοια δυνατότητα ὑπῆρχε. Ἡ Ἐπιτροπὴ προσπαθοῦσε νὰ ἐκκληρώνει αὐστηρὰ τὴ θέλησις τοῦ λαοῦ. Ἦταν αὐτὸ καλὸ ἢ κακὸ; Δὲν μπορῶ νὰ κρίνω ἀλλὰ ἡ πραγματικότης εἶναι ὅτι ἡ μάζα διεύθυνε τὴν Ἐπιτροπὴ καὶ ὄχι αὐτὴ ἡ τελευταία τὴ μάζα. Δὲν ὑπῆρχαν ἀνάμεσά μας γνωστὰ ὀνόματα πολιτικῶν ἀπ' αὐτοὺς ποὺ βλέπουν τοὺς ἄλλους ἀφ' ὑψηλοῦ καὶ ποὺ ἐξ-

(1) Οἱ πιδὲ ἀγριοὶ μπράβοι τοῦ τσαρικοῦ καθεστῶτος.

ρουν κάθε τί πού πρέπει νά κάνουν γιά νά άποσπάσουν κάθε τί πού τούς είναι χρήσιμο. Οί κρονστανδιανοί ένεργούσαν δίχως σχέδιο, δίχως πρόγραμμα, άποκλειστικά ψηλαφώντας μέσα στά όριο τών άποφάσεων καί άνάλογο μέ τίς περιπτώσεις. Άποκομμένοι άπό όλόκληρο τόν κόσμο, όγνοούσαμε τί γίνοντον έξω άπό τήν Κρονστόνδη, τόσο στή Σοβιετική Ρωσία όσο καί στό έξωτερικό. Είναι δυνατόν όρισμένοι νά κάνανε προοπτικές γιά τήν έξέγερσή μας, όπως γίνεται συνήθως. Άλλά στήν περίπτωση μας ήταν γι' ούτούς χομένος κοπος. Έμεις δέν μπορούσαμε νά κάνουμε τήν υπόθεση γιά τó τί θά μπορούσε νά γίνει, στήν περίπτωση πού τά γεγονότα θά πέρνανε μίο άλλη τροπή, γιατί αυτό θά ήταν κάθε άλλο άπό εκείνο πού σκεφτόμαστε. Οί κρονστανδιανοί δέν ήταν διατεθειμένοι νά άφίσουν νó τούς διαφύγει ή πρωτοβουλία άπό τά χέριο τους...

». . . Οί κομμουνιστές μς έχουν κατηγορήσει στόν τύπο τους, ότι δεχτήκαμε τήν προσφορά τροφίμων καί φαρμάκων άπό τó μέρος τοῦ ρωσικοῦ Έρυθροῦ Σταυροῦ πού θρίσκονταν στήν Φινλανδία. Πρέπει νά πούμε ότι δέν είδαμε κανένο κακό σέ παρόμοια προσφορά. Είχαμε συμφωνήσει πόνω σ' αυτό όχι μόνον όλοι στήν Προσωρινή Έπαναστατική Έπιτροπή, άλλα επίσης καί στή συνέλευση τών αντιπροσώπων. Είχαμε θεωρήσει αυτή τήν όργάνωση σαν καθαρό, φιλανθρωπική πού μς έπρότεινε μιά βοήθεια άβλοβή καί δίχως ύστεροβουλία. Ότα: έπιτρέψαμε νά μπει στήν Κρονστόνδη ή αντιπροσωπεία τοῦ Έρυθροῦ Σταυροῦ τήν όδηγήσαμε στό έπιτελείο μέ δεμένο τά μάτια. Στήν πρώτη συνεδρίαση τούς δηλώσαμε ότι δεχόμαστε μέ εύγνωμοσύνη τή βοήθειά τους, σαν βοήθεια προσερχομένη άπό μιά φιλανθρωπική όργάνωση, άλλα θεωρούμε τόν έαυτό μας άδέσμευτο άπό κάθε ύποχρεωση όπέναντι τους. Είχαμε ίκανοποιήσει τήν άπαιτήσή τους, νά άφίσουμε έναν μόνιμο αντιπρόσωπό τους στήν Κρονστόνδη γιά νά έπιβλέπει τήν κανονική διανομή τών τροφίμων τά όποία ούτή ή όργάνωση έπρόκειτο νά μς στείλει καί τά όποία προορίζονταν πρò παντός γιά τίς γυναίκες καί τó παιδιά. Ήτον ό πλοίαρχος Βίλκυ πού έμεινε στήν Κρονστανδη. Έγκασαστόθηκε σέ ένα διαμέρισμα φρουρούμενο διαρκώς γιά νά μην μπορεί νó κάνει τó έλάχιστο δίχως όδεια. Τί κίνδυνο αντιπροσώπευε αυτός ο Βίλκυ; Μπορούσε άποκλειστικά νά βλέπει τήν κατάσταση τών πνευμάτων τής φρουράς καί τοῦ πληθυσμοῦ τής Κρονστόνδης.

»Σ' αυτό λοιπόν συνίσταται ή βοήθεια τής διεθνοῦς άστικής τόξης; Ή στό γεγονός ότι ό Βίκτωρ Τοέρνωφ είχε στείλει τόν χοιρετισμό του στήν έξεγερμένη Κρονστόνδη;

Αυτό ἐδῶ ἦτανε ἡ ὑποστήριξη τῆς ρωσικῆς καὶ διεθνοῦς ἀντεπανάστασης; Μποροῦμε ἀλήθεια νὰ πιστέψουμε ὅτι οἱ κρονοσπανδιανοὶ ἔρριξαν τὸν ἑαυτό τους στὴν ὄγκαλιὰ κάθε ἀντισοβιετικοῦ πολιτικοῦ κόμματος; Στὴν πραγματικότητα, ὅταν οἱ ἐξεγερμένοι ἔμαθαν ὅτι ἡ δεξιὴ ἔκανε σχέδια πού ἀφοροῦσαν τὴν ἐξέγερσὴ τους, δὲν διστάσανε νὰ προειδοποιήσουν τοὺς συντρόφους τους, ὅπως τὸ μαρτυρεῖ τὸ ἄρθρο πού δημοσιεύτηκε στίς 6 Μαρτίου στὴν «Ἰσθόστια» μὲ τὸν τίτλο «Κύριοι ἢ σύντροφοι».

V

ΚΡΟΝΣΤΑΝΔΗ

ΤΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ ΑΝΑΣΚΙΡΤΗΜΑ ΤΩΝ ΣΟΒΙΕΤ

Τι ήταν τέλος πάντων η εξέγερση της Κρονστάνδης; Μιά άντεπαναστατική εξέγερση; Μιά εξέγερση δίχως σκοπούς άντεπαναστατικούς, αλλά πού αναγκαία θά άνοιγε τις πόρτες της άντεπανάστασης; Ή ήταν μάλλον άπλώς μια προσπάθεια τών έργαζόμενων νά πραγματοποιήσουν τις ύποσχέσεις του Όκτώβρη; Αύτή η εξέγερση δέν μπορούσε παρά άναπόφευκτα νά γίνει; Ή αίματηρή κατάληξη αύτου του κινήματος ήταν μοιραία; Νά η σειρά τών έρωτημάτων στις όποιες έχει σκοπό νά άπαντήσει σάν κατακλείδα ή παρούσα έκθεση.

ΟΙ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΤΡΟΤΣΚΥ

Οι κατηγορίες πού δ.στυπώθηκαν έναντίον της Κρονστάνδης από τους μπολσεβίκους τό 1921 είναι άκριθώς αί ίδιες μ' αυτές πού ανέπτυξε άργότερα ό σταλνικός Ιστορικός Πούκωφ στό βιβλίο του πού έκδόθηκε τά 1931. Ό Τρότσκυ τις έπαναλαμβάνει και οι τροτοκιστές επίσης τις έπαναλαμβάνουν. Έξ άλλου κάθε πού τίθεται αύτά τό ζήτημα προκαλοῦσε στον Τρότσκυ μία δυσφορία και μία παραξενιά. Τις κατηγορίες του, τις έβγαζε με τό σταγονόμετρο, άντις νά τις έκθέσει μία για πάντα. Τό 1937, όταν για πρώτη φορά μίλησε στον τύπο για την Κρονστάνδη (στά βιβλία του τά σχετικά με την Ιστορία της ρωσικής επανάστασης δέν μίλησε σχεδόν ποτέ) άρχισε λέγοντάς μας: «δτι η χώρα πεινοῦσε, άτι οι ναῦτες της Κρονστάνδης ζητοῦσαν προνόμια και άτι ή άτάση ύπαγορευτήκε άπά την έπιθυμία τους νά έχουν προνομιαῦχα μεριδατροφίμων. Περπτώ νά πούμε άτι παρόμοια διεκδίκηση δέν

διατυπώθηκε ποτέ από τους κροιστανδιανούς και ο Τρότσκι αφού φρόντισε, δίχως άμφιβολία να διαβάσει μερικά ντοκουμέντα, έγκατάλειψε αυτό τó σημείο τής κατηγορίας στά κατοπινά του γραφτά για τήν Κροιστάνδη. Μένει έν τούτοις ότι άρχισε τίς δημόσιες κατηγορίες του με ένα μέμα.

Στό άρθρο του στη βελγική «Λίτ Ούβριέρ» τής 24 Φεβρουαρίου 1938 λέει:

«Άπό τήν ταξική άποψη ή όποία —δίχως να προσβάλουμε τούς κυρίους έκλεκτικούς— μένει τó θεμελιώδες κριτήρια για τήν πολιτική άπως και για τήν Ιστορία, έχει έξαιρετική σημασία ή σύγκριση τής συμπεριφοράς τής Κροιστάνδης με αύτήν τής Πετρούπολης σ' αύτές τίς κρίσιμες μέρες. Στην Πετρούπολη είχε επίσης άποσπαστεί από τήν έργατική τάξη όλο τó διεκθύνον στρώμμα. Στην έγκαταλειφθείσα πρωτεύουσα βασίλευε ή πείνα και τó κρύο με μια άγριότητα ίσως μεγαλύτερη από τή Μόσχα... Η έφημερίδα τής Κροιστάνδης μιλούσε για όδοφράγματα και για χιλιάδες ακοτωμένους στην Πετρούπολη(1). Ο τύπος όλοκλήρου του κόσμου άνήγγειλε τά ίδια πράγμα. Άλλά στην πραγματικότητα γίνονταν τó ακριβώς αντίθετο. Η έξέγερση τής Κροιστάνδης δέν προσήλκυσε αλλά άπώθησε τούς έργάτες τής Πετρούπολης. Η όροθεσία έγινε σύμφωνα με τήν ταξική γραμμή. Οι έργάτες αισθάθηκον άμέσως ότι οι άντάρτες τής Κροιστάνδης βρίσκονταν από τήν άλλη μεριά του όδοφράγματος και ύποστήριξαν τή σοβιετική έξουσία».

Και έδώ ο Τρότσκι λέει τά πρόγματα άπολύτως αντίθετα από τήν αλήθεια. Έχουμε σημειώσει στην άρχή αύτής τής έκθεσης, ότι ακριβώς στην Πετρούπολη είχε άρχισει πρώτα τó κίνημα με ένα κύμα άπεργιών και ότι ή Κροιστάνδη τήν είχε ακολουθήσει. Είναι έναντίον τών άπεργιών τής Πετρούπολης, που ή κεντρική έξουσία είχε όργανώσει ένα ειδικό έπιπελίο, τήν Έπιτροπή Άμύνης. Τά κατασταλτικά μέτρα άρχισαν πρώτα έναντίον τών έργατών τής Πετρούπολης και έναντίον τών διαδηλώσεών τους με τήν άποστολή έναντίον τους όπλισμένων άποσπασμάτων ευέλπιδων

Οι έργάτες τής Πετρούπολης δέν είχαν όπλα και δέν μπορούσαν να ύπερασπίσουν τόν έαυτόν τους, άπως οι ναύτες τής Κροιστάνδης. Τά στρατιωτικά κατασταλτικά μέτρα που χρησιμοποιήθηκαν έναντίον τής Κροιστάνδης τούς είχαν βέβαια τρομάξει. Έχουμε έκθέσει παραπόνω τή γνώμη μας σ' ότι άφορά τή συμπεριφορά τής Πετρούπολης. Η όροθεσία δέν έγινε «σύμφωνα με τήν

(1) Έμεις δέν διαβάσαμε τέτοια πράγματα στις έφημερίδες τής Κροιστάνδης.

ταξική γραμμή» αλλά σύμφωνα με τη δύναμη τῶν ὀργάνων καταστολής. Ἐάν οἱ ἐργάτες τῆς Πετρούπολης δέν ἀκολούθησαν τὴν Κρονστάνδη, αὐτὸ δέν ἀποδεικνύει καθόλου ὅτι δέν ἦταν σύμφωνοι μ' αὐτήν. Τὸ ἴδιο ἀργότερα, ὅταν τὸ ρωσικὸ προλεταριάτο δέν ἀκολούθησε τίς διάφορες ἀντιπολιτευσεις αὐτὸ δέν σημαίνει ὅτι ἦταν σύμφωνοι με τὸν Στάλιν. Σὲ τέτοιες περιπτώσεις τὸ Ζήτημα δέν εἶναι παρὰ Ζήτημα δυνάμεων.

Σ' αὐτὸ τὸ ἀρθρο, ὁ Τρότσκι ἐπαναλαμβάνει τὸ ἐπιχειρήμα του γιὰ τὴν ἐξάντληση τῆς Κρονστάνδης ἀπὸ ἐπαναστατικὴ ἀποψη καὶ λέει ὅτι ἂν οἱ ναῦτες βρισκόνταν σημαντικὰ πρὸ πάνω ἀπὸ τὸ ἰδεολογικὸ ἐπίπεδο τοῦ κόκκινου στρατοῦ τὸ 1917 καὶ 1918, ἀντίθετα τὸ 1921 ἦταν πολὺ πρὸ κάτω. Αὐτὸ τὸ ἐπιχειρήμα διαψεύδεται ἀπὸ τὰ ἐπίσημα ντοκουμέντα τοῦ κόκκινου στρατοῦ ποὺ δείχνουν τὴν κοινότητα τοῦ πνεύματος τῆς Κρονστάνδης καὶ τῶν πλατεϊκῶν μαζῶν τοῦ στρατοῦ.

Ὁ Τρότσκι μέμφεται τοὺς ἀντιπάλους του, οἱ ὁποῖοι τὸν κτυποῦν, λέει, με πολὺ καθυστέρηση γιὰ τὴν καταστολὴ τῆς Κρονστάνδης: «Ἡ καμπάνια γύρω ἀπὸ τὴν Κρονστάνδη διεξάγεται σε ὀρισμένους κύκλους με μιὰ ἐνεργητικότητα, ποὺ δέν χαλαρώνεται καθόλου. Θὰ μπορούσαμε νὰ πιστέψουμε ὅτι αὐτὴ ἡ ἀνταρσία δέν ἔγινε πρὶν ἀπὸ 17 χρόνια, ἀλλὰ μόλις χθές».

Νομίζουμε ὅτι 17 χρόνια ἀποτελοῦν ἓνα χρονικὸ διάστημα πολὺ βραχὺ στὴν ἱστορικὴ κλίμακα καὶ ὅτι μιλώντας γιὰ τὴν Κρονστάνδη δέν πῶμε στοὺς «χρόνους τῶν Φαραῶ τῆς Αἰγύπτου». Ἐξ ἄλλου μᾶς φαίνεται λογικὸ νὰ ἀναζητήσουμε τίς πηγές τῆς μεγάλης ρωσικῆς καταστροφῆς ο' αὐτὸ τὸ λαμπρὸ καὶ συμπτωματικὸ ἐπεισόδιο σὲ μιὰ στιγμή ποὺ ἡ καταπίεση τῶν ἐργαζομένων δέν ἀσκοῦνταν ἀπὸ ἓνα Στάλιν, ἀλλὰ ἀπὸ τὸ ἄνθος τοῦ μπολσεβικισμοῦ ἀπὸ τὸν Λένιν καὶ τὸν Τρότσκι. Ἐπαναφέροντας στὴ δημοσιότητα μ' αὐτὸ τὸ σκοπὸ τὴν ἐξέγερση τῆς Κρονστάνδης, δέν σημαίνει λοιπὸν ὅτι «ἔχουμε συμφέρον νὰ ὑποτιμήσουμε τὴ μὴν πραγματικὰ ἐπαναστατικὴ τάση, ἡ ὁποία δέν εἶχε ἀπαρνηθεῖ τὴ σημαία της, ἡ ὁποία ποτὲ δέν εἶχε συνθηκολογήσει με τὸν ἐχθρὸ καὶ ἡ ὁποία μόνον ἀντιπροσωπεύει τὸ μέλλον» ὅπως τὸ ἰσχυρίζεται ὁ Τρότσκι.

Καὶ ὅμως αὐτὸς δέν ἔχει χάσει τίποτε ἀπὸ τὴν ἐχθρότητά του ἀπέναντι τῆς Κρονστάνδης στὴ διάρκεια αὐτῶν τῶν 17 ἐτῶν, καὶ σὲ ἔλλειψη ἐπιχειρημάτων χρησιμοποιοῦ ψευδεῖς ἐπινοήσεις.

Ἔτσι μᾶς λέει:

«Στὴν Κρονστάνδη, ἡ φρουρὰ τῆς ὁποίας, δέν ἔκανε τίποτε καὶ ζοῦσε με τὸ παρελθόν, ὁ ἐκφυλισμὸς εἶχε φτάσει σὲ σημαντικὲς ἀναλογίες. Ὅταν ἡ κατάσταση ἔγινε ἐξαιρετικὰ δύσκολη στὴν πεινασμένη Πετρούπολη, ἐξετάσαμε περισσότερο ἀπὸ μιὰ φορὰ στὸ Πολιτικὸ Γραφεῖο τὸ Ζήτημα

ένος «έσωτερικού δανείου» στην Κρονστάνδη, όπου έμεναν ακόμα παλιά αποθέματα τροφίμων όλων των ειδών. 'Αλλά οι αντιπρόσωποι της Πετρούπολης όπαντούσαν: «Δεν θα μάς δώσουν τίποτε με τή θέλησή τους. Θα κερδοσκοπήσουν για τó ύφασμα, για τó κάρβουνο, για τó ψωμί γιατί στην Κρονστάνδη τώρα κάθε κάθαρμο έχει σηκώσει κεφάλι».

Για νά κρίνουμε τήν καλή πίστη αυτού του έπιχειρηματος που άφορα τά παλιά αποθέματα από όλα τά είδη, άρκει νά θυμηθούμε τήν έκκληση της 'Επιτροπής Άμυνας της Πετρούπολης (τήν άναφέρουμε πιο πάνω) που έστειλε αυτή στις 5 Μαρτίου και που λέει: «... Θα έξαναγκασθῆτε νά παροδοθῆτε. 'Η Κρονστάνδη δεν έχει ούτε ψωμί, ούτε καύσιμα». Τί γίνεται λοιπόν με τά αποθέματα κλπ.; 'Αφ' έτέρου ή «'Ισθέστια» της Κρονστάνδης περιέχει πληροφορίες που άφορούν τή διανομή στα παιδιά με τó Δελτίο 6 και 5 μις λίτρας Ξερής πατάτας. Στις 8 Μαρτίου διανέμουν 4 λίτρας κριθάρι για 4 μέρες, στις 9 Μαρτίου δίνουν ένα τέταρτο της λίτρας γαλέττα (ένα είδος μαύρου μπισκότου, μις άλεϋρι και μις ακόνη από άποξηραμένες πατάτες). Στις 10 Μαρτίου ή Περιφερειακή 'Επιτροπή των μεταλλουργών άπεφάσισε νά θέσει στη διάθεση της Κοινότητας τó άλογισιο κρέας στο όποιον οι έργάτες είχαν δικαίωμα. Διένειμαν κατά τή διάρκεια της έξέγερσης ένα κουτί από συμπιεσμένο γάλα αέ κάθε άτομο. Μιά άλλη μέρα μις κονσέρβα κρέας και μις τελευταία φορά στα παιδιά μις λίτρα βούτυρο. Αυτά άσφαλώς είναι εκείνα που ό Τρότοκυ άποκαλεί «αποθέματα από όλα τά είδη» που θα μπορούσαν νά δανείσουν και που κατ' αυτόν, αντιπροσωπεύουν κάτι στη μεγάλη ρωσική πείνα. Άς προσθέσουμε ότι πριν από τήν έξέγερση, αυτά τά «αποθέματα» βρίσκονταν στα χέρια των κομμουνιστών άξιωματικών και ότι μόνον άπ' αυτούς έξηρτάτο ή συγκάταθεση για τó ύποτιθέμενο «δάνεια». 'Ο ναύτης της σειράς, αυτός που έκανε τήν έξέγερση δεν είχε καμιά δυνατότητα και αν ακόμα υποθέσουμε ότι τó ήθελε

Τό Ζήτημα έχει λοιπόν διευκρινιστεί, αυτό δείχνει τήν άξια των έπιχειρημάτων που αντίτάσσουν στους κρονστανδιανούς. Νά χρησιμοποιείς τέτοια έπιχειρήματα αέ μις σπουδαία συζήτηση και νά τά παρεμβάλεις συνειδητά σε μις πολεμική για τήν ισπανική επανάσταση είναι πράγμασι πολύ σοβαρό. Αυτό δείχνει τήν έλλειψη έπιχειρημάτων με βαρύτητα άπ' τó μέρος των μπολσεβίκων (γιατί ό Τρότοκυ δεν ήταν ή κεντρική μορφή της καταστολής της Κρονστάνδης. 'Ο Λένιν και τó Παλιτικό Γραφείο διευθύνανε τή μεγάλη έπιχείρηση). 'Η εύθνη πέφτει έξ ίσου και στην 'Εργατική 'Αντιπολίτευση, ή όποια σύμφωνα με προσωπικές μαρτυρίες έένων κομμουνιστών που διέμεναν αυτή τήν έποχή στη Ρωσία, δεν

ήταν καθόλου σύμφωνη με τα μέτρα που πήραν έναντι των εξέγερμένων, αλλά που κανείς δεν έτόλμησε να ανοίξει το στόμα του για να υπερασπίσει την Κρονατάνδη. Στο 10ο Συνέδριο του κόμματος κανείς δεν διαμαρτυρήθηκε για τη σφαγή των εξέγερμένων και ο έργατης Λουτοβίνωφ υποψήφιος μέλος της Κεντρικής Έκτελεστικής Έπιτροπής των σοβιέτ, ένας από τους αρχηγούς της Έργατικής Αντιπολίτευσης, όταν έφτασε τον Μάρτη του 1921 στο Βερολίνο για διπλωματική αποστολή (στην πραγματικότητα έξορισμένος) έκανε την ακόλουθη δήλωση σχετικά με την εξέγερση: «Τα νέα που δημοσιεύτηκαν στον Έξνο τύπο για τα γεγονότα της Κρονατάνδης είναι πάρα πολύ υπερβολικά. Η Κυβέρνηση των σοβιέτ, είναι αρκετά ισχυρή για να τελειώσει με τους αντάρτες. Η βραδύτης των επιχειρήσεων εξηγείται από το γεγονός ότι αυτή ήθελε να φεισθεί του πληθυσμού της Κρονατάνδης». (Ούμανπέ 18 Μαρτίου 1921)

Ο Τρότσκι χρησιμοποιεί επίσης και ένα άλλο επιχείρημα έναντι της Κρονατάνδης, επιχείρημα πολύ επικίνδυνο για τους αντιπολιτευομένους. Την κατηγορεί ότι κερδοσκοπεί πάνω στο επαναστατικό παρελθόν της. Ο Στάλιν θα χρησιμοποιήσει το ίδιο επιχείρημα έναντι του Τρότσκι και των παλιών μπολσεβίκων και μόνον αργότερα τους κατηγορήσε ότι ήταν από την αρχή της επανάστασης, πράκτορες της διεθνούς κεφαλαιοκρατίας. Στα πρώτα χρόνια της πάλης έλεγε ότι ο Τρότσκι, είχε προσφέρει τεράστιες υπηρεσίες στην επανάσταση, αλλά προσέθετε ότι κατόπι πέρασε στις γραμμές της άντεπανάστασης.

Πρέπει να κρίνουμε έναν άνθρωπο για τις σημερινές του πράξεις και όχι για το παρελθόν του, έλεγε και το παράδειγμα του Μουσαλίνι επανέρχεται αλάνθαστα.

Ο Τρότσκι δεν μπόρεσε να μας εξηγήσει τις αιτίες της ιδεολογικής ρήξης της Κρονατάνδης και ολοκλήρου του στόλου, ούτε την πνευματική κατάσταση των κομμουνιστών του στόλου κατά τη συζήτηση για τα συνδικάτα, κατά τις εκλογές για το 8ο Πανρωσικό Συνέδριο των συνδικάτων και την 2η κομμουνιστική συνδιάσκεψη του στόλου της Βαλτικής, την ίδια την παραμονή της εξέγερσης. Έδώ είναι όμως τα ενδιαφέροντα σημεία γύρω από τα οποία πρέπει να συγκεντρωθεί η συζήτηση.

Όταν ο Τρότσκι βεβαιώνει ότι κάθε στοιχείο που υπεστήριξε την κυβέρνηση ήταν πραγματικά προλεταριακό και προοδευτικό, ενώ κάθε άλλο αντιπροσώπευε την αγροτική άντεπανάσταση, έχουμε το δικαίωμα να απαιτήσουμε να μας αποδείξει αυτή τη βεβαίωση με μία σοβαρή ανάλυση των γεγονότων. Η καταπινή εξέλιξη των γεγονότων έχει αποδείξει ότι είχε διαπραχτεί ένα φοβερό λάθος προαναταλισμού από τη διεύθυνση της επανάστασης. Κι αυτό το λάθος έθεσε σε κίνδυνο και κατέστρεψε όλες τις κοινω-

νικές, πολιτικές και ήθικές κατακτήσεις. Ἡ εξέγερση τῆς Κρο-
στάνδης ἀντιπροσωπεύει στήν πραγματικότητα μιὰ προσπάθεια
προσανατολισμοῦ ἀπὸ τῆ διεύθυνση τῆς ἐπανάστασης σ' ἕναν ἄλλο
δρόμο. Νὰ τὸ Ζήτημα πού προέχει καὶ πρέπει νὰ τεθεῖ. Ἀντιμετω-
πίζουμε τὰ ὑπόλοιπα μ' ἕναν δευτερεύοντα τρόπο πού προκύπτει
ἀπ' αὐτὸ τὸ σοβαρὸ πρόβλημα.

Δὲν εἶναι βέβαια ἡ εξέγερση τῆς Κροστάνδης πού σταμάτησε
τὴν Ἐπανάσταση. Ἀντίθετα οἱ πολιτικές μέθοδοι πού χρησιμο-
ποιήθηκαν ἐναντίον τῆς Κροστάνδης καὶ σὲ εὐρεία κλίμακα σὲ
ὁλόκληρη τὴ Ρωσία, αὐτές εἶναι κατὰ τὴ γνώμη μας πού συνετέ-
λεσαν νὰ ἐγκατασταθεῖ πάνω στὰ εῤείπια τῆς ἐπανάστασης ἕνα
ὀλιγαρχικὸ καθεστῶς, πού δὲν ἔχει τίποτε τὸ κοινὸ μὲ τὸν σοσια-
λισμὸ.

ΟΙ ΜΠΟΛΣΕΒΙΚΙΚΕΣ ΕΡΜΗΝΕΙΕΣ

Τὸ 1921, ἡ μπολσεβίκικη κυβέρνησις ἰσχυρίστηκε, ὅτι ἡ Κρο-
στάνδη ἐξεγέρθηκε σύμφωνα μὲ εἰλημμένο σχέδιο. Αὐτὴ ἡ ἐκδοχὴ
ἔχει τὴ γέννησὴ της σ' ἕνα σημείωμα πού δημοσιεύτηκε σὲ μερικές
γαλλικές ἐφημερίδες (Ματέν, Ἐκὸ ντὲ Παρί) τῆς 15 Φεβρουαρίου
καὶ στὸ ὁποῖον ἀναγγέλονταν ἡ εξέγερση Ἐπὸ δὴ ἡ θεβαίωση ὅτι
ἡ εξέγερση διευθύνονταν ἀπὸ τὸ Παρίσι.

Αὐτὸ εἶναι τὸ εὐθραυστὸ ἐπιχειρήμα πού χρησιμοποιεῖ ὁ Λένιν
γὰ θεβαίωση στὸ 10ο Συνέδριο τοῦ κόμματος: «Εἶδαμε νὰ δια-
δέχονται τοὺς μπολσεβίκους στήν ἐξουσία ἕνα εἶδος ἀκαθόριστου
μίγματος ἢ μιὰ συμμαχία ἀπὸ διάφορα στοιχεῖα, πιθανὸν λίγο ἀπὸ
τὰ δεξιά ἀλλὰ πρὸ παντός ἀπὸ τὰ «ἀριστερά» τῶν μπολσεβίκων.
Τὸ ἄθροισμα τῶν πολιτικῶν ὁμάδων οἱ ὁποῖες κατῴρθωσαν νὰ
πάρουν τὴν ἐξουσία στήν Κροστάνδη εἶναι ἀκαθόριστο. Δὲν υπάρ-
χει ἐντούτοις ἀμφιβολία ὅτι οἱ λευκοφρουροὶ στρατηγοὶ εἶχαν παί-
ξει ἐξ ἴσου μεγάλου ρόλου. Ἡ ἀπόδειξη ὑπάρχει. Δύο βδομάδες πρὶν
ἀπὸ τὰ γεγονότα τῆς Κροστάνδης, ὁ παριζιάνικος τύπος δημο-
σίευσε ἤδη τὴν εἶδησι γὰ μιὰ εξέγερση στήν Κροστάνδη .. (Λένιν
Ἄπαντα. Τομ. XXVI σελ. 214, ἀγγλικὴ ἐκδοσι).

Στὴν πραγματικότητα οἱ ψεύτικες εἰδήσεις ὅσον ἀφορᾷ τὴ
Ρωσία δὲν ἦταν ἐξαίρεσι. Αὐτές ἔκαναν τὴν ἐμφάνισή τους πρὶν,
κατὰ καὶ μετὰ τὴν Κροστάνδη. Εἶναι ἀναμφισβήτητο, ὅτι ἡ πογ-
κόσμια κεφαλαιοκρατία, ἐχθρική πρὸς τὴ ρωσική ἐπανάστασι,
προθυμοποιοῦνταν νὰ ὑπερβάλει τίς δοκίμες εἰδήσεις πού ἔρχον-
ταν ἀπὸ τὴ Ρωσία. Λοπὸν, στὶς 15 Φεβρουαρίου ἡ 2η κομματικὴ
συνδιάσκεψι τοῦ στόλου τῆς Βαλτικῆς εἶχε ψηφίσει μιὰ ἀπόφασι
δυσμενῆ γὰ τὴν πολιτικὴ διεύθυνση τοῦ στόλου. Αὐτὸ τὸ γεγονὸς
μποροῦσε εὐκόλα νὰ διογκωθεῖ ἀπὸ τὸν αστικὸ τύπο, ὁ ὁποῖος ἔ-
παιρνε κάθε φορὰ τίς ἐπιθυμίες του γὰ πραγματικότητα. Ἔτσι, νὰ

διατυπώνουμε μία κατηγορία, στη βάση μιας τέτοιας «απόδειξης» είναι απαράδεκτο και ανήθικο.

Το 1938, ο ίδιος ο Τρότσκι δεν επαναλαμβάνει πλέον αυτή την κατηγορία, αλλά από άρθρο που ήδη αναφέρομε, παραπέμπει σε μία μελέτη ενός αμερικανού τροτσκιστή του Τζών Ράιτ. Αυτός σε ένα άρθρο του που δημοσιεύτηκε στο «Νιού Ίντερνάσιοναλ» του Φεβρουαρίου 1938 επαναλαμβάνει εκ νέου αυτό το έπιχείρημα ότι η εξέγερση είχε προετοιμαστεί από πριν δεδομένου ότι, ο τύπος την είχε αναγγείλει στις 15 Φεβρουαρίου. Λέει: «Ο δεσμός μεταξύ της άντεπανάστασης και της Κρονστάνδης μπορεί να βεβαιωθεί όχι μόνον από το στάμα αντιπάλων του μπολσεβικισμού, αλλά και από αναμφισβήτητα γεγονότα».

Ποιά είναι αυτά τα αναμφισβήτητα γεγονότα; Πρόκειται πάντα για τα σημειώματα του αστικού τύπου, που δημοσίευε ψευδείς ειδήσεις πριν και κατά την εξέγερση.

Η αδυναμία επιχειρημάτων είναι εύκολο να αποδειχτεί, αλλά το γεγονός ότι τα χρησιμοποιούν όχι μέσα στη φωτιά της μάχης, αλλά 17 χρόνια αργότερα είναι πολύ πιο σοβαρό. Ο Τρότσκι και οι τροτσκιστές θα έπρεπε να είναι πιο συνετά διατυπώνοντας δίχως καμιά απόδειξη κατηγορίες τέτοιου είδους. Ο Στάλιν ξέρει με την ευκαιρία να χρησιμοποιεί παρόμοια προηγούμενα. Εάν η μπολσεβίκικη κυβέρνηση κατείχε τότες αποδείξεις αυτού του συνδέσμου με τους άντεπανάστατες γιατί δεν είχε δικάσει δημόσια τους ναύτες, δείχνοντας στην εργαζόμενη Ρωσία την πραγματική αιτία της εξέγερσης; Εάν δεν το έκανε είναι γιατί αυτές οι αποδείξεις δεν υπήρχαν.

Λένε έε άλλου, ότι η έγκαιρος εισαγωγή της ΝΕΠ θα μπορούσε να κάνει να αποφευχθεί η εξέγερση. Λοιπόν, όπως έχουμε αποδείξει πιο πάνω, η εξέγερση δεν έγινε επί τη βάση ενός προελημμένου σχεδίου και κανείς δεν ξέρει αν αυτή έπρεπε αναγκαία να γίνει. Έμεις δεν κατέχουμε τη θεωρία για τη γέννηση των λαϊκών κινήματων και είναι πολύ πιθανόν ότι κάτω από άλλες οικονομικές και πολιτικές συνθήκες απ' αυτές που υπήρχαν την άνοιξη του 1921 η εξέγερση μπορούσε να μην είχε γίνει. Αντίθετα η εξέγερση μπορούσε να είχε γίνει υπό μία άλλη μορφή σε ένα άλλο μέρος, στο Νίζνι-Νοβγκορόντ επί παραδειγματι όπου ένα αγμαντικό κίνημα είχε ξεσπάσει ταυτοχρόνως με το μεγάλο άπεργιακό κύμα της Πετρούπολης. Οι ιδιαίτερες συνθήκες του στόλου, το επαναστατικό παρελθόν της Κρονστάνδης, έπαιξαν βέβαια τα ρόλα τους, αλλά σε πιο μέτρο δεν μπορούμε να τα βεβαιώσουμε με ακρίβεια. Είναι ίδιο εάν να βεβαιώναμε ότι η έγκαιρος εισαγωγή της ΝΕΠ λίγους μήνες πιο πριν, θα προελάμβανε αυτή την εξέγερση.

Η ΝΕΠ, διακηρύχτηκε πράγματι τη στιγμή της σφαγής των

κρονστανδιανῶν, ἀλλὰ δὲν προκύπτει καθόλου ὅτι αὐτὴ ἀνταποκρίνονταν στίς διεκδικήσεις πού διατυπώθηκαν ἀπὸ τοὺς ναῦτες. Στὴν «Ίσθέστια» τῆς Κρονστάνδης τῆς 14 Μαρτίου βρίσκουμε γι'αυτό τὸ ζήτημα ἓνα χαρακτηριστικὸ σημεῖωμα: «Ἡ Κρονστάνδη ἀπαιτεῖ ὄχι τὴν ἐλευθερία τοῦ ἐμπορίου, ἀλλὰ τὴν πραγματικὴ ἐξουσία τῶν σοσιέτ». Αὐτὰ λέγανε οἱ ἐξεγερμένοι.

Ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος οἱ ἀπεργοὶ τῆς Πετρούπολης, διεκδικώντας νὰ Ξαναοίξει ἡ ἀγορὰ καὶ νὰ καταργηθοῦνε τὰ μπλόκα τῆς πολιτοφυλακῆς, βεβαίωσαν κι αὐτοὶ ἐπίσης ὅτι τὸ ἐλεύθερο ἐμπόριο μόνον δὲν θὰ ἔλυε τὸ ζήτημα.

Βέβαια στὸ μέτρα πού ἡ ΝΕΠ ἀντεκατέστησε μὲ τὸν φόβο σὲ εἶδος τίς βίαιες ἐπιτάξεις τῶν τροφίμων καὶ ἀποκατέστησε τὸ ἐλεύθερο ἐμπόριο, αὐτὸ ἱκανοποίησε ὀρισμένες διεκδικήσεις τῆς Κρονστάνδης καὶ τῶν ἀπεργῶν ἐργατῶν τῆς Πετρούπολης. Δηλαδὴ ἀπὸ τὸ γεγονός ὅτι ἡ ΝΕΠ σταμάτησε τὴ διανομὴ τῶν τροφίμων καὶ τίς αὐθαίρετες δημεύσεις, αὐτὴ ἐπέτρεψε στοὺς μικροῖδιοκτῆτες νὰ πουλᾶν τὰ ἐμπορεύματά τους στὴν ἀγορὰ καὶ μ' αὐτὸν τὸν τρόπο ἔβαλε τέλος στὴ μεγάλη πείνα. Ἀλλὰ ταυτοχρόνως ἡ ΝΕΠ ἀποδέσμευσε τὰ καπιταλιστικὰ στοιχεῖα τῆς χώρας, ἐνῶ ἡ δικτατορία ἐνός μόνου κόμματος ὄφινε τὸ προλεταριάτο καὶ τὴν ἐργαζομένη ἀγροτιά δίχως τὴ δυνατότητα νὰ ὑπερασπιστοῦν ἐναντίον αὐτῶν τῶν ἰδίων τῶν καπιταλιστικῶν δυνάμεων: «Ἡ τάξη πού ἄσκει τὴ δικτατορία, εἶναι στὴν πραγματικότητα στερημένη ἀπὸ τὰ πιό στοιχειώδη πολιτικά δικαιώματα», ἔλεγε ἡ «Εργατικὴ Ἀλήθεια» (ἀντιπολυτευτικὴ κομμουνιστικὴ ὁμάδα) τὸ 1922, ἐνῶ ἡ «Εργατικὴ Ὀμάδα» (ἄλλη ἀντιπολυτευτικὴ Ὀμάδα) χαρακτήριζε τὴν κατάστασι μὲ τὸν ἀκόλουθο τρόπο: «Τὸ προλεταριάτο εἶναι ἀπολύτως δίχως δικαιώματα. Τὰ συνδικάτα εἶναι τυφλὰ ὄργανα στὰ χέρια τῶν κρστικῶν ὑπαλλήλων».

Οἱ ἐξεγερμένοι τῆς Κρονστάνδης δὲν ζητοῦσαν καθόλου μιὰ ἀντιδραστικὴ ἀλλαγὴ τῶν πραγμάτων. Ἐπρότειναν ἀντίθετα μέτρα πού εἶχαν σκοπὸ νὰ δώσουν στὴν ἐργατικὴ τάξι καὶ στὴν ἐργαζομένη ἀγροτιά, τὴν πραγματικὴ τους θέση μέσα στὸ καθεστώς. Ἀπὸ ὅλο αὐτὸ τὸ πρόγραμμα οἱ μπολσεβίκοι δὲν ἱκανοποίησαν παρά τίς πιό λίγο ἐνδιαφέρουσες διεκδικήσεις καὶ πού ἀναγράφονται στὴν 11η θέση τῆς ἀάφρασης τῶν ἐξεγερμένων καὶ ἀγνοήσανε τὴ διεκδίκηση γιὰ τὴν ἐργατικὴ δημοκρατία.

Ὅμως αὐτὸ πού διατυπώνονταν στὴν ἀπόφρασι τοῦ «Πετροπαυλόσκ» δὲν ἦταν οὔτε φαντασιώδες, οὔτε ἐπικίνδυνον, ἀντίθετα ἀπὸ

τή γνώμη του Β. Σέρζ, ο οποίος στην «Προλεταριακή Έπανάσταση» της 10 Σεπτεμβρίου 1937, βεβαιώνει ότι: «...αργότερα όταν οι ναύτες βρέθηκαν σε μία θανάσιμη μάχη, διετύπωσαν μία διεκδίκηση έξαιρετικά επικίνδυνη γιαυτή τη στιγμή, αλλά ειλικρινά επαναστατική και άφιλοκερδή, αυτήν των ελεύθερα εκλεγμένων σοβιετ... Θέλοντας να αποδεσμεύσουν τα στοιχεία μιας έξαγνιστριας καταγίδας, αυτοί δεν μπορούσαν στην πραγματικότητα παρά να ανοίξουν τις πόρτες σε μία αγροτική άντεπανάσταση, στην οποία οι λευκοί της έξωτερικής επέμβασης γρήγορα θα πέρναν μέρος». Αντίθετα απ' αυτή τη θεώρηση, έμεις πιστεύουμε ότι οι πολιτικές διεκδικήσεις των ναυτών, έκφραση μιας πραγματικής πολιτικής σύνθεσης που έχει την πηγή της όχι σε μία σύθαιρη θεωρία, αλλά στην πλήρη γνώση της ρωσικής ζωής, δεν ήταν καθόλου άντεπαναστατικές.

ΣΤΟ ΦΩΣ ΤΗΣ ΡΟΖΑΣ ΛΟΥΞΕΜΠΟΥΡΓΚ

Είναι επίκαιρο να υπενθυμίσουμε ότι μία πολιτική προσωπικότητα, σεβαστή σε όλόκληρο τον κόσμο σαν μία μεγάλη αγωνίστρια του Σοσιαλισμού, η Ρόζα Λούξεμπουργκ έγραφε από τα 1918 επ' ευκαιρία της έλλειψης δημοκρατίας στην διεύθυνση της Ρωσικής Έπανάστασης: «Εί ναι γ ε γ ο ν ά ς ά ν α μ φ ι α θ ή τ η τ α, δ τ ι χ ω ρ ί ς τ ή ν ά π ε ρ ι ό ρ ι α τ η έ λ ε υ θ ε ρ ί ο τ ο υ τύ π ο υ, χ ω ρ ί ς τ ά δ ι κ α ί ω μ α ν ά σ υ ν ε τ α ι ρ ί ζ ο ν τ α ι κ α ι ν ά σ υ ν έ ρ χ ο ν τ α ι έ λ ε υ θ ε ρ α, ε ί ν α ι έ ν τ ε λ ω ς ά δ ύ ν α τ ο τ ο ν ά έ π ι ν α η θ ε ι ή κ υ ρ ι α ρ χ ί α τ ω ν μ ε γ ά λ ω ν λ α ι κ ω ν μ α ζ ω ν...» Τα γιγάντια προβλήματα που αντιμετώπισαν οι μπολσεβίκοι με θάρρος και άποφοιστικότητα, άπαιτούσαν την όσο μπορούσε να γίνει πιο έντατική πολιτική έκπαδευση των μαζών και τη συσώρευση πείρας που δεν είναι ποτέ δυνατή χωρίς πολιτική έλευθερία. Η έλευθερία μόνον για τους όπαδούς της κυβέρνησης και για τα μέλη ενός κόμματος, όσο πολυάριθμο και αν είναι αυτό, δεν είναι έλευθερία. Η έλευθερία νοείται πάντα έλευθερία για εκείνον που ακέφτεται διαφορετικά. Όχι από φανατισμό για τη «δικαιοσύνη», αλλά γιατί απ' αυτά έξαρτάται κάθε τί που διδάσκει, έξυγκαίνει, ξεκαθαρίζει μέσω στην πολιτική έλευθερία και γιατί η έλευθερία χάνει την άποτελεσματικότητα της όταν καταντάει προνόμιο...

... Ότι δεν υπήρξαμε ποτέ ειδωλολάτρες της τυπικής δημοκρατίας, σημαίνει μόνον, πως κάναμε πάντα διάκριση, ανάμεσα στο κοινωνικό βάθος και στην πολιτική μορφή της άστικής δημοκρατίας... Η Ιστορική άποστολή του προλεταριάτου είναι, όταν φτάσει στην

έξουσία να δημιουργήσει στη θέση της αστικής δημοκρατίας, τη σοσιολιστική δημοκρατία και όχι να κατοργήσει κάθε δημοκρατία...».

Και συνεχίζει η ΛούΞεμπουργκ: «...αυτή η δικτατορία (του προλεταριάτου) έγκειται στον τρόπο εφαρμογής της δημοκρατίας και όχι στην κατάλυσή της. ...Αυτή η δικτατορία πρέπει να είναι το έργο της τάξης και όχι μιας μικρής μειοψηφίας που διευθύνει εν όνόματι της τάξης... Πνίγοντας την πολιτική ζωή σ' όλη τη χώρα, είναι μοιραίο να παραλύει ολοένα και περισσότερο η ζωή μέσα σ' αυτά τα ίδια τα σοβιέτ. Χωρίς γενικές εκλογές, απεριόριστη έλευθερία του τύπου και των συγκεντρώσεων, ελεύθερη πάλη των ιδεών, η ζωή ξεψυχάει μέσα σ' όλους τους δημόσιους θεσμούς, γίνεται μια ζωή επιφανειακή όπου η γραφειοκρατία μένει το μόνο ενεργό στοιχείο».

Σταθήμακε σ' αυτές τις περικοπές για να δείξουμε ότι, η Ρόζα ΛούΞεμπουργκ αποδεικνύοντας και θεβαιώνοντας την αναγκαιότητα της δημοκρατίας, πήγε πολύ μακριά από τους κρονστανδιστούς, οι οποίοι περιόριζαν αυτήν αποκλειστικά προς όφελος του προλεταριάτου και της εργαζομένης αγροτιάς. 'Η Ρόζα ΛούΞεμπουργκ διατυπώνει την κριτική της για τη Ρωσική Έπανάσταση το 1918 σέ πλήρη κατάσταση έμφυλου πολέμου, ενώ η απόφαση του «Πετροπουλόσκ» ψηφίστηκε σέ μια στιγμή όπου η ένοπλη πάλη είχε αυτόδύναμη τερματιστεί. Κανείς δέν τόλμησε να κατηγορήσει τη Ρόζα ΛούΞεμπουργκ γι' αυτή την κριτική ότι είχε σχέσεις με την παγκόσμια κεφαλαιοκρατία. Γιατί λοιπόν οι διεκδικήσεις των ναυτών καταγγέλλθηκαν σάν επικίνδυνες και ότι αυτές άλάνθαστα θά οδηγούσαν στην άντεπανάσταση; 'Η κατοπινή πορεία των γεγονότων δέν έχει δώσει δικηο στην Κρονστάνδη και στη Ρόζα ΛούΞεμπουργκ; Δέν είχε δικηο να λέει ότι το προλεταριάτο είχε καθήκον να εφαρμόσει μια ταξική δικτατορία και όχι «ένός κόμματος ή μιας κλίμας»; Ταξική δικτατορία σύμφωνα με τη Ρόζα ΛούΞεμπουργκ» δηλαδή μέσα στην δημοσιότητα την πιό εύρεια, τη συμμετοχή την πιό ενεργητική, την πιό απεριόριστη των λαϊκών μαζών, μέσα σέ μια δίχως όρια δημοκρατία...».

ΜΙΑ ΤΡΙΤΗ ΣΟΒΙΕΤΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ

Διατυπώνοντας τις δημοκρατικές διεκδικήσεις οι έξεγερμέ οι της Κρονστάνδης, δέν γνώριζαν πιθανώς τα γραφτά της Ρόζας ΛούΞεμπουργκ, αλλά γνώριζανε όμως το πρώτο Σύνταγμα της Σοβιετικής Δημοκρατίας, ψηφισμένο στις 10 'ουλίου 1918 από το 5ο Πανρωσικό Συνέδριο των σοβιέτ και του οποίου τα άρθρα 13, 14, 15 και 16 έεασφαλίζουν τις δημοκρατικές έλευθερίες (της

συνείδησης, τῆς συγκέντρωσης, τῆς ὀργάνωσης, τοῦ τύπου) τῶν ἐργαζομένων. Αὐτό τὸ ἴδιο ἀπαγορεύει κάθε δικαίωμα σὲ προνόμια γιὰ κάθε ὁμάδα ἢ κόμμα (ἄρθρα 22 καὶ 23). Σύμφωνα μ' αὐτό τὸ ἴδιο τὸ Σύνταγμα κανεὶς ἐργαζόμενος δὲν θὰ μπορούσε νὰ στερηθεῖ τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐκλέγειν καὶ ἐκλέγεσθαι, ἐὰν πληροὶ τοὺς ὅρους ποὺ διατυπώνονται στὸ ἄρθρο 84 καὶ 85, δηλαδή, ἐὰν δὲν ἐκμεταλλεύεται τὴν ἐργασία τοῦ ἄλλου ἢ ἐὰν δὲν ζῶσαν μὲ ἄλλα εἰσοδήματα ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ προέρχονταν ἀπὸ τὴν ἐργασία τους.

Τὸ κύριο σύνθημα τῆς ἐξέγερσης τῆς Κρονατάνδης — ὅ λ η ἢ ἐ ξ ο υ σ ι α σ τ ᾶ σ ο σ β ι ἐ τ καὶ ἄ χ ι σ τ ὸ κ ὶ μ μ α — ἦταν παρμένο ἀπὸ τὸ ἄρθρο τοῦ Συντάγματος, ποὺ ἔλεγε ἀτι ὅλη ἡ ἐξουσία κεντρικὴ καὶ τοπικὴ ἀνήκει στὰ σοσιέτ.

Ἡ μπολσεβίκικη δικτατορία παρεβίασε ἀπὸ τὴν ἀρχὴ αὐτὸ τὸ Σύνταγμα ἢ μᾶλλον αὐτὴ δὲν τὸ ἐφήρμοσε ποτέ. Ἄς θυμηθοῦμε γι' αὐτὸ ὅτι ἡ κριτικὴ τῆς Ρόζας ΛούΞεμπουργκ διατυπώθηκε μερικοὺς μῆνες μετὰ τὴν ψήφιση αὐτοῦ τοῦ καταστατικοῦ χάρτη. Ὅταν αἱ ναῦτες ἀπαποῦσαν ἀργότερα τὴν πραγματικὴ ἐφαρμογὴ τῶν κατακτημένων τὸ 1918 δικαιωμάτων, ἀποκαλοῦνται ἀντεπαναστάτες καὶ πράκτορες τῆς διεθνοῦς ἀσκητῆς τάξης. Δεκαεξή χρόνια ἀργότερα ὁ Σέρζ γράφει, ὅτι αὐτές οἱ διεκδικήσεις ἀλάνθαστα θὰ ὀδηγοῦσαν στὴν ἀντεπανόσταση. Αὐτὸ δείχνει πόσο μεγάλη ἦταν ἡ πλάνη τῶν μπολσεβίκων σχετικὰ μὲ τὸν κίνδυνο ἀπὸ τὴν δημοκρατία.

Οἱ θεμελιώδεις νόμοι τῆς Σοβιετικῆς Δημοκρατίας, νομικὴ ἀποκρυστάλλωση τῆς Ὀκτωβριανῆς Ἰδεολογίας, ἦταν σὲ τόσο βαθμὸ λησμονημένες στὸ τέλος τοῦ ἐμφυλίου πολέμου, ὥστε χρειάζονταν μιὰ τρίτη ἐπανάσταση, γιὰ νὰ τίς ἐπανακτήσουν καὶ νὰ τίς ἐφαρμόσουν στὴν καθημερινὴ ζωὴ.

Εἶναι μ' αὐτὴ τὴν ἐννοια ποὺ οἱ κρονατανδιανοὶ χρησιμοποιοῦν τὸν ὄρο τῆς 3ης ἐπανάστασης: «Σ τὴν Κρονατάνδη ἔχει τεθεῖ ἡ πρώτη πέτρα τῆς 3ης ἐπανάστασης, ἡ ὁποία θὰ σπάσει τίς τελευταῖες ἀλυσσίδες ποὺ δένουν τίς ἐργαζόμενες μάζες καὶ θὰ ἀνοίξουν ἕνα νέα δρόμο γιὰ τὴ σοσιαλιστικὴ δημοιοργία» ἔγραφαν οἱ ἐξεγερμένοι (Ἰσθέςτια» 8 Μαρτίου).

Δὲν ξέρουμε ἀν ὁ δημοκρατικὸς δρόμος θὰ ἔκανε δυνατόν νὰ σωθοῦν οἱ κατακτήσεις τοῦ Ὀκτώβρη καὶ ἐὰν αἱ οἰκονομικὲς συνθήκες μιᾶς χώρας ἀγροτικοῦ χαρακτήρα, προσέφεραν τὸ ἔδαφος γιὰ τὴν ἐφαρμογὴ τοῦ σοσιαλισμοῦ δίχως ἄλλη προηγούμενη πείρα. Αὐτὰ τὰ προβλήματα ἀποτελοῦν ἀντικείμενο συζητήσεων καὶ εἶναι πολὺ πολὺπλόκα γιὰ νὰ λυθοῦν ἀναδρομικὰ μὲ τὴ σημε-

ρινή κατάσταση τῶν κοινωνικῶν ἐπιστημῶν. Ἄλλα τὸ καθήκον ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἀναζητοῦν τὴν ἀλήθεια εἶναι νὰ μιλῶν δίχως υποκρισία, γιατί δέν ἄρκει νὰ πέρνουμε ἓνα ἐξοργισμένο ἐπιστημονικὸ τουπέ γιὰ νὰ ἐξηγήσουμε τὰ ἱστορικὰ φαινόμενα.

Ἀναζητώντας μιὰ ἐξήγηση γιὰ τὴ γέννηση τῆς γραφειοκρατίας ἢ ὁποῖα ἔχει πνίξει ὀλη τὴν πραγματικὴ ζωὴ στοὺς θεσμοὺς τοῦ Σοβιετικοῦ κράτους, ὁ Τρότσκι δέν δοκιμάζει καμιὰ δυσκολία νὰ ἐκθέσει τὴν ὀποψή του. Στὸ βιβλίου του «Ἡ προδομένη Ἐπανάσταση» λέει ὅτι ἡ κυριώτερη αἰτία βρίσκεται στὸ γεγονός ὅτι αἱ ὀποστρατευμένοι ἄρχηγοὶ τοῦ κόκκινου στρατοῦ εἶχαν καταλάβει τίς διευθύνουσες θέσεις στὰ ταπικά σοβιέτ καὶ ὅτι εἰσήγαγαν αὐτὰ τὰ ἦθη τοῦ στρατοῦ ἐνῶ τὰ προλεταριδοτὰ ἦταν κουρασμένο μετὰ τὴν ἐπανοστατικὴ πλημμυρίδα. Ἀπὸ δῶ ἡ γέννηση τῆς γραφειοκρατίας. Πρέπει νὰ προσθέσουμε ὅτι ὁ Τρότσκι ζήτησε αὐτὸς ὁ ἴδιος νὰ εἰσαγάγει αὐτὰ τὰ ἦθη μέσα στὰ συνδικάτα. Τὸ ἔκανε αὐτὸ γιὰ νὰ βοηθήσει τὸ προλεταριάτο νὰ ξεκουραστεῖ; Καὶ ἐάν τὸ κομμουνιστικὸ κάμμα ἦταν πράγματι ὁ ὀδηγὸς τῆς ἐπανάστασης γιατί δὲ ὑπεστήριξε τὸ προλεταριάτο στὴν πάλη του ἐναντίον τῆς νέας ἀλλὰ ἤδη ἱσχυρῆς γραφειοκρατίας, ἀντὶς νὰ τὰ ἀφάξει, ὅταν ἦταν ἤδη ἐξαντλημένο ἀπὸ τρεῖς χρόνια ἱμπεριαλιστικὸ πόλεμο καὶ ἄλλα τρεῖς χρόνια ἐμφύλια; Γιατί αὐτὸ τὸ κόμμα αὐχυνεῦτηκε μετὰ τὸ δικτατορικὸ κράτος; Πρέπει νὰ παραδεχτοῦμε ὅτι αὐτὸ τὸ κόμμα δέν ἦταν οὔτε ἐπαναστατικὸ, οὔτε προλεταριακὸ καὶ αὐτὸ εἶναι ἐκείνο γιὰ τὸ ὀποῖον τὸ κατηγοροῦν αἱ κρονατανδιανοί. Ἡ ἀξία τους εἶναι ὅτι αὐτὸ τὸ εἶπαν ἀπὸ τὰ 1921, ὅταν ἦταν ἀκόμα καιρὸς νὰ διορθωθεῖ ἡ κατάσταση καὶ ὄχι νὰ περμένουν 15 χρόνια, ὅταν ἡ ἦττα ἐγίνε ὀριστική.

Πράγματι ὁ γραφειοκρατισμὸς εἶναι στὴ Ρωσία μιὰ κληρονομικὴ ὑποστάθμη, ἴσως τόσο παλιὰ, ὅσο καὶ τὸ ρωσικὸ κράτος τὸ ἴδιο. Οἱ μπολσεβίκοι στὴν ἐξουσία ἔχουν κληρονομήσει ὄχι τὴν τσαρική γραφειοκρατία αὐτὴ τὴν ἴδια, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τῆς, καὶ τὴν ἀτμόσφαιρά τῆς. Ἔπρεπε νὰ ξέρουν ὅτι τὸ κράτος διευρύνοντας τίς λειτουργίες του στίς ὀικονομικές του ὑποθέσεις, γινόμενο ἴδιοκτῆτης τοῦ φυσικοῦ πλοῦτου καὶ τῆς βιομηχανίας δημιουργοῦσε τὸν ὀμεσο κίνδυνο νὰ ἴδουν νὰ ἀναγεννᾶται καὶ νὰ βαθαίνει τὸ γραφειοκρατικὸ πνεῦμα.

Ἐνας γιατρός πού παρακολουθεῖ ἓναν ὀσθενή, πού ἔχει κληρονομικὸ παρελθὸν πρέπει νὰ ἐφαρμόσει μιὰ θεραπεία πού νὰ ὑπολογίζει αὐτὴ τὴν ὑποστάθμη καὶ νὰ τὸν συμβουλεύσει νὰ πάρει προφυλάξεις. Ποιές προφυλάξεις πήραν οἱ μπολσεβίκοι γιὰ νὰ καταπολεμήσουν τὴ γραφειοκρατικὴ ὑποστάθμη, ἐμφανὴ ἀπὸ τὰ πρῶτα χρόνια τῆς ἐπανάστασης; Καὶ τί ἄλλο μέσο μπορούσε νὰ ὑπάρχει γιὰ τὴν καταπολέμησή τῆς, ἀπὸ τὴν κάθαρση τῆς ἀτμό-

σφαιρας με ένα Ισχυρό δημοκρατικό ρεύμα και από τό νό εφαρμο-
σει έναν αύστηρό και άποτελεσματικό δημοκρατικό έλεγχο από τις
εργαζόμενες μάζες.

Βέβαια, έγινε πολλή συζήτηση για τόν έλεγχο. Άλλό στήν
πραγματικότητα τό Έπιτροπάτο τής Έργατικής και Άγροτικής Έ-
πιθεώρησης, άνέθεσε τις λειτουργίες του σταύς Ιδιους τούς γρα-
φειοκράτες. Δέν πρέπει λοιπόν νά άναζητήσαμε τις αίτιες του γρα-
φειοκρατισμού πολύ μακριά. Αύτες βρίσκονται ηρώτα άπ' όλο στήν
μπολασεβίκικη αντίληψη του άπολυταρχικού κράτους, διοικούμενο
και έλεγχόμενο από ένα κόμμα οργανωμένο αύτό τό ίδιο πάνω
σέ θάσεις άπολυταρχικές και γραφειοκρατικές. Αύτες έπιδεινώ-
θηκαν κατόπι από τήν καθαρή γραφειοκρατική παράδοση τής Ρωσ-
σίας.

Είναι λάθος νά φορτώνουμε στήν άγροτικά τήν εύθύνη για
τήν ήττα τής επανάστασης και τόν έκφυλισμό της σέ καθεστώς
γραφειοκρατικό. Θά ήταν πολύ εύκολο νά έξηγήσουμε όλες τις δυ-
σκολίες τής Ρωσσίας από τόν άγροτικό χαρακτήρα της. Λένε ότι
ή έξέγερση τής Κρονατόνδης έναντίον τής γραφειοκρατίας ήταν
άγροτικής προέλευσης και συγχρόνως λένε ότι ή γραφειοκρατία
ήταν επίσης άγροτικού χαρακτήρα. Με μιά τέτοια όντίληψη για τό
ρόλο τής άγροτίας, μπορούμε νά διερωτηθοϋμε πώς οι μπολσεβί-
κοι τόλμησαν τότε νά προπαγανδίσουν τήν ιδέο τής κοινωνικής έ-
πανάστασης και νά άγωνιστοϋν για τήν πραγματοποίηση της σέ
μιά άγροτική χώρα; Δίχως άμφιβολία πίστευαν ότι έπιτρέπονταν
νά προβοϋν σέ τέτοια χειρονομίες με τήν έλπίδα μιάς παγκόσμιας
επανάστασης, θεωρώντας τόν έαυτό τους σαν τήν πρωτοπορεία
της. Άλλά μιά επανάσταση σέ μιά άλλη χώρα δέν θά έπηρεάζον-
ταν από τό πνεϋμα τής ρωσικής επανάστασης; Όταν έκτιμάμε τό
ήθικό της κύρος στον κόσμο διερωτόμαστε έν οι παρεκλίσεις της
δέν θά άποτύπωναν ένδεχομένως τή σφραγίδα τους σ' άλλες έ-
παναστατημένες χώρες. Πολυάριθμα Ιστορικά γεγονότα έπιτρέπουν
παρόμοιες κρίσεις. Άναγνωρίζοντας ότι δέν είναι δυνατόν νά θρι-
αμβεύσει ή πραγματική σοσιαλιστική οικοδόμηση σέ μιά μόνο χώρα,
μπορούμε νά όμφβάλλουμε ότι ή γραφειοκρατική πληγή του μπολ-
σεβίκικου καθεστώτος μπορεί νά θεραπευτεί από έναν άνεμο που
έρχεται από μιά άλλη επαναστατημένη χώρα.

Η φασιστική πείρα σέ χώρες όπως ή Γερμανία άποδεικνύει
ότι μιά κομμαλιστική έξέλιξη πολύ προχωρημένη ή οι δημοκρατι-
κές παραδόσεις όπως στήν Ιταλία, δέν άποτελοϋν έπαρκείς έγ-
γυήσεις για τήν έκρίζωση του άπολυταρχικού και αύταρχικού πνεϋ-
ματος.

Δίχως νά ζητήσουμε νά έξηγήσουμε τό φαινόμενο, πρέπει έν
τούτοις νά διαπιστώσουμε τό Ισχυρό ρεύμα του άπαλυταρχισμού
πού έρχεται από τις προχωρημένες οικονομικά χώρες και άπειλεί

νά καταβροχθίσει τις παλιές μας ιδέες και παραδόσεις. Λοιπόν, είναι γεγονός αναμφισβήτητο ότι, ο μπολοεβκισμός είναι ήθικα συγγενής με αυτό το απολυταρχικό πνεύμα, του έχει οάν να πούμε δημιουργήσει ένα επικίνδυνο προηγούμενο. Κανείς δεν θα μπορούσε λοιπόν να θεβαιώσει, ότι αντίς να δημοκρατικοποιηθεί ο μπολοεβκισμός δεν θα εκδηλώνονταν με την απολυταρχική του επίρροή σε μία άλλη επανάσταση ή όποια θα ακολουθοῦσε τή Ρωσία.

Ό δημοκρατικός δρόμος δεν αντιπροσωπεύει έναν πραγματικά κίνδυνο; Δεν θα είχαμε να φοθηθούμε τή ρεφορμιστική επίρροή μέσα στα σοβιέτ χάρις στο έλεύθερο παιγνίδι τής δημοκρατίας; Παλύ πιστεύουμε ότι αυτός ο κίνδυνος υπήρχε πράγματι, αλλά δεν ήταν περισσότερο να φοθηθούμε τα αναστόφευκτα αποτελέσματα τής ανεξέλεγκτης δικτατορίας ενός μόνου κόμματος που είχε ήδη τόν Στάλιν για γενικό Γραμματέα του;

Μας λένε ότι ή χώρα ήταν εξαντλημένη και είχε χάσει τις ικανότητες αντίστασης. Η χώρα ήταν πράγματι κατάκοπη για να κάνει πόλεμο, ήταν όμως αντίθετα γεμάτη από δ η μ ι ο υ ρ γ ι κ έ ς δ υ ν ά μ ε ι ς και απέδειξε στο μεγαλύτερο βαθμό τήν επιθυμία της να εκπαιδευτεί και να μορφωθεί. Μόλις ο εμφύλιος πόλεμος τελείωσε διαπιστώνουμε μία πραγματική εφόρμηση εργατών και χωρικών προς τα σχολεία, τα εργατικά πανεπιστήμια και τήν τεχνική εκπαίδευση. Αυτός ο πόθος δεν ήταν ή καλύτερη απόδειξη τής ζωτικότητας και τής ικανότητας για αντίσταση αυτών των τάξεων; Σε μία χώρα όπου ο αναλφαριθμισμός έφθανε σε τεράστιο βαθμό, αυτή ή εκπαίδευση θα μπορούσε πλατεία να συμβάλει στο να εππρέψει τήν πραγματική άσκηση τής έξουσίας από τις εργαζόμενες μάζες. Άλλά από τή φύση της ή δικτατορία καταβροχθίσει τις δημιουργικές δυνάμεις του λαού και τις αναμφισβήτητες προσπάθειες τής κεντρικής έξουσίας για να διαδόσει τήν εκπαίδευση ανάμεσα στους εργαζόμενους, ή εκπαίδευση γίνεται γρήγορα τό προνόμιο των μελών του κόμματος που είναι πιστοί στη διευθύνουσα φράξια. Από τό 1921 αρχίζει ή εκκαθάριση των σχολών και τής ανώτερης μόρφωσης από τα ανεξάρτητα στοιχεία τους. Αυτή ή εκκαθάριση όξύνεται ακόμα με τήν ανάπτυξη των αντιπολιτευτικών τάσεων στους κόλπους του κόμματος. Η προσπάθεια για τήν εκπαίδευση του λαού συναντοῦσε όλο και περισσότερα εμπόδια. Η επιθυμία του Λένιν κάθε μαγείρεια να μπορεί να διευθύνει τό κράτος, χάνει όλο και περισσότερο τή δυνατότητα να πραγματοποιηθεί.

Οι επαναστατικές κατακτήσεις δεν μπορούν να αναστυχθοῦν παρά με τήν πραγματική συμμετοχή των μαζών. Κάθε προσπάθεια να υποκαταστήσουμε με

μιά ομάδα εκλεκτών αυτή τη μάζα, είναι βασική αντιδραστική.

Το 1921 ή 'Επανάσταση βρίσκονταν σ' ένα σταυροδρόμι: Νά πάρει τὸ δημοκρατικὸ δρόμο ἢ νά ἀκολουθήσει τὸ δικτατορικὸ. Αὐτὰ ἦταν τὸ ζήτημα. Βάζοντας οἱ μπολσεβίκοι, τὸν ἀστικό κοινοβουλευτισμὸ καὶ τὴν ἐργατικὴ δημοκρατία στὰ ἴδια τσουβάλι, κατεδίκασαν καὶ τὰ δύο. Ὀνειρεύτηκαν νά οἰκοδομήσουν τὸν σοσιαλισμὸ ἀπὸ τὰ πάνω, ἀπὸ τίς ἐπιδέξεις μανουῦθρες τοῦ ἐπιτελείου. Περιμένοντας τὴν παγκόσμια ἐπανάσταση, ἡ ἀποία δὲν βιάζονταν νά ἔλθει, οἰκοδομήσανε ἕναν κρατικὸ καπιταλισμὸ ὅπου οἱ ἐργαζόμενες μάζες δὲν ἔχουν πλέον τὰ δικαιώματα νά διαθέτουν τὸν ἑαυτὸ τους.

Ὁ Λένιν, δὲν ἦταν ὁ μόνος πού εἶδε ὅτι ἡ Κρονστάνδη ἀποτελοῦσε ἕνα ρήγμα σ' αὐτὸ τὸ δικτατορικὸ σχέδιο. Καταλάβαινε καλά, ὅπως ἄλλωστε καὶ ὅλοι οἱ μπολσεβίκοι ὅτι διακυβεύονταν τὸ μονοπώλιο τοῦ κόμματός του: Ἡ Κρονστάνδη ἀνοίγε τὸ δρόμο στὴν ἐργατικὴ δημοκρατία, ἡ ὁποία δὲ μπορούσε νά συνυπάρχει μ' αὐτὸ τὸ μονοπώλιο.

Γι' αὐτὸ ὁ Λένιν προτίμησε νά τὴ κτυπήσει μὲ ἕναν τρόπο λίγο εὐγενή, ἀλλὰ περισσότερο ἀσφαλῆ, μὲ τὴ σιωπηρότητα, κατηγορώντας τὴν Κρονστάνδη ὡς ἀντιμαχο τῆς ἀστικῆς τάξης καὶ τῆς ἀγροτικῆς ἀντεπανάστασης.

Ὅταν ὁ Κουζμίν, ἐπίτροπος τοῦ στόλου τῆς Βαλτικῆς, εἶχε πεῖ στὴν συγκέντρωση τῆς 2 Μαρτίου στὴν Κρονστάνδη, ὅτι οἱ μπολσεβίκοι δὲν θὰ παραχωροῦσαν τὴν ἐξουσία διχῶς μάχη, ἦταν ὁ μόνος πού ἔλεγε τὴν ἀλήθεια. Ὁ Λένιν ἔπρεπε νά μεμφθεῖ αὐτὸν τὸν ἐπίτροπο ὁ ὁποῖος δὲν ἤξερε τὸ ἀλόγητο τῆς μπολσεβίκικης ἠθικῆς καὶ τακτικῆς. Μ' αὐτὴν τὴν ἀποψη ἔπρεπε ἠθικά καὶ πολιτικά νά κτυπήσουν τὸν ἀντίπαλο καὶ ὄχι νά συζητοῦν μαζὶ του μὲ πραγματικὰ ἐπιχειρήματα. Αὐτὸ εἶναι ἐκεῖνο πού ἔκανε ἡ μπολσεβίκικη Κυβέρνηση.

Οἱ ἐξεγερμένοι ἦταν μὴ θολὴ μάζα, ἀλλὰ ἀπὸ ἐκείνες πού ἐκφράζουν καμιά φορὰ ἕνα θαυμάσιο πολιτικὸ νόημα. Ἐάν ἀνάμεσα σ' αὐτοὺς βρίσκονταν ἕνας κάποιος ἀριθμὸς ἀνθρώπων πάνω ἀπὸ τὸ ἐπίπεδο τῆς μάζας, εἶναι πολὺ πιθανόν ὅτι ἡ ἐξέγερση δὲν θὰ γίνονταν ποτέ, γιατί θὰ καταλάβαιναν ὅτι οἱ διεκδικήσεις τῶν ἐξεγερμένων βρίσκονταν ἀεὶ κατάφωρη ἀντίθεση μὲ τὴν πολιτικὴ τοῦ Κρεμλίνου καὶ ὅτι ἡ Κυβέρνηση ἦταν αὐτὴ τὴν ἐποχὴ ἀρκετὰ καλά ὀργανωμένη γιὰ νά κτυπήσει διχῶς αἵκτα καὶ αἰσθημα κάθε ρεῦμα πού θὰ τολμοῦσε νά ἀντιπαθεῖ σοβαρὰ στίς ἀπόψεις τῆς καὶ στὰ σχέδιά τῆς.

Οἱ κρονστάνδιανοὶ ἦταν εὐκρινεῖς καὶ ἀφελεῖς. Πιστεύοντας στὸ δίκαιο τῆς ὑπόθεσής τους δὲν εἶχανε προβλέψει τὴν τακτικὴ

του αντιπάλου. Περίμεναν τή βοήθεια ολοκλήρου τής χώρας τής οποίας Ξέρανε νά εκφράζουν τά παράπονα. Έχασαν άπο τα μάγια τους ότι αυτή ή χώρα, θρίακονταν ήδη κλεισμένη μέσα σ' έναν σιδερένιο κλοιό μιās δικτατορίας που δέν επέτρεπε πλέον στό λαο νά εκφράσει έλεύθερα τή θέληση του και νά εκλέξει έλευθερα τό καθεστώς του.

Ή μεγάλη ιδεολογική-πολιτική συζήτηση με τό όπλο στό χέρι ανάμεσα στους «ρεαλιστές» και στους «άνειροπόλους», ανάμεσα στους «έπιστήμονες σοσιαλιστές» και στην έπαναστατική «βολνίτσα»(1) τελείωσε τό 1921 με τήν πολιτική και στρατιωτική ήττα αυτής τής τελευταίας. Άλλά αυτή ή ήττα (ά Στάλιν έπιφορτίστηκε νά τά άποδείξει στον κόσμο) ήταν και ή ήττα του σοσιαλισμού στά ένα έκτο τής γήινης σφαίρας.

(1) «Volnitsa» : έξουσία των έλευθερων σοβιέτ.

